

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก

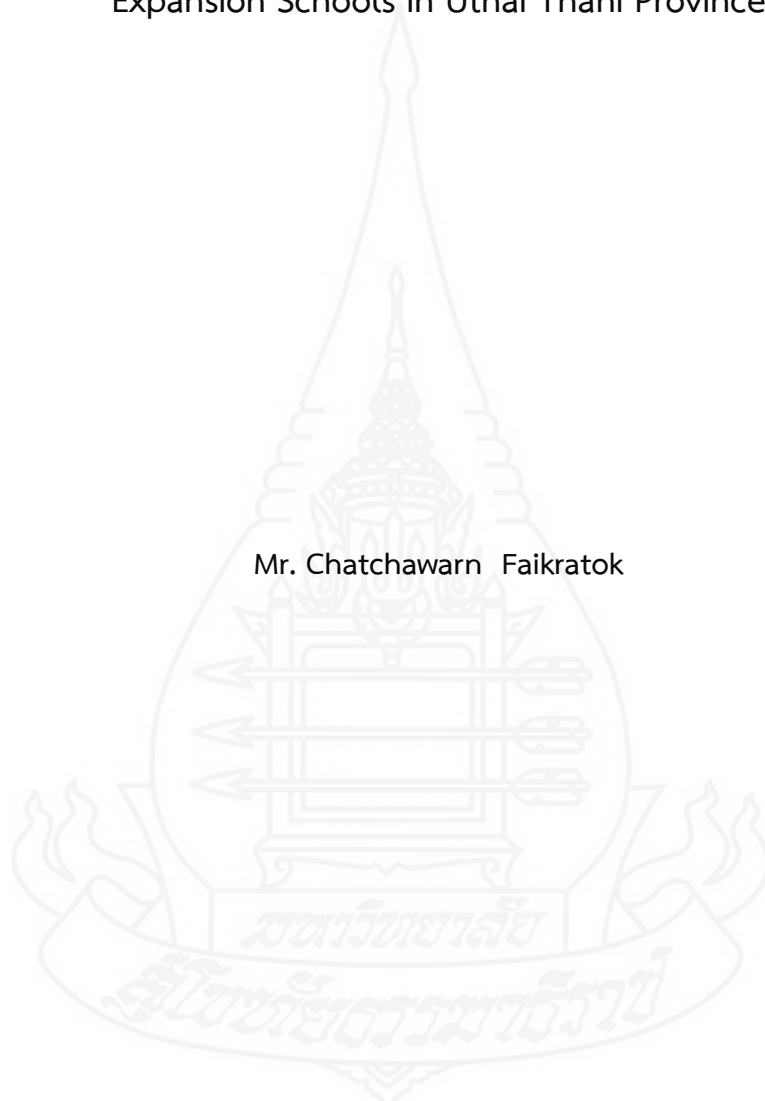

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

Development of an Educational Media Center Model for Education
Expansion Schools in Uthai Thani Province

Mr. Chatchawarn Faikratok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
ชื่อและนามสกุล นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.คันสนีย์ สังสรรค์อนันต์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล รำไพ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตน์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัย นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก **รหัสนักศึกษา** 2572700835 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์
(2) รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย **ปีการศึกษา** 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) พัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (3) รับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการ คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 286 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมในการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาแบบจำลอง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญที่ให้การรับรองแบบจำลอง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา (2) แบบฟอร์มที่มีประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่ม (3) ร่างต้นแบบศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (4) แบบประเมินแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี อยู่ในระดับมาก (2) แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา และการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา และ (3) แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ การพัฒนาแบบจำลอง ศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Thesis title: Development of an Educational Media Center Model for Education Expansion Schools in Uthai Thani Province

Researcher: Mr. Chatchawarn Faikratok; **ID:** 2572700835;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Thesis advisors: (1) Dr. Sunsanee Sungsunanun, Associate Professor;

(2) Dr. Varankana Topothai, Associate Professor; **Academic year:** 2020

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the needs for educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province as perceived by the administrators, teachers and educational personnel of the schools; (2) to develop an educational media center model for the education expansion schools; and (3) to verify the educational media center model for education expansion schools in Uthai Thani province.

The research sample for the study of needs consisted of 286 administrators, teachers and educational personnel of education expansion schools in Uthai Thani province, obtained by stratified random sampling. The sample size was determined based on Taro Yamane's Sample Size Table at the 95 % confidential interval. The experts involving in focus group discussion to develop the educational media center model were seven experts on educational technology and communications. The experts who verified the educational media center model were three experts on educational technology and communications. The employed research instruments were (1) a questionnaire on the needs for the educational media center; (2) a form containing issues for focus group discussion; (3) a draft of the prototype for educational media center of the education expansion schools in Uthai Thani province; and (4) an evaluation form for the educational media center model. Research data were analyzed with the use of percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

Research results were as follows: (1) the needs for the educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province were at the high level; (2) the developed educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province had the following five components: the operational framework of the educational media center; the administration of the educational media center; the services in the educational media center; the budget of the educational media center; and the evaluation of the educational media center; and (3) based on the opinions of the experts, the developed educational media center model of education expansion schools in Uthai Thani province was appropriate at the high level.

Keywords: Model development, Educational media center, Education expansion school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ไร่ไพ และรองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย กรรมการสอบสอบวิทยานิพนธ์รวมทั้งอาจารย์ในแขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้กำลังใจตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และเขต 2 ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำวิจารณ์ รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินต้นแบบชิ้นงาน ทั้ง 3 ท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้า ตลอดจนบุคลากรทุกคนของโรงเรียนอุทัยวิทยาคมทุกท่าน

ประโยชน์อันพึงได้จากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่มีส่วนต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

ชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก

กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แบบจำลอง	12
ศูนย์สื่อการศึกษา	20
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	60
ประชากร	60
กลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	67
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
ระยะที่ 3 รับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส	
ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	70
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม	
เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ครูและบุคลากร	
ทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	74
ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา	
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี	77
ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ	
เกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส	
ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	103
บทที่ 5 ต้นแบบชิ้นงาน	117
ตอนที่ 1 บทนำ	120
ตอนที่ 2 รายละเอียดการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา	122
ตอนที่ 3 การนำไปใช้	149
ตอนที่ 4 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	151
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157
สรุปการวิจัย	157
อภิปรายผล	169
ข้อเสนอแนะ	175
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	180

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามการวิจัย	181
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิรับรองต้นแบบชิ้นงาน	183
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและ ผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม	185
ง แบบสอบถามความต้องการสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	188
จ แบบสอบถามการสนทนากลุ่มออนไลน์	206
ฉ แบบประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน	215
ประวัติผู้วิจัย	221

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามตารางเลขสุ่มของทาโร ยามาเน่	61
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเพศผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	74
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลอายุผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	75
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลคุณวุฒิทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	75
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลประสบการณ์การบริหารและการสอนผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	76
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	76
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)	76
ตารางที่ 4.7 ข้อมูลด้านปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	77
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	78
ตารางที่ 4.9 ข้อมูลด้านปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	78
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลด้านพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	79
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	80
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลด้านสื่อสิ่งพิมพ์ (n = 253)	80
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลด้านสื่อโสตทัศน์ (n = 253)	81
ตารางที่ 4.14 ข้อมูลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 253)	82
ตารางที่ 4.15 ข้อมูลด้านเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (n = 253)	83
ตารางที่ 4.16 ข้อมูลด้านสื่อประเภทกิจกรรม (n = 253)	84
ตารางที่ 4.17 ข้อมูลด้านแนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	85
ตารางที่ 4.18 ข้อมูลด้านรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	85
ตารางที่ 4.19 ข้อมูลด้านการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	86
ตารางที่ 4.20 ข้อมูลด้านเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	87
ตารางที่ 4.21 ข้อมูลด้านกำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ (n = 253)	87
ตารางที่ 4.22 ข้อมูลด้านวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา (n = 253)	88
ตารางที่ 4.23 ข้อมูลด้านวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา (n = 253)	88
ตารางที่ 4.24 ข้อมูลด้านงานบริหารมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)	89
ตารางที่ 4.25 ข้อมูลด้านงานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)	90
ตารางที่ 4.26 ข้อมูลด้านงานบริการผลิตและบริการสื่อศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.27 ข้อมูลด้านงานธุรการมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)	91
ตารางที่ 4.28 ข้อมูลด้านที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	92
ตารางที่ 4.29 ข้อมูลด้านตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	92
ตารางที่ 4.30 ข้อมูลด้านงานธุรการ (n = 253)	93
ตารางที่ 4.31 ข้อมูลด้านงานวิชาการ (n = 253)	93
ตารางที่ 4.32 ข้อมูลด้านงานผลิตและบริการสื่อการศึกษา (n = 253)	94
ตารางที่ 4.33 ข้อมูลด้านอัตราการจ้างบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ ในศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	94
ตารางที่ 4.34 ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (n = 253)	95
ตารางที่ 4.35 ข้อมูลด้านการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่ (n = 253)	95
ตารางที่ 4.36 ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนและเวลา (n = 253)	96
ตารางที่ 4.37 ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม - คืนสื่อสื่อดิจิทัล จำนวนและเวลา (n = 253)	97
ตารางที่ 4.38 ข้อมูลด้านช่วงเวลาการเปิดให้บริการ (n = 253)	97
ตารางที่ 4.39 ข้อมูลด้านการวิธีการยืม และ จองสื่อการศึกษา (n = 253)	98
ตารางที่ 4.40 ข้อมูลด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	98
ตารางที่ 4.41 ข้อมูลด้านบริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)	99
ตารางที่ 4.42 ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (n = 253)	99
ตารางที่ 4.43 ที่มาของงบประมาณ (n = 253)	100
ตารางที่ 4.44 ข้อมูลด้านประเด็นการประเมิน (n = 253)	100
ตารางที่ 4.45 ข้อมูลด้านแนวทางการประเมิน (n = 253)	101
ตารางที่ 4.46 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็น ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา	113
ตารางที่ 4.47 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา	113
ตารางที่ 4.48 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็น เกี่ยวกับด้านการบริการในศูนย์สื่อการศึกษา	114
ตารางที่ 4.49 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.50 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็น เกี่ยวกับด้านประเมินศูนย์สื่อการศึกษา	115
ตารางที่ 4.51 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็น เกี่ยวกับเงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา มีความเหมาะสมอย่างไร	115
ตารางที่ 4.52 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็น เกี่ยวกับภาพรวมของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา มีคุณภาพเพียงใด	116

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	102
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงแบบจำลองของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	122
ภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	123
ภาพที่ 5.3 แผนภูมิแสดงการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	124
ภาพที่ 5.4 แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	125
ภาพที่ 5.5 แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	125
ภาพที่ 5.6 แผนภูมิแสดงแนวทางรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	126
ภาพที่ 5.7 แผนภูมิแสดงวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	126
ภาพที่ 5.8 แผนภูมิแสดงแนวทางเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	128
ภาพที่ 5.9 แผนภูมิแสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	127
ภาพที่ 5.10 แผนภูมิแสดงตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	128
ภาพที่ 5.11 แผนภูมิแสดงบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	129
ภาพที่ 5.12 แผนภูมิแสดงอัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ ในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	129
ภาพที่ 5.13 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	130

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.14 แผนภูมิแสดงแนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	130
ภาพที่ 5.15 แผนภูมิแสดงแนวทางรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	131
ภาพที่ 5.16 แผนภูมิแสดงแนวทางการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	131
ภาพที่ 5.17 แผนภูมิแสดงแนวทางการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	132
ภาพที่ 5.18 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	133
ภาพที่ 5.19 แผนภูมิแสดงการบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	133
ภาพที่ 5.20 แผนภูมิแสดงงานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	134
ภาพที่ 5.21 แผนภูมิแสดงงานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	134
ภาพที่ 5.22 แผนภูมิแสดงแนวทางการผลิตและการให้บริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	135
ภาพที่ 5.23 แผนภูมิแสดงแนวทางการกำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามา ให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	136
ภาพที่ 5.24 แผนภูมิแสดงวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	136
ภาพที่ 5.25 แผนภูมิแสดงวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	136
ภาพที่ 5.26 แผนภูมิแสดงแนวทางการให้บริการคำปรึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	137

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.27 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการและให้ความสะดวกในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	138
ภาพที่ 5.28 แผนภูมิแสดงการบริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา ในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ...	138
ภาพที่ 5.29 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการฝึกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	139
ภาพที่ 5.30 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการยืม – คืนสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	139
ภาพที่ 5.31 แผนภูมิแสดงแนวทางการจองสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	140
ภาพที่ 5.32 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	1040
ภาพที่ 5.33 แผนภูมิแสดงแนวทางการสมัครสมาชิกในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	141
ภาพที่ 5.34 แผนภูมิแสดงแนวทางการช่วงเวลาการเปิดให้บริการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	141
ภาพที่ 5.35 แผนภูมิแสดงประเภทของสื่อการศึกษาที่ให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	142
ภาพที่ 5.36 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	143
ภาพที่ 5.37 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อโสตทัศน์ ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	143
ภาพที่ 5.38 แผนภูมิแสดงประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	144
ภาพที่ 5.39 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสามมิติ ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	144
ภาพที่ 5.40 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสามมิติ ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	145

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.41 แผนภูมิแสดงแนวทางงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	145
ภาพที่ 5.42 แผนภูมิแสดงแนวทางที่มาของงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	146
ภาพที่ 5.43 แผนภูมิแสดงแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	146
ภาพที่ 5.44 แผนภูมิแสดงแนวทางการรายงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	147
ภาพที่ 5.45 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	147
ภาพที่ 5.46 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	148
ภาพที่ 5.47 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	148
ภาพที่ 5.48 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	149
ภาพที่ 5.49 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษาฯ	152
ภาพที่ 5.50 ลักษณะด้านหน้าศูนย์สื่อการศึกษาฯ	153
ภาพที่ 5.51 ลักษณะด้านหลังศูนย์สื่อการศึกษาฯ	153
ภาพที่ 5.52 ลักษณะด้านข้างซ้ายศูนย์สื่อการศึกษาฯ	154
ภาพที่ 5.53 ลักษณะด้านข้างขวาศูนย์สื่อการศึกษาฯ	154
ภาพที่ 5.54 รูปตัดด้านข้างศูนย์สื่อการศึกษาฯ	155
ภาพที่ 5.55 ภาพมุมมองบริเวณห้องสมุดศูนย์สื่อการศึกษาฯ	155
ภาพที่ 5.56 ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการศึกษา	156
ภาพที่ 5.57 ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สาย	156

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน เพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน

ด้านคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ดำเนินการแก้ไขปัญหาปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญได้ดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมทักษะการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยปรับตารางเรียนของผู้เรียนชั้น ป.1 - ป.6 และ ม.1 - ม.3 และปรับกระชับหลักสูตร เนื้อหาที่ "ต้องรู้" และ "ควรรู้"

ด้านการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาของโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (ของโรงเรียน ICU ทั่วประเทศ) ให้มีห้องเรียนที่เพียงพอ มีครูครบชั้น มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันมีโรงอาหารที่ ถูกสุขลักษณะ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน พัฒนาความสมบูรณ์ในการใช้งานระบบเทียบโอนและการ จัดเก็บหน่วยกิตของการเรียนรู้ การประเมินจบระดับการศึกษาเพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล พัฒนาระบบจัดสรรทุนการศึกษา ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทุ่มทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทของ แต่ละพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น รณรงค์อย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุด ประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่ สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่ สูงพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อยการพัฒนากระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาและเกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจึงมีความจำเป็นต้องมีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา ที่จะช่วยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลิต พัฒนา และบริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัย เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบขยายโอกาสอย่างยิ่ง

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุม ดังนี้ (1) ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน และ (4) ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้

1.1.1 ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กล่าวคือ การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย และเร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพมีความหลากหลาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ กำหนดมาตรฐานหลักสูตรตามระดับช่วงชั้น และมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัยทักษะในการดำรงชีวิต และบริบทของสภาพภูมิประเทศอย่างเหมาะสม ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจากการบอกเล่าโดยครู มาเป็นกระบวนการออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน เพื่อให้เกิดกระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างดีสร้างสรรค์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.1.3 ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน กล่าวคือ การเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งหวังให้การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่

เหมาะสมกับสภาพบริบทและสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.1.4 ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ กล่าวคือ สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึง ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนการจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้ อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริม และสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ (1) ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน และ (4) ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้

1.2.1 ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ส่วนมากมีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ (1) ห้องสมุด เป็นสถานที่รวบรวมสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ (2) ห้องปฏิบัติการ เป็น ห้องที่ทางโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อเสริมการเรียนรู้ภาคทฤษฎีเช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการเคมี ห้องคอมพิวเตอร์ (3) ห้องกลุ่มสาระวิชา สามารถให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นห้องสำหรับการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ เป็นมุมหนังสือของกลุ่มสาระวิชา สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ แก่ครู ผู้เรียน เข้าศึกษาค้นคว้าได้อย่างอิสระ สามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มโดยจัดไว้ในห้องพักครูหรือหน้าห้องพักครู หรือจัดไว้ในห้องเรียนประจำวิชา (4) ห้องเรียนมีการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ (5) ลานอเนกประสงค์เป็นสถานที่ร่วมกิจกรรมในตอนเช้า รวมถึงการฝึกทักษะด้านกีฬา การออกกำลังกาย การจัดกิจกรรมและการจัดนิทรรศการของโรงเรียนและชุมชน

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การถ่ายทอดความรู้ผ่านครูเป็นหลัก โดยจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน จัดห้องเรียน เตรียมความรู้ ใช้ตำราประกอบการเรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนในด้านวัย ประสบการณ์เดิมและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจ ผู้เรียนสนุกสนาน ได้ลงมือปฏิบัติจริงและดูแล การปฏิบัติของตนเอง และมี

การใช้การจูงใจ ในระหว่างเรียน เช่น รางวัล การชมเชย คะแนนแข่งขันแทนการลงโทษ แต่ยังไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกคน

1.2.3 ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน กล่าวคือ ปัจจุบันครูใช้สื่อการสอนและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อเสริมการเรียนรู้ให้หลากหลาย อำนวยความสะดวกทางการศึกษา กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดความอยากรู้อยากเห็น และบริการสื่อการสอนเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

1.2.4 ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ กล่าวคือ การผลิตสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขึ้นใช้เองโดยครูเป็นผู้จัดทำสื่อการเรียนรู้บางส่วน เพราะครูเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ถึงความยากง่าย ความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้เป็นเครื่องมือเป็นช่องทางสำหรับทำให้การสอนของครูไปถึงผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุม ดังนี้ (1) ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน และ (4) ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้

1.3.1 ด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กล่าวคือ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่พร้อมที่จะใช้งานและบริการให้แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ และไม่มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบ “ศูนย์สื่อการศึกษา” ที่ทำหน้าที่หลักเป็นศูนย์กลางในการผลิต จัดเก็บ และบริการสื่อการสอน เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ และด้านความเท่าเทียม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

1.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอน เป็นไปในแบบเดิม มุ่งเน้นในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ผ่านครูไปสู่ผู้เรียน มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และการหาประโยชน์จากเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมและพัฒนาการเรียนการสอนกับผู้เรียนได้อย่างเต็มขีดความสามารถปรับตัวในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อเตรียมทักษะรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่อย่างทันทางที่

1.3.3 ด้านการใช้และการบริการสื่อการสอน กล่าวคือ การใช้สื่อการสอนขาดความต่อเนื่องที่จะประยุกต์ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย มาเปลี่ยนเป็นสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมีทักษะพื้นฐานที่แตกต่างกันทำให้ผู้เรียนบางคนไม่สามารถเข้าถึงการบริการสื่อการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา

1.3.4 ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ กล่าวคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้ ประกอบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม ขาดความพร้อมของเครื่องมือ และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ประกอบการผลิตสื่อการเรียนรู้ ขาดงบประมาณที่เพียงพอที่จะนำมาใช้ผลิตสื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย สถานที่การผลิตสื่อไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อการผลิตสื่อ เก็บรักษาสื่อการเรียนรู้เป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญ จากสภาพปัญหาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ทำให้ทราบว่ามีความปัญหาหรือประเด็นใดบางที่ทางผู้วิจัยต้องเร่งดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อให้มีแหล่งเรียนรู้ การผลิตและการบริการสื่อการสอน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนความพยายามแก้ปัญหาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ได้ในปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2560 จำนวน 6 เรื่องได้แก่ งานวิจัยของ

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) ทำวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของครู มีในระดับน้อย สื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ได้แก่เอกสารตำราและหนังสืออ่านประกอบ ภาพถ่าย รูปภาพ วิดีทัศน์หรือเทป โทรทัศน์ กระจาดานดำ เครื่องบันทึกเสียง ด้านปัญหาของครู พบว่า ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ และการนำเสนอสื่อการสอนสื่อการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ และสื่อการสอนชำรุดมีอายุ การใช้งานไม่นาน ด้านของสถานที่ พบว่า สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน เช่น ปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้า และสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ ผูกอบรม การผลิตสื่อการสอน และไม่ทราบข่าวสารด้านสื่อการสอน ด้านความต้องการสื่อการสอนพบว่า ครูมีความต้องการสื่อการสอนทุกประเภทในระดับมาก โดยเฉพาะสื่อที่เกี่ยวข้อง กับรายวิชาที่สอน และมีเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยสื่อการสอนที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ เอกสารตำรา และหนังสือที่ได้รับรางวัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย นอกจากนี้ สื่อการสอน ด้านกิจกรรมและวิธีการพบว่า ครูต้องการใช้การฝึกปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ และการสาธิต ประกอบการสอนการนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จากผู้เชี่ยวชาญสรุปรูปแบบของศูนย์ที่ได้ 17 ประเด็นดังนี้ ลักษณะของศูนย์วิทยบริการ โครงสร้างองค์กรของศูนย์วิทยบริการ ภาระหน้าที่ของศูนย์วิทยบริการ บุคลากรที่ดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ การบริหารงานของศูนย์วิทยบริการ สถานที่ตั้งของศูนย์วิทยบริการ การจัดพื้นที่ใช้สอย ของศูนย์วิทยบริการ ประเภทของสื่อการสอนที่ให้บริการของศูนย์วิทยบริการ การจัดบริการของศูนย์วิทยบริการ แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ วิธีการคัดเลือก และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และ

สื่อการสอนของศูนย์วิทยบริการ วิธีการประเมินวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนของศูนย์วิทยบริการ การจัดศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในรูปแบบของ Self-Learning Center วิธีการและเทคนิคการประชาสัมพันธ์ศูนย์วิทยบริการ วิธีการประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์วิทยบริการกับสถาบันหรือศูนย์วิทยบริการแห่งอื่น ๆ เวลาเปิดปิดที่เหมาะสมของศูนย์วิทยบริการ และพันธกิจของศูนย์วิทยบริการการประเมินรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบศูนย์วิทยบริการที่ได้ในระดับ "ดี" และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ธงชัย หงษ์จรรย์ (2553) ทำวิจัยเรื่อง แบบจำลองความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การวางแผน (2) การจัดหน่วยงาน (3) การจัดบุคลากร (4) การกำกับและควบคุม (5) การสื่อสาร (6) การจัดสรรทรัพยากร (7) การรายงาน และ (8) การติดตามและการประเมินผล

2. ขอบข่ายงานสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วย 6 ขอบข่ายงานหลัก คือ (1) การบริการ (2) การเรียน (3) การสอน (4) การผลิต (5) การฝึกอบรม และ (6) การวิจัย

3. หลักการที่ใช้ในการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน 5 หลักการ คือ (1) การออกแบบระบบการเรียนการสอน (2) เทคโนโลยีสารสนเทศ (3) เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา (4) การสื่อสาร และ (5) ทฤษฎีการเรียนรู้

4. ลักษณะความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีลักษณะ 10 ลักษณะ คือ (1) การบริการสื่อดิจิทัล (2) การบริการการศึกษา ด้วยตนเองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (3) องค์กรอัจฉริยะ (4) การผลิตสื่อดิจิทัล (5) นวัตกรรม (6) การจัดการอย่างเป็นระบบ (7) สื่อไร้กระดาษ (8) การบริการเบ็ดเสร็จ (9) การเรียนด้วยตนเอง และ (10) การศึกษาทางไกล

ณัฐกิตติ์ ปานถาวร (2556) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นแบบจำลองที่ได้มีความเหมาะสมและมี ความเป็นไปได้ แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีองค์ประกอบดังนี้ (1) นโยบาย (2) ประโยชน์ (3) ประเภทของสื่อการเรียนการสอน (4) รูปแบบอาคารสถานที่ (5) การจัดหาสื่อ การเรียนการสอน (6) บทบาทหน้าที่

ครอบคลุมงานบริหารงานวิชาการ และงานบริการ (7) เจ้าหน้าที่ (8) การบริการและให้ความสะดวก (9) งบประมาณ และ (10) การประเมิน ทั้งนี้การ ดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงความหลากหลายด้าน วัฒนธรรม โดยเฉพาะพื้นที่ของศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 2 มีประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องมีห้องละหมาดไว้ บริการ

ธิดารัตน์ ทองหนูน (2556) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการ พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ (1) แนวคิดและเป้าหมาย (2) การบริหารจัดการโดยใช้รูปแบบ POSDCARE (3) โครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน (4) สื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ และ (5) การ ประเมินและประกันคุณภาพ ทั้งนี้แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลมีความ สมบูรณ์ ผ่านการ รับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง

วิณประภา เจริงเขาว์ (2557) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มดอยสุเทพ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษ และผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่ม ดอยสุเทพในภาพ รวมอยู่ในระดับมาก (2) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ประกอบดังนี้ กรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อาคารสถานที่ของศูนย์การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดหน่วยงานของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เจ้าหน้าที่ของศูนย์การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้ศูนย์การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประเภทสื่อการเรียนการสอนที่ให้บริการ ในศูนย์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ การให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ งบประมาณของศูนย์การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการประเมินศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ (3) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่น่าเสนอได้รับการประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาว่ามีความ เหมาะสมในระดับมาก

นิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล (2558) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัดในระดับมาก และ (2) ผลการพัฒนาและนำเสนอแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาล ระดับจังหวัด พบว่ามีองค์ประกอบ ได้แก่ มีโครงสร้างและอัตรากำลังประจำ จำนวน 3-5 คน และมี

คณะกรรมการดำเนินการในรูปแบบสหวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการดำเนินงาน การจัดสถานที่เป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ตึกผู้ป่วยนอกโดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมและมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวมพร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมให้บริการศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการให้บริการยืม/คืนคั่นเอกสารสุขภาพคั่นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้บริการยืม/คืนสื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

สรุปได้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการวิจัยและพัฒนา มีการสร้างศูนย์สื่อการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ รวมถึงระบบบริการของศูนย์สื่อการศึกษา โดยผลวิจัยเน้นองค์ประกอบที่จำเป็นในการจัดทำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมสมัยใหม่

1.5 แนวทางเพื่อการแก้ปัญหา

จากสภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยเพื่อหาข้อมูลที่จะเสนอการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการผลิตสื่อ จัดหาสื่อการสอน การบริการสื่อการสอน ให้คำปรึกษา คำแนะนำ จัดเก็บ ซ่อมบำรุง ตลอดจน มีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมให้การสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมุ่งพัฒนาผู้เรียน สามารถเชี่ยวชาญ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการเลือกและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างเหมาะสมมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และการศึกษาตลอดชีวิต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.2.2 เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2.3 เพื่อรับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

3.2 ประชากร ได้แก่ (1) ผู้บริการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 796 คน (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 ท่าน และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระในการวิจัย ได้แก่ ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 ด้าน และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 5 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ความต้องการ (1) ด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน (4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (5) ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (6) ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (7) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (8) ด้านการบริการ และให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (9) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา (10) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

3.3.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความคิดเห็น (1) ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ด้านการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (3) ด้านการบริการในศูนย์สื่อการศึกษา (4) ด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา (5) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

3.4 เครื่องมือการวิจัย

3.4.1 แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.4.2 แบบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.4.3 ต้นแบบชิ้นงาน คือ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.4.4 แบบประเมินรับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2564

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 **แบบจำลอง** หมายถึง องค์ประกอบที่เหมาะสม โดยการออกแบบและย่อส่วน เป็นแนวทางการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ได้จริง ในอนาคต

4.2 **ศูนย์สื่อการศึกษา** หมายถึง สถานที่หรือแหล่งเรียนรู้กลางที่จัดขึ้นให้สมบูรณ์ในตัวเอง สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ทำหน้าที่ในการผลิต พัฒนา จัดเก็บ ซ่อมบำรุง การบริการสื่อการสอน ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4.3 **แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา** หมายถึง รายละเอียดโครงสร้างและองค์ประกอบของการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

4.4 **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2563

4.5 **ครูและบุคลากรทางการศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนผู้เรียนของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2563

4.6 **โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา** หมายถึง สถานที่ที่มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดอุทัยธานี

4.7 **ความต้องการ** หมายถึง ความปรารถนาของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ครอบคลุม (1) ด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน (4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (5) ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (6) ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (7) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (8) ด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (9) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา และ (10) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา โดยแบ่งระดับความต้องการออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

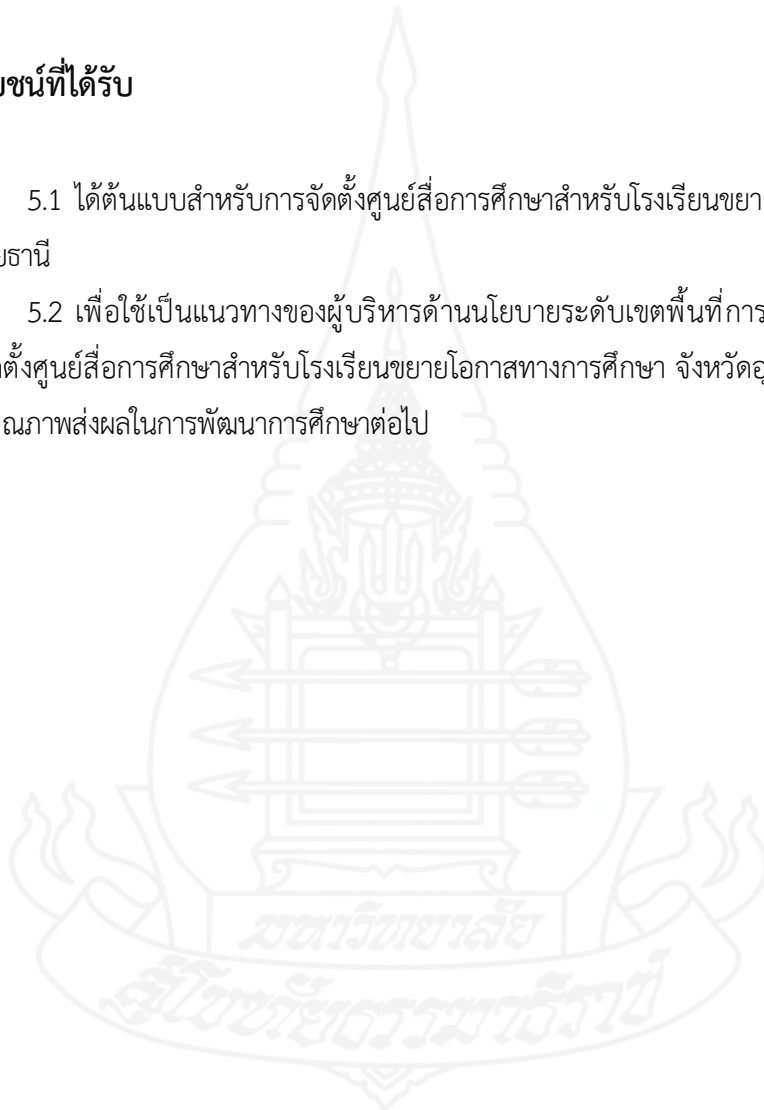
4.8 ความเหมาะสม หมายถึง คุณลักษณะของศูนย์สื่อการศึกษา โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด

4.9 ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้ต่อการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ต้นแบบสำหรับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

5.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารด้านนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่จะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพส่งผลในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมดังนี้ (1) แบบจำลอง (2) ศูนย์สื่อการศึกษา (3) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แบบจำลอง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาครอบคลุมดังนี้ (1) ความหมายของแบบจำลอง (2) ความสำคัญของแบบจำลอง (3) ประเภทของแบบจำลอง (4) องค์ประกอบของแบบจำลอง (5) คุณลักษณะที่ดีของแบบจำลอง (6) การพัฒนาแบบจำลอง และ (7) การทดสอบแบบจำลอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความหมายของแบบจำลอง

นักวิชาการกล่าวว่าความหมายของแบบจำลองไว้แตกต่างกันดังนี้

ธงชัย หงษ์จร (2553, น. 169) กล่าวว่าแบบจำลอง คือ การนำเสนอหรือสิ่งที่ใช้แทนสถานการณ์จริงโดยปกติแล้ว จะเป็นการยากที่จะแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ หรือปัญหาบางอย่างที่มีความสลับซับซ้อนและมีความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบของปัญหามากมาย การใช้แบบจำลองแทนที่จะทำในสถานการณ์จริง จะทำให้เราสามารถแก้ปัญหาได้ง่ายกว่าและใช้เวลาในการแก้ปัญหาน้อยกว่า

นิคม ทาแดง และศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2563, น. 5) กล่าวว่าแบบจำลอง คือ ในชีวิตประจำวันของคนเราทุกคนมีความคุ้นเคยกับแบบจำลองระบบอยู่มาก เช่น แบบจำลองระบบเครื่องยนต์ แบบจำลองเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เพื่อแสดงวิธีใช้แบบเสื้อ แบบทรงผม หรือหุ่นจำลองของสิ่งต่าง ๆ ล้วนเป็นแบบจำลองระบบของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งถ้าพิจารณาตามความหมายของระบบ สิ่งทีกล่าวมาแล้วเหล่านั้นบางอย่างอาจเป็นแบบจำลองระบบทั้งหมด หรือแบบจำลองระบบบางส่วน หรือแบบจำลองระบบย่อยของระบบจริง

ขอให้พิจารณารถยนต์จำลอง (Model car) คันเล็ก ๆ ขนาดหนึ่งต่อสิบของรถยนต์จริง มีส่วนประกอบเหมือนของจริงทุกชิ้นเพียงแต่มีขนาดเล็กกว่าเท่านั้นการประกอบของชิ้นส่วนเหล่านี้ก็ประกอบกันในลักษณะเดียวกับการประกอบชิ้นส่วนของรถยนต์จริง คือ มีสล็อต มีเครื่องยนต์ มีเพลลาต่อเกียร์ เมื่อติดเครื่องยนต์รถยนต์จำลองนี้ก็เคลื่อนที่ได้เหมือนรถจริง แต่ช้ากว่าตามสัดส่วน จากตัวอย่างนี้

จะเห็นได้ว่า (1) ในด้านส่วนประกอบ (elements) ชั้นส่วนต่อชั้นส่วนของรถยนต์จำลองกับรถยนต์จริงเทียบเหมือนกันได้ทุกชั้น (2) ในด้านองค์ประกอบ (components) การประกอบกันเข้าของชิ้นส่วนต่าง ๆ ก็ประกอบกันเข้าในลักษณะเหมือนกันทุกส่วนคือมีแบบของโครงสร้างเหมือนกัน (Structure pattern) และ (3) ด้านปฏิสัมพันธ์ก็มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเป็นกระสวน (pattern) อย่างเดียวกัน เทียบเหมือน (isomorphic) กันได้ระหว่างรถยนต์จำลองกับรถยนต์จริง ทั้งสามดังกล่าวมา เรียกว่า รถยนต์จำลองเป็นแบบจำลองของระบบรถยนต์จริง

ริชาร์ด (Richard, 1992, p. 12) กล่าวว่าแบบจำลอง คือ เป็นตัวแทนระบบเป็นตัวชี้แนวทางในหลาย ๆ ด้านทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ด้านธุรกิจ ด้านสถาปัตยกรรม โดยจำแนกแบบจำลองเป็น 4 ชนิด ตามจุดประสงค์ทั่ว ๆ ไป ของคุณสมบัติ แบบจำลอง ประกอบด้วย (1) แบบจำลองเชิงพรรณนา (2) แบบจำลองในการทำนาย (3) แบบจำลองการสำรวจ และ (4) แบบจำลองในการวางแผน ตัวอย่างแบบจำลองทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแทนระบบจะใช้ทำนายผลกระทบการเปลี่ยนแปลงของลักษณะระบบหรือทางด้าน วิศวกรรมโยธาซึ่งใช้สูตรจากฟิสิกส์ มาประยุกต์ใช้ในการทำสะพานไม่ให้พัง ซึ่งผู้ที่นำแบบจำลองไปใช้อาจใช้วัสดุในการทำสะพานที่ต่างกันได้แต่สะพานไม่พังเหมือนกัน

โดยสรุป แบบจำลอง หมายถึง มีความสำคัญต่อการสื่อความหมายการนำเสนอ หรือสิ่งที่ใช้แทนสถานการณ์จริงเป็นเครื่องมือในเชิงแนวความคิดที่ใช้ในการอธิบายข้อมูลที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมสื่อความหมายให้สามารถเข้าใจสิ่งเหล่านี้ได้ง่ายขึ้น การแสวงหากระบวนการ การกำกับ การควบคุม ติดตามรวมถึงการพัฒนาระบบ และนำมาเผยแพร่ให้ผู้สนใจนำไปใช้

1.2 ความสำคัญของแบบจำลอง

นิคม ทาแดง และศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2563, น. 6-7) กล่าวถึงความสำคัญของแบบจำลองระบบทางการศึกษา คือ ระบบทางการศึกษาเป็นระบบเปิดประเภทไม่แน่นอน คือ มีความยืดหยุ่นสูงเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมและปัจจัยนำเข้า ส่วนประกอบและองค์ประกอบของระบบทางการศึกษา ตลอดทั้งกระสวนของการเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อนยากต่อการทำความเข้าใจ และมองเห็นความสัมพันธ์และกระบวนการโดยตลอดได้แบบจำลองระบบแม้จะมีส่วนประกอบ องค์ประกอบ และพลวัตเทียบเท่ากับระบบได้ แต่ก็อยู่ในรูปของสิ่งแทนและยื่นย่อต่อการมองเห็นภาพรวมของระบบที่สลับซับซ้อนได้แบบจำลองระบบจึงมีความสำคัญต่อการจัดระบบทางการศึกษา คือ มีความสำคัญต่อการสื่อความหมายการแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติ การกำกับกระบวนการ การควบคุมและติดตาม และการพัฒนาระบบ

1.2.1 ความสำคัญต่อการสื่อความหมาย แบบจำลองระบบทำขึ้นเพื่อจำลองระบบจำลองโครงสร้างและปฏิสัมพันธ์ของระบบในลักษณะที่ย่นย่อและตัดส่วนรายละเอียดที่ไม่เป็นส่วนสำคัญออก ทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมของระบบที่ใหญ่ ๆ และสลับซับซ้อนได้ แบบจำลองระบบจึงใช้เป็น

เครื่องมือในการสื่อความหมายและอธิบายระบบให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจทั้งส่วนรวมของระบบและส่วนย่อยที่ จะต้องรับผิดชอบ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และปฐมนิเทศระบบได้ดี

1.2.2 ความสำคัญต่อการแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติ รายละเอียดในการปฏิบัติจริงตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระบบ บางกรณีก็ยุ่งยาก และอาจผิดพลาดได้ง่าย เช่น แบบจำลองระบบการบินใช้ในการฝึกหัดและทดสอบการบินก่อนที่จะปฏิบัติในการระบบจริง แบบจำลองระบบทางสถาปัตยกรรม เช่น หุ่นจำลอง สิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะพิเศษ สามารถใช้เป็นสื่อในการทดลอง และหาแนวทางในการสร้างของจริงรถ หรือเครื่องบินจำลองที่จำลองตามสัดส่วนจริง คือ เป็นแบบจำลองระบบของระบบจริงที่นำมาทดลองในสภาพการณ์เหมือนจริง เช่น ในท่อลมทำให้ทราบข้อบกพร่อง และแนวทางแก้ไข การสร้างเครื่องบินจริงได้โดยไม่ต้องเสี่ยงต่อการผิดพลาดและล้มเหลวได้

1.2.3 ความสำคัญต่อการกำกับกระบวนการ โดยเฉพาะระบบทางการศึกษาซึ่งเป็นระบบเปิดแบบไม่แน่นอน และถ้าเป็นระบบขนาดใหญ่ที่มีขอบเขต และผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากการบริหาร การกำกับและการดำเนินการจะเป็นไปได้ยากหรือเสี่ยงต่อการล้มเหลวอย่างมาก ถ้าไม่มีการจำลองระบบ เป็นคู่มือในการกำกับและอำนวยความสะดวก

1.2.4 ความสำคัญต่อการควบคุมและติดตาม ในทำนองเดียวกันกับการอำนวยความสะดวกและการกำกับการควบคุมและการติดตามระบบจะต้องมีแบบจำลองระบบเป็นคู่มือในการทำงาน โดยเฉพาะวิถีของผลย้อนกลับที่จะติดตามว่าส่วนใดผิดปกติ ซ้ำเกินไป หรือเกิดปัญหาขึ้นตรงจุดใดของระบบ เป็นต้น

1.2.5 ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ ระบบใด ๆ ก็ตามเมื่อสร้างขึ้นมาแล้วจะต้องดำเนินการไปเหมือนกับสิ่งที่มีชีวิต กล่าวคือ ทุกระบบจะมีวงจรชีวิตของมันการวิเคราะห์ระบบ การปรับปรุง และพัฒนาระบบจะต้องดำเนินการหรือเกิดขึ้นตามช่วงจังหวะในวงจรชีวิตของระบบนั้น ๆ แบบจำลองระบบของทุกระบบจึงมีบทบาทเป็นแผนผัง และดัชนีชี้ผู้นำผู้เกี่ยวข้องในการที่จะดำเนินการพัฒนาระบบให้เจริญรุดหน้าไปเรื่อย ๆ ไม่หยุดอยู่กับที่ หรือเสื่อมถอยลงไปตามเวลาการพัฒนาระบบนั้น อาจเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือการสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นใหม่ทั้งระบบหรือบางส่วนของระบบก็ถือเป็นพัฒนาการของระบบนั้น ๆ

โดยสรุป ความสำคัญของแบบจำลอง หมายถึง แนวคิดพื้นฐานที่ใช้สื่อสารระหว่างบุคคล ทุกฝ่ายมีความถูกต้องตรงกันเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษา สามารถทำความเข้าใจการทำงานของระบบจริงง่ายกว่าการศึกษาจากระบบจริงโดยตรง และเป็นต้นแบบเพื่อนำไปสู่จุดหมายได้ อย่างรวดเร็วและถูกต้อง เช่น (1) แบบจำลองระบบจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจทั้งส่วนรวมของระบบและส่วนย่อย (2) ป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติจริง (3) เป็นคู่มือในการกำกับ และอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามระบบที่ได้วางแผนไว้ (4) เป็นเครื่องมือการควบคุมและการติดตามระบบงานเพื่อทราบผลย้อนกลับและสามารถปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างสรรค์เพิ่มเติม ขึ้นใหม่ทั้งระบบหรือบางส่วนของระบบ และ (5) การพัฒนาระบบ

1.3 ประเภทของแบบจำลอง

ประเภทของแบบจำลองมีนักวิชาการกล่าวว่าประเภทของแบบจำลองไว้แตกต่างกันดังนี้ นิคม ทาแดง และศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2563, น. 8-18) กล่าวถึงประเภทของแบบจำลองระบบ คือ แบบจำลองระบบจะต้องมีสิ่งที่เทียบเหมือนกันได้กับระบบสามอย่างคือ ส่วนประกอบ องค์ประกอบ หรือโครงสร้างและกระบวนการ การเปลี่ยนแปลงดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น สิ่งที่กำหนดขึ้น หรือสร้างขึ้นที่มีส่วนประกอบโครงสร้าง และกระบวนการเปลี่ยนแปลงเทียบเหมือนกับส่วนประกอบ โครงสร้าง และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบทางการศึกษา ก็ถือได้ว่าสิ่งนั้นเป็นแบบจำลองระบบทางการศึกษา แบบจำลองระบบทางการศึกษาจึงแบ่งได้เป็น 3 ประเภทเหมือนแบบจำลองระบบทั่ว ๆ ไป คือ (1) แบบจำลองระบบแบบไอโคนิค (2) แบบจำลองระบบแบบแอนะล็อก และ (3) แบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์ โดยแต่ละแบบมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 แบบจำลองระบบแบบไอโคนิค

แบบจำลองระบบแบบไอโคนิค เป็นการจำลองระบบด้วยภาพเหมือน ภาพถ่าย หรือลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ เช่น หุ่นจำลองต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเทียบเหมือนองค์ประกอบ โครงสร้าง และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริง เช่น หุ่นจำลองย่อส่วนรถยนต์ที่สามารถติดเครื่องยนต์และวิ่งได้ เป็นแบบจำลองระบบของระบบรถยนต์จริง หุ่นจำลองสิ่งก่อสร้างที่แสดงในแผนผังภูมิสถาปัตยกรรมของสถานที่ต่าง ๆ ภาพถ่ายหรือภาพเหมือนที่สามารถบอกสัดส่วนของส่วนต่าง ๆ ได้เป็นแบบจำลองระบบโครงสร้างหรือระบบลักษณะภายนอกของสิ่งนั้น ๆ

แบบจำลองแบบไอโคนิคที่เป็นภาพถ่ายหรือภาพเหมือน อาจต้องมีหลายแผ่นหรือเป็นชุด ๆ เพื่อแสดงกระบวนการเปลี่ยนแปลง เช่น คู่มือการใช้เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ที่มีแพร่หลายอยู่ในตลาดปัจจุบันเป็นตัวอย่างของแบบจำลองระบบแบบไอโคนิค สำหรับระบบทางการศึกษาแบบจำลองระบบแบบไอโคนิคมีความเหมาะสมที่จะใช้กับระบบทางการศึกษาระดับการสอน และระดับประสบการณ์การเรียน เช่น ระบบการทดลองทางวิทยาศาสตร์ วงจรชีวิตของผีเสื้อ เป็นต้น

1.3.2 แบบจำลองระบบแบบแอนะล็อก

แบบจำลองระบบแบบแอนะล็อก เป็นระบบเทียบเหมือนที่ใช้สิ่งแทนที่กำหนดขึ้นแทนส่วนประกอบ องค์ประกอบ และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริงสามารถลดความสลับซับซ้อนของระบบจริงและแสดงเฉพาะส่วนสำคัญของระบบทำให้เข้าใจระบบโดยรวมได้ง่าย ซึ่งสามารถแสดงได้ด้วยภาษา แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ และกราฟ

1.3.3 แบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์ เป็นแบบจำลองที่ใช้ในการเขียนแทนสมการและสูตรต่าง ๆ ให้ออกมาอยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์

คีฟส์ (Keeves, 1988, pp. 561-565) กล่าวถึงประเภทของแบบจำลองระบบ คือ แบบจำลองที่ใช้ในทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบจำลองเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นแบบจำลองเชิงกายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น แบบจำลองโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบ โครงสร้างของแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ ที่มีอยู่ในขณะนั้นด้วย แบบจำลองที่สร้างขึ้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูล เชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ทำการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2. แบบจำลองเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นแบบจำลองที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ ในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา ด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพเพื่อให้เห็นแนวคิด โครงสร้าง องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ

3. แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นแบบจำลองที่แสดง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เดิมแบบจำลองนี้ใช้กับ ศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพิ่มขึ้นรวมทั้งการศึกษาด้วย โดยเฉพาะในการวัดผลการศึกษา แบบจำลองแบบนี้สามารถอธิบาย ความสัมพันธ์และสร้างเป็นทฤษฎี เพราะสามารถทดสอบสมมติฐานได้ แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์มัก พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย

4. แบบจำลองเชิงเหตุผล (Causal Model) เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจาก แบบจำลองเชิงอธิบาย โดยการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ ปัจจุบันมีการนำ แบบจำลองนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แบบจำลองแบบนี้จะเป็นการนำเอาตัวแปรมาเขียนเป็น สัญลักษณ์หรือคำย่อ แล้วใช้เส้นตรงและลูกศรแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผล แบบจำลอง ดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลในสภาพที่เป็นจริงเพื่อทดสอบแบบจำลองได้ด้วย

โดยสรุป ประเภทของแบบจำลอง หมายถึง ส่วนที่แบ่งย่อยออกไปโดยแบ่งประเภท ของแบบจำลองเป็น 4 ประเภท ดังมีรายละเอียดดังนี้ (1) แบบสัญลักษณ์ ได้แก่ สมการ หรือสูตร ทางคณิตศาสตร์ สูตรทางเคมี เป็นต้น (2) แบบไอคอนิก ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพเหมือน และหุ่นจำลอง (3) แบบอนาล็อก ได้แก่ ภาษา แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ และกราฟ และ (4) แบบจำลองระบบแบบแนวคิด ได้แก่ แบบจำลองที่แทนด้วย แผนภูมิหรือแผนภาพในรูปแบบต่างๆ

1.4 องค์ประกอบของแบบจำลอง

องค์ประกอบของแบบจำลองมีนักวิชาการกล่าวถึงไว้แตกต่างกันดังนี้

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2553, น. 14) กล่าวถึงองค์ประกอบของแบบจำลอง คือ องค์ประกอบในการจัดระบบทางการศึกษาครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลมาใช้ในการจัดระบบทาง การศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อม องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบทางการศึกษา องค์ประกอบของวิธีการ จัดระบบทางการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบทางการศึกษา

บราวน์และโมเบิร์ก (Brown and Moberg, 1980, pp. 16-17) กล่าวถึงองค์ประกอบของแบบจำลอง คือ การสังเคราะห์ รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบกับหลักการบริหารตามสถานการณ์ ประกอบด้วย (1) สภาพแวดล้อม (Environment) (2) เทคโนโลยี (Technology) (3) โครงสร้าง (Structure) (4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ (5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

1.4.1 สภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะต้องนำมาพิจารณาในการจัดระบบทางการศึกษาเพราะระบบทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นต้องให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ โดยจำแนกออกเป็น (1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรและข้อจำกัดต่าง ๆ สภาพแวดล้อมทางสังคมการเมืองการปกครอง และการเพิ่มขึ้นของประชากร (2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และความต้องการของสมาชิกในสังคม นักจัดระบบทางการศึกษาต้องศึกษาวิจัยให้ได้ข้อมูลเหล่านี้เพียงพอจึงจะสามารถจัดระบบทางการศึกษาที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริง

1.4.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบทางการศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบทางการศึกษา ระบบทางการศึกษามีองค์ประกอบที่อาจจำแนกได้หลายแนว ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร เนื้อหาสาระ การเรียนการสอน และการประเมิน
2. องค์ประกอบด้านการบริหาร ได้แก่ การจัดการบุคลากร การเงิน และการบริหารองค์ประกอบด้านระดับการเรียนรู้ ได้แก่ ระดับปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาอุดมศึกษา
3. องค์ประกอบด้านประเภทการศึกษา ได้แก่ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาทางไกล อาชีวศึกษาและการศึกษาสามัญ

1.4.3 องค์ประกอบของวิธีการจัดระบบทางการศึกษาครอบคลุม ดังนี้ ขั้นตอนหลักของการจัดระบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การสร้างแบบจำลองระบบ และการทดสอบระบบ หรืออาจจะใช้องค์ประกอบของระบบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์และผลย้อนกลับ นอกจากนี้ นักจัดระบบการศึกษายังต้องทราบองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดระบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแยกแยะขั้นตอนย่อยในการจัดระบบทางการศึกษาได้อย่างรอบคอบ

1.4.4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบทางการศึกษาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะ "คน" เป็นผู้จัดระบบ ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบนำระบบไปใช้ ประเมิน และปรับปรุงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ ได้แก่ นักจัดระบบทางการศึกษา นักบริหาร นักวิชาการ และบุคลากรการศึกษาอื่น ๆ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ใช้ผลผลิตทางการศึกษา

โดยสรุป องค์ประกอบของแบบจำลอง หมายถึง ส่วนของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องประกอบทำให้เกิดเป็นรูปขึ้นใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) สภาพแวดล้อม (Environment) (2) เทคโนโลยี (Technology) (3) โครงสร้าง (Structure) และ (4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการ

ตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) สำหรับการกำหนดองค์ประกอบของแบบจำลองการบริหารหรือโครงสร้างระบบการบริหาร แนวทางการดำเนินการขององค์กรนั้น ๆ เช่น บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานวิชาการ บริหารงานทั่วไป

1.5 คุณลักษณะที่ดีของแบบจำลอง

คุณลักษณะที่ดีของแบบจำลองมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงดังนี้

ธงชัย หงษ์จร (2553, น. 173) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบจำลอง คือเปรียบเสมือนสิ่งที่ทำให้ผู้สนใจศึกษาในเรื่องใด ๆ ได้มีความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อนการศึกษาในแนวลึกต่อไปดังนั้น แบบจำลองที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (1) แบบจำลองควร ประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรวม ๆ (2) แบบจำลองควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเมื่อทดสอบแบบจำลองแล้ว หากปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แบบจำลองนั้นต้องถูกยกเลิกไป (3) แบบจำลองควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน (4) แบบจำลองควรนำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่ หรือความสัมพันธ์ใหม่ของเรื่องที่ศึกษาได้ และ (5) แบบจำลองในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

คีฟส์ (Keeves, 1988, p. 560) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบจำลอง คือ ลักษณะสำคัญของแบบจำลองมี 4 ประการ ได้แก่ (1) แบบจำลองควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่มีประโยชน์ในช่วงต้น ของการพัฒนาแบบจำลอง (2) แบบจำลองควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้แบบจำลองได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ (3) แบบจำลองควรจะต้องระบุ หรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือ ในการอธิบาย ปรากฏการณ์ได้ด้วย และ (4) แบบจำลองควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ ในเรื่องที่กำลังศึกษาด้วย

โดยสรุป คุณลักษณะที่ดีของแบบจำลอง หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำ โดยมีลักษณะดังนี้ (1) แบบจำลองสามารถสะท้อนปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษา (2) แบบจำลองสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (3) แบบจำลองสามารถสะท้อนถึงชุมทรัพย์ทางปัญญาในการเพิ่มองค์ความรู้ (4) แบบจำลองสามารถแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กลไกต่าง ๆ ของสิ่งที่ศึกษาได้ถูกต้องและเชื่อถือ (5) แบบจำลองสามารถตรวจสอบ ทดสอบได้ (6) แบบจำลองสามารถอธิบาย หรือ ทำนาย หรือ ควบคุม ปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ และ (7) แบบจำลองควรเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้นๆ

1.6 การพัฒนาแบบจำลอง

การพัฒนาแบบจำลองมีนักวิชาการได้กล่าวว่าการพัฒนาแบบจำลองไว้ ดังนี้

ธงชัย หงษ์จร (2553, น. 174) กล่าวถึงการพัฒนาแบบจำลอง คือ การพัฒนารูปแบบหรือแบบจำลอง (Model) นั้น ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว แต่สรุปได้ว่า โดยทั่วไปการพัฒนาแบบจำลองจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้าง หรือต้องการจะพัฒนาแบบจำลองให้ชัดเจน จากนั้นจึงกำหนดหลักการ และองค์ประกอบของแบบจำลองแบบจำลองที่จะพัฒนาแล้วสร้างแบบจำลองขึ้น และนำแบบจำลองนั้นไปตรวจสอบ หาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ หรือทดลองใช้ต่อไป

วิลเลอร์ (Willer, 1986, p. 83) กล่าวถึงการพัฒนาแบบจำลอง คือ ขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจแบ่งเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้าง (Construct) แบบจำลองและการหาความตรง (Validity) ของแบบจำลอง

โดยสรุป การพัฒนาแบบจำลอง หมายถึง กระบวนการในการสร้างหรือการนำสิ่งที่จะศึกษา มาดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขให้มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประโยชน์ และเป็นไปได้ในการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลอง ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (1) ศึกษาสภาพปรากฏการณ์สร้างแบบจำลอง (2) สร้างหรือพัฒนาแบบจำลอง (3) ประเมินการสร้างและการพัฒนาแบบจำลอง (4) ทดลองใช้แบบจำลอง และ (5) ประเมินทดลองใช้แบบจำลอง

1.7 การทดสอบแบบจำลอง

การทดสอบแบบจำลองมีนักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการทดสอบแบบจำลอง ดังนี้

พูลสุข หิงคานนท์ (2540, น. 53-55) กล่าวว่าการทดสอบแบบจำลอง คือ สามารถดำเนินการโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ การวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการทางวิทยาศาสตร์หรือการวิจัยเชิงปริมาณมากเกินไป ซึ่งในบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนและลึกซึ้งมากกว่านั้น การประเมิน โดยอาศัยความรู้และการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ จะสามารถช่วยให้การทดสอบแบบจำลองทางสังคมศาสตร์ดำเนินไปได้ด้วยดี สำหรับแนวคิดเรื่องการประเมินแบบจำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ (1) การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะดำเนินการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามวิจรณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน (2) เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องมือวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถ ของผู้ประเมินอย่างแท้จริงแนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขานั้น ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้น ๆ จริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ใน การทดสอบหรือประเมินเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้ง

และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง (3) เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีคุณประโยชน์ที่ดี ทั้งนี้มาตรฐาน และเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิเอง และ (4) เป็นรูปแบบที่ยอมให้เกิดความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

ศันสนีย์ สังสรรค่อนันต์ (2563, น. 5) กล่าวถึงการทดสอบระบบทางการศึกษา คือ การทดสอบระบบทางการศึกษา เป็นการนำระบบทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นและมีแบบจำลองระบบอยู่ด้วย ไปทดสอบหาคุณภาพ โดยทดลองใช้เบื้องต้นในสถานการณ์จำลอง หรือในสถานการณ์จริง หรือนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองว่าระบบที่พัฒนาขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากพบว่าระบบนั้นมีข้อบกพร่องผู้ออกแบบระบบจะต้องนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะได้ระบบที่มีคุณภาพจึงสามารถนำไปใช้ได้จริง ระบบทางการศึกษาบางระบบไม่สามารถทดลองได้ในสถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริง เช่น ระบบการศึกษาทางไกล หรือแบบจำลองอุทยานการศึกษา ฯลฯ ต้องใช้เวลาในการสร้างหรือพัฒนาขึ้น และต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง การทดสอบระบบทางการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ทดสอบกับระบบทางการศึกษาทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ระบบทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และระบบทางการศึกษาระบบมวลชน

โดยสรุป การทดสอบแบบจำลอง หมายถึง การประเมินเบื้องต้นหรือการดำเนินการทดสอบ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแบบจำลองด้วยวิธีการทางสถิติ ในการตรวจสอบแบบจำลอง ผลสรุปของการทดสอบจะนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธแบบจำลอง นั้นและนำไปสู่การสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป

2. ศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการเรียนการสอนซึ่งมีการดำเนินการได้หลายลักษณะ ผู้วิจัยจะใช้คำว่าคำว่า “ศูนย์สื่อการศึกษา” ปัจจุบันนี้จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กรหรือหน่วยงานหรือสถาบันที่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสม ซึ่งความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวว่าความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาหลายลักษณะด้วยกัน ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้ (1) ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ความเป็นมาของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา (4) ประโยชน์ วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจศูนย์สื่อการศึกษา (5) องค์กรประกอบศูนย์สื่อการศึกษา (6) แนวทางการจัดสร้างอาคารและ

ที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (7) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา (8) บทบาทและหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (9) การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา (10) การบริการของศูนย์สื่อการศึกษา (11) ประเภทสื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา (12) การผลิตสื่อเพื่อให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา (13) การให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา (14) การให้บริการคำปรึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา (15) การให้บริการฝึกอบรมในศูนย์สื่อการศึกษา (16) งบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา (17) การประเมินการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา และ (18) กรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนาแบบจำลอง

2.1 ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา

ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดการด้านผลิต จัดหา และบริการสื่อการศึกษารวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสื่อในการศึกษา และยังพบว่ามีนักวิชาการกล่าวว่าความหมายศูนย์สื่อการศึกษาไว้แตกต่างกันดังนี้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น. 20) กล่าวว่าศูนย์วิทยบริการ คือ สถานที่รวบรวมสื่อการสอน ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการศึกษา โดยมีการบริการ การผลิต การจัดเก็บ การจัดหา การฝึกอบรม และการบริการข้อมูลทางสารสนเทศและวิชาการอย่างมีระบบ จุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้ความสามารถเข้ามาศึกษาทั้งรายกลุ่มและ รายบุคคล เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษานั้นๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 19-20) กล่าวว่าศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการผลิตและการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เพื่อให้บริการด้านการผลิต และการให้บริการงานในขอบข่ายต่าง ๆ ของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการผลิต องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีหน้าที่ในการดำเนินการผลิตสื่อครบวงจร ได้แก่ การวางแผน การเตรียมการ การดำเนินการผลิต และการประเมินทดสอบประสิทธิภาพ ในด้านการบริการ องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีหน้าที่ในการดำเนินการผลิตทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่มีอยู่มาให้ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ในการบริหาร การเรียนการสอนและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่นำมาบริการ ได้แก่ ผลงานตามขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กล่าวคือ การพัฒนาและออกแบบระบบการเรียนการสอน รูปแบบพฤติกรรม วิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ รูปแบบการสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อม แนวทางการจัดการ และการประเมินกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการ ได้แก่ ผู้บริหาร นักวิชาการ (ครู อาจารย์ วิทยากร นักวิจัย ฯลฯ) นักเรียน/นักศึกษา และบุคลากรสนับสนุนอื่น ๆ ในด้านการให้คำปรึกษา องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีหน้าที่ในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า การทำงาน และการวิจัยมาใช้ในการให้คำปรึกษา แนะนำ แก่บุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตและการให้บริการทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

โดยสรุป ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็นศูนย์กลางในการจัดการด้านสื่อการศึกษา และเป็นหน่วยงานวางแผนผลิต บริการ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง เช่น บริการสื่อการศึกษา ให้คำปรึกษา คำแนะนำและทำหน้าที่ในสนับสนุนการผลิต จัดเก็บ ซ่อมบำรุง การบริการสื่อการสอน

2.2 ความเป็นมาของศูนย์สื่อการศึกษา

นิพนธ์ ศุขปริดี (2536, น. 221-231) พูดถึงความเป็นมาของศูนย์สื่อการศึกษา คือศูนย์สื่อการเรียนการสอนไม่ใช่สิ่งใหม่ มีการจัดตั้งขึ้นอย่างมากมายในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ในหลายแห่งก็จะเรียกว่าศูนย์วิทยบริการทางการศึกษา อันมีพัฒนาการมาจากแนวคิดของกลุ่มนักบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งมีพื้นฐานจากการให้บริการสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด จนถึงบริการด้านสื่อการศึกษาอื่น ๆ จนถึงบริการการฝึกอบรม ส่วนศูนย์เทคโนโลยีการศึกษามีพัฒนาการมาจากศูนย์โสตทัศนศึกษาซึ่งให้บริการสื่อที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ การบริการผลิตสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ ศูนย์วิทยบริการและศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาเหมือนกันในเรื่องการบริการ แต่จะแตกต่างกันในด้านการผลิตซึ่งศูนย์เทคโนโลยีการศึกษามีหน่วยงานผลิต เช่น สื่อโสตทัศน สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษายังรับผิดชอบการเรียนการสอน จนถึงการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกด้วย

โดยสรุป ความเป็นมาของศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ไม่ใช่สิ่งใหม่ มีการจัดตั้งขึ้นอย่างมากมายในสถาบันการศึกษาทุกระดับ และเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การบริการและให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษา และการให้บริการงานในขอบข่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์สื่อการศึกษามีการพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันแต่การดำเนินงานนั้นคล้ายกัน ดังนั้นในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยจึงขอเรียกว่า “ศูนย์สื่อการศึกษา”

2.3 ความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาไว้แตกต่างกัน ดังนี้ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2557, น. 36) กล่าวถึงความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้อีกคือการจัดการเรียนการสอนต้องจัดสถานที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมที่เหมาะสมทั้ง รายบุคคลและรายกลุ่ม โดยศูนย์การเรียนมีความสำคัญต่อ (1) ผู้สอน และ (2) ผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญของศูนย์การเรียนต่อผู้สอน ได้แก่ (1) ศูนย์การเรียนเป็นแหล่งรวมสื่อการสอน และกิจกรรมที่ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน และช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (2) ศูนย์การเรียนเป็นแหล่งศึกษาวิจัยที่ผู้สอนจะใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา วิจัยความรู้ใหม่เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและทำให้ผู้สอนมีการตื่นตัวค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา (3) ศูนย์การเรียนเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ใกล้ชิดกับเด็กทุกกลุ่ม (4) ศูนย์การเรียนเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนตามความสนใจของผู้เรียน

2. ความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ต่อผู้เรียน ได้แก่ (1) ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และสร้างประสบการณ์ตรงของตนเอง (2) ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งความรู้ที่สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม (3) ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งสำหรับพัฒนาทักษะพื้นฐานที่ดีในการรู้หนังสือ ได้แก่ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน จากการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ (4) ศูนย์การเรียนรู้เป็นวิธีการสำหรับฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพในสิทธิ และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 20-21) กล่าวถึงความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา คือ มีความสำคัญในฐานะเป็นหน่วยกลางในการจัดระบบและออกแบบระบบ การผลิต การบริการ และการให้คำปรึกษาสื่อการศึกษาอย่างครบวงจร การพัฒนาบุคลากรและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ดังนี้

1. ความสำคัญในด้านการจัดระบบและออกแบบระบบงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาระบบและออกแบบระบบงานสื่อสารการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ระบบ สังเคราะห์ระบบ สร้างแบบจำลองระบบ และเพื่อให้ได้ระบบการเรียนการสอน ระบบการผลิตสื่อการสอน และระบบที่เกี่ยวกับการศึกษาต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ

2. ความสำคัญในการผลิตสื่อการศึกษา องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความสำคัญในการจัดโครงสร้างพื้นฐานในการผลิต อุปกรณ์การผลิต ระบบการผลิต บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพระดับอาชีพ และสามารถผลิตได้จำนวนมาก

3. ความสำคัญในการให้บริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นับเป็นความสำคัญขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะมีความใหญ่หรือเล็ก เพราะการให้บริการจะลงทุนน้อยกว่าการผลิต เนื่องจากไม่ต้องจัดสร้าง จัดหา หรือจัดซื้อโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์การผลิต ทว่าองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจะต้องพัฒนาระบบบริการที่มีประสิทธิภาพ มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรสำหรับการให้บริการที่รวดเร็ว พร้อมเพรียง และคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทัศนคติที่เห็นความสำคัญของผู้รับบริการเข้าทำนอง "ไม่มีลูกค้า เราอยู่ไม่ได้" เป็นต้น

4. ความสำคัญในการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาคบวงจรเมื่อได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์มากพอจากการผลิตและการให้บริการ องค์กรเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษาก็จะอยู่ในฐานะที่จะให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตและบริการสื่อการศึกษาแก่กลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ การให้คำปรึกษาอาจทำให้ 2 ลักษณะ คือ เป็นส่วนบุคคล และในนามองค์กรการให้คำปรึกษาเป็นส่วนบุคคล หมายถึง การที่นักวิชาการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาค้นใดคนหนึ่ง ได้รับเชิญไปเป็นที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาขององค์กรอื่น เช่น ผู้เขียน (ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์) เคยได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา UNESCO/UNDP ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่ประเทศศรีลังกา อินโดนีเซีย มัลดีฟส์

ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ฯลฯ เป็นส่วนบุคคล หรืออาจเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เช่น เป็น ที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรม โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นแกนสำหรับโครงการปราบปรามยาเสพติดของ United National Drug Control Program (UNDCP) ในช่วง ค.ศ. 1997 ถึง ค.ศ. 2000 เป็นต้น การให้คำปรึกษาในนามองค์กร เป็นการให้คำปรึกษาโดยคณะบุคคล ที่องค์กรส่งไป เช่น ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นำทีมงานในนามสำนักเทคโนโลยี การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไปจัดฝึกอบรมเรื่อง การผลิตสื่อการศึกษาทางไกล ที่ประเทศ อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ เป็นต้น

5. ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีส่วน ในการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ (1) เป็นเวทีสำหรับการปฏิบัติ ในด้านการผลิตและการบริการถือเป็นการพัฒนาบุคลากรแบบตรงเพราะประสบการณ์ที่บุคลากรได้รับจาก การทำงานเป็นของจริง และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูก เมื่อได้ค้นพบข้อดีข้อเสียอย่างไร ก็สามารถนำมาถ่ายทอดรุ่นน้อง ๆ ได้อีก และ (2) เป็นแหล่งฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา แม้ว่าองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเหล่านี้จะไม่มีอำนาจ ในการจัดสอนหลักสูตรที่นำไปสู่ประกาศนียบัตรหรือปริญญาเหมือนมหาวิทยาลัย แต่องค์กรเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เช่น 1 วันถึงระยะยาว เช่น 6 เดือนได้ ผู้รับการ อบรมจะได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจจะดีกว่าสถาบันการศึกษาที่ส่วนใหญ่จะสอน ภาคทฤษฎีอย่างเดียว ห้องปฏิบัติการก็มีเครื่องมืออุปกรณ์จำกัด

6. ความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาความ เจริญก้าวหน้าขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาขึ้นอยู่กับการค้นหาแนวคิด ระเบียบ ระบบ กระบวนการ วิธีการ กฎเกณฑ์ ทฤษฎี หลักปฏิบัติและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ซึ่งเรียกรวมกันว่า นวัตกรรมหรือ นวัตกรรม (Innovation) โดยผ่านกระบวนการจัดระบบ วิจัยและได้ข้อยืนยันว่ามีประสิทธิภาพและนำไปใช้ ได้จริงกรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษาใน 2 ระดับ คือ (1) เป็นหน่วยงานริเริ่ม นวัตกรรมหมดด้วยวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ และ (2) เป็นห้องปฏิบัติการสำหรับนักวิชาการ/อาจารย์จากภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสำหรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หากปราศจากความ ร่วมมือขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาแล้วงานวิจัยและพัฒนาบางอย่างเกิดขึ้นไม่ได้เลย เพราะ เเวทีสำหรับการฝึกปฏิบัติจะอยู่ที่หน่วยงานหรือองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นส่วนใหญ่

โดยสรุป ความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานศูนย์ สื่อการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญช่วยให้ครูผู้สอน ผู้รับบริการ ดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาได้ โดยมี จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่สำคัญมีดังนี้ (1) ความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (2) ความสำคัญในการพัฒนาสื่อการศึกษาบริการสื่อการศึกษา (3) ความสำคัญในการให้คำปรึกษา คำแนะนำและทำหน้าที่ในสนับสนุนการอบรม ผลิต จัดเก็บ ซ่อมบำรุง บริการสื่อการสอน

2.4 ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจศูนย์สื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 22-24) กล่าวถึง ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจ ศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

1. ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นแนวทางกว้าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางแนวคิดและกรอบกลาง สำหรับการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา โดยกำหนดไว้ในรูปข้อความและมัก สรุปลึ้น ๆ ในรูปคำขวัญ
2. วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษาการตั้งเป้าหมายขอของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กร ให้เป็นไปในทิศทางที่มุ่งให้ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรสมบูรณ์ยั่งยืนในระยะยาว
3. ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นข้อความที่แสดงสิ่งที่ศูนย์สื่อการศึกษามุ่งจะ ทำให้สำเร็จ
4. พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นข้อความกว้าง ๆ ที่ระบุภารกิจเหตุการณ์ กิจกรรม และผลที่ศูนย์สื่อการศึกษาคาดหวังที่จะดำเนินการให้ได้และไปให้ถึงในเวลาที่ กำหนดไว้ เช่น 10 ปี 15 ปี โดยจะมีการกำหนดปณิธานรองรับเพื่อให้ศูนย์สื่อการศึกษาดำเนินการไปให้ถึงพันธกิจที่กำหนดไว้

โดยสรุป ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจศูนย์สื่อการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้ (1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นหลักการให้ยึดถือและปฏิบัติ รวมถึงแนวทางกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรนั้น (2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา การตั้งเป้าหมายขอของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่มุ่งให้ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรสมบูรณ์ยั่งยืนในระยะยาว (3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา การตั้งความปรารถนา ความตั้งใจความมุ่งมั่นของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรที่จะทำตามในสิ่งที่ตั้งใจ และ (4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษาความมุ่งหมายพื้นฐานในการจัดตั้งของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรที่จะดำเนินการในระยะยาว หรือเป็นขอบเขตในการดำเนินงาน ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กร

2.5 องค์กรประกอบศูนย์สื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559) กล่าวถึงองค์ประกอบขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารคือ องค์ประกอบที่ครอบคลุม อุดมการณ์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย นโยบายและมาตรการ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการผลิตและการบริการ อุปกรณ์การผลิตและบริการบุคลากร ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. อุดมการณ์ เป็นสภาวะเต็มทีองค์กรจะต้องบรรลุเมื่อดำเนินการสำเร็จประกอบด้วย ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ปรัชญา เป็นแนวคิดและแนวทางการดำเนินชีวิตและการดำเนินงาน เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินงานองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยเสนอเป็นข้อความที่ชัดเจน ปรัชญาเปรียบเสมือนโดมไฟส่องทาง หากเป็นโดมสีขาวมีความสว่างสูงก็ส่องได้ไกล ผู้เดินทางก็มองเห็นได้ชัดเจน หากโคมไฟส่องแสงสีอื่น ก็อาจทำให้มองเห็นสรรพสิ่งไม่ตรงตามสภาพที่เป็นจริง เช่น

หากคอมพิวเตอร์เป็นแสง สีเหลือง สีเขียว สีชมพู ฯลฯ จะเห็นสิ่งต่าง ๆ เป็นสีเหลือง สีเขียว สีชมพู ฯลฯ ตามแสง สีของคอมพิวเตอร์ เมื่อได้กำหนดปรัชญาแล้ว ก็กำหนดภารกิจที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามปรัชญา ที่กำหนด เรียกว่า ปณิธาน

ปณิธาน เป็นข้อความที่แสดงภารกิจหรือสิ่งที่องค์กรเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษามุ่ง จะทำให้สำเร็จ การกำหนดปณิธาน ควรมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ (1) สะท้อนปรัชญา อ่านหรือฟัง แล้วจะเข้าใจว่าปรัชญาคืออะไร (2) ใช้ภาษาง่าย ๆ ผู้คนทุกระดับเข้าใจได้โดยไม่ต้องอธิบาย (3) เป็นข้อความสั้น ๆ ไม่เกิน 25 คำ และ (4) ใช้ถ้อยคำสำนวนที่จดจำได้ง่าย ด้วยคำกลอน คำขวัญ หรือวลีกินใจ ประทับใจที่สามารถพิมพ์บนป้ายหรือเสี้ยติดได้เมื่อได้กำหนดภารกิจในรูปแบบ ปณิธานแล้ว ก็สร้างภาพ ความสำเร็จเรียกว่า วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพความสำเร็จชั้นนำ เป็นภาพที่มองเห็นในระยะทางหรือช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่ง วิสัยทัศน์ (อ่านว่า วิ-ไส-ยะ-ทัต แปลว่า สิ่งที่มองเห็นในช่วงระยะที่กำหนด) เป็นข้อความ ที่ระบุ ภารกิจ เหตุการณ์ กิจกรรม และผลที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาคาดหวังที่จะดำเนินการ ให้ได้และไปให้ถึงในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เช่น 10 ปี หรือ 15 ปี ตามปณิธานขององค์กรเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา เพื่อดำเนินการไปให้ถึงปรัชญาที่กำหนดไว้ การเขียนวิสัยทัศน์ ต้องเขียนเป็นข้อ ๆ มากกว่าหนึ่งข้อ เพื่อให้แน่ใจว่า บุคลากรได้เห็นภาพความสำเร็จมากพอที่จะมีแรงจูงใจในการผลักดัน ปณิธานให้สำเร็จตามปรัชญาที่กำหนด

พันธกิจ เป็นงานที่องค์กรได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และ ปณิธานที่กำหนดไว้การเขียนพันธกิจ ต้องมีคำว่า "มุ่ง" และมีจำนวนข้ออย่างน้อยเท่ากับหรือมากกว่า จำนวนข้อของวิสัยทัศน์

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย นโยบาย และมาตรการเมื่อได้กำหนดอุดมการณ์แล้ว องค์กร ต้องกำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย นโยบาย และมาตรการเพื่อให้ฝ่ายจัดการนำไปพัฒนายุทธศาสตร์ในการ ดำเนินงานเป้าหมาย เป็นสิ่งที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามุ่งดำเนินการให้ถึงครอบคลุมเป้าหมาย ผู้รับบริการ เป้าหมายเวลา และเป้าหมายปริมาณและคุณภาพ

จุดมุ่งหมาย เป็นสิ่งที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาต้องการจะทำหรือ ดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยเป็นข้อความที่กำหนดการดำเนินการ ภายในเงื่อนไข และเวลาที่ กำหนด

นโยบาย เป็นแนวทางที่องค์กรกำหนดเพื่อให้บรรลุพันธกิจที่องค์กรกำหนดมาตรการ เป็นวิธีการดำเนินการตามนโยบาย โดยกำหนดในรูปยุทธศาสตร์ เพื่อจะให้การดำเนินการเป็นไปตาม นโยบาย

2. โครงสร้างพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบถาวรที่จะต้องจัดหาหรือจัดเตรียมเพื่อให้พร้อม สำหรับการบริการด้านการผลิตและการให้บริการ ได้แก่ อาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และอุปกรณ์การ

สื่อสาร อาคารสถานที่ ได้แก่ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสำหรับองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้แก่ อาคารที่ทำการ อาคารผลิต อาคารแพร่เสียงและภาพ และอาคารสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า ฯลฯ อุปกรณ์การสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ โทรสาร อุปกรณ์รับส่งสัญญาณภาพและเสียง เป็นต้น

3. ระบบการผลิตและการบริการ องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบการผลิตและการบริการเป็นของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของผู้รับบริการที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตั้งอยู่โดยการวิเคราะห์ระบบ สังเคราะห์ระบบ สร้างแบบจำลองระบบ และทดสอบระบบ เพื่อให้ได้ระบบการผลิตและบริการที่มีประสิทธิภาพระบบการผลิตและบริการอาจเป็นระบบที่มุ่งให้องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาดำเนินการผลิตและบริการเอง เต็มรูปแบบ หรือดำเนินการบางส่วน ให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการให้บางส่วน หรือให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการเองทั้งหมด

4. อุปกรณ์การผลิตและบริการ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต และบริการ สื่อการศึกษา และเครื่องมืออำนวยความสะดวกอุปกรณ์การผลิต ได้แก่ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การผลิตสื่อ สไลด์ทัศน์ อุปกรณ์การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ อุปกรณ์การบันทึกและสำเนาเทป บันทึกเสียงและเทปบันทึกภาพอุปกรณ์การให้บริการ ได้แก่ เครื่องมือที่จะนำไปบริการหรือให้ผู้รับบริการ ยืมไปใช้ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ ฯลฯ ทั้งนี้รวมถึงอุปกรณ์สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้วย เช่น คอมพิวเตอร์บันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับบริการ ตู้อัตรารายการ เป็นต้นเครื่องมืออำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องใช้สำนักงาน รถยนต์ รถยก รถเข็น และเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ที่จะทำให้การผลิตและการบริการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. บุคลากร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการให้บริการ ทั้งบุคลากรประจำและบุคลากรภายนอกประกอบด้วยผู้บริหาร นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นักเนื้อหา เจ้าหน้าที่เทคนิคและบุคลากรสนับสนุนการผลิตและบริการ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าศูนย์ และหัวหน้าแผนก หรือหน่วยงานที่มีชื่อ เรียกอย่างอื่นขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษานักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำแนกเป็นนักจัดระบบและออกแบบระบบ ผู้ควบคุมการผลิตกับรายการ ผู้เขียนบท ผู้ประสานการผลิต และช่างเทคนิคประเภทต่าง ๆ บรรจุ ในสื่อการศึกษาประเภทต่างๆ นักเนื้อหา ได้แก่ ผู้มีหน้าที่ให้ประเด็นและเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้อง และประเมินเนื้อหาที่เจ้าหน้าที่เทคนิค หมายถึง ผู้มีหน้าที่จัดระบบ วิศวกรรม ดำเนินการ ควบคุมดูแล และบำรุงรักษาอุปกรณ์การผลิต ได้แก่ วิศวกร ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลึง ช่างไฟ ช่างควบคุมแสง และเสียง ฯลฯ บุคลากรสนับสนุนการผลิตและบริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่บริหารการผลิต ช่างศิลป์ ช่างกราฟิกช่างแต่งผม ช่างแต่งหน้า ช่างสร้าง และจัดฉาก พนักงานขับรถ พนักงานทำความสะอาด เป็นต้น

6. ระบบการจัดการการดำเนินงานการผลิตและบริการที่ดีมีประสิทธิภาพองค์กร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำเป็นจะต้องพัฒนาระบบการจัดการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสื่อที่ให้บริการและผู้รับบริการเป้าหมายในการพัฒนาระบบการจัดการองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำเป็นที่จะต้องเลือกแนวคิดการจัดการต้องเลือกแบบจำลองทฤษฎีองค์กร (เช่น ของโรเบิร์ต ซี พอร์ด ที่เสนอไว้) ที่จะใช้เป็นฐานในการจัดการองค์กร

7. การติดตามและประเมินการติดตามและประเมินองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา เป็นการเก็บข้อมูลจากการสังเกตสัมภาษณ์ และดูงาน การเก็บข้อมูลเป็นตัวเลขเพื่อตีความและสรุปให้ทราบว่า องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาดำเนินงานเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใดเพื่อจะได้นำผลการติดตามและประเมินมาใช้ในการปรับเปลี่ยน และปรับปรุงงานการผลิตและการบริการให้ ดีขึ้น

โดยสรุป องค์ประกอบของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย (1) ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจ เพื่อกำหนดทิศทาง แนวคิด และกรอบกลางสำหรับการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา (2) เป้าหมายและจุดมุ่งหมาย ผลลัพธ์ที่ต้องการเพื่อเป็นสิ่งที่ศูนย์สื่อศึกษามุ่งดำเนินการต้องการจะทำ หรือดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย (3) โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อจัดเตรียมให้พร้อมสำหรับการบริการด้านการผลิตและการให้บริการ (4) ระบบการผลิตและการบริการ เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและการบริการให้ สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของผู้รับบริการ (5) อุปกรณ์การผลิตและบริการ เพื่อเป็น เครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและบริการ สื่อการศึกษา และเครื่องมืออำนวยความสะดวกสำหรับผู้รับบริการ (6) บุคลากร หมายถึง บุคลากร ประจำและบุคลากรภายนอก ประกอบด้วยผู้บริหาร นักเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา นักเนื้อหา เจ้าหน้าที่เทคนิค และบุคลากรสนับสนุนการผลิตและบริการ (7) ระบบการ จัดการ หมายถึง การดำเนินการผลิตและบริการที่ดีมีประสิทธิภาพองค์กรศูนย์สื่อการศึกษา ที่เหมาะสมกับ ธรรมชาติของสื่อที่ให้บริการและผู้รับบริการ และเป้าหมาย (8) การติดตามและประเมิน หมายถึง การติดตามและประเมินองค์กรศูนย์สื่อการศึกษา เป็นการเก็บข้อมูล จากการสังเกต สัมภาษณ์ ดูงาน เก็บ ข้อมูลเป็นตัวเลขเพื่อตีความและสรุป

2.6 แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546 อ้างถึงใน วิณประภา เจริญเชาว์, 2557, น. 25) กล่าวถึง แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้แบบเอกเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่แยกเป็นอิสระจากห้องเรียน มีลักษณะเป็นห้องเอกเทศประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมอยู่ในห้อง
2. ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการดัดแปลงห้องเรียนธรรมดาจัดเป็น ศูนย์วิชาต่าง ๆ ไว้ข้างผนังห้องเรียนหรือมุมห้อง โดยมีสื่อการสอนหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าตามความสนใจ

เช่น ศูนย์ศิลปะ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์สังคม เป็นต้น ผู้เรียนจะหาความรู้ จากศูนย์เหล่านี้ได้ในเวลาว่าง ศูนย์การเรียนในห้องเรียนนี้ ต่อมาได้พัฒนาเป็นห้องเรียนแบบเปิด หรือห้องเรียนรายบุคคล

3. การสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนแบบธรรมดา มาเป็นศูนย์กิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในศูนย์และสามารถประเมินผลงาน ของตนได้ตาม ประสบการณ์ และเนื้อหาที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ให้ การจัดห้องเรียนแบบนี้อาศัย พื้นฐานจากทฤษฎีการใช้สื่อ ประสม และกระบวนการกลุ่ม เป็นบูรณาการใช้สื่อการสอนชนิดต่าง ๆ และกลุ่มกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการ เรียนให้มีชีวิตชีวาและฝึกฝนพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนให้มากที่สุด

4. ศูนย์การเรียนชุมชน เป็นสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลทุกวัยเข้าศึกษา ความรู้ได้ การเรียนอาจจะเรียนจากโปรแกรมการสอนที่จัดไว้ในรูปของชุดการสอนรายบุคคลตาม หมวดหมู่ของเนื้อหา และประสบการณ์ต่าง ๆ หรือจากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ศูนย์จะเป็นผู้จัดให้ โดยมี ผู้สอนเป็นผู้ประสานงานและ ที่ปรึกษา การเรียนในศูนย์การเรียนประเภทนี้จะไม่มีการกำหนดเวลา และระดับชั้นของผู้เรียน ดังนี้ (1) จัดแบบห้องสมุดอย่างเดียว คือการจัดบริการสื่อการสอนในลักษณะนี้ โรงเรียนจะจัดให้มีบริการ โดยเฉพาะ สิ่งพิมพ์โดยจัดทำเป็นห้องสมุด มีครูบรรณารักษ์คอยให้ความ ช่วยเหลือเป็นผู้บริการ ส่วนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนประเภทโสตทัศนวัสดุ ซึ่งครูแต่ละคนจะ ดำเนินการเอง (2) จัดแบบศูนย์เฉพาะด้าน การจัดบริการในลักษณะนี้ โรงเรียนจะจัดให้มี ศูนย์สื่อการสอน 2 ประเภท คือ มีห้องสมุดให้บริการทางด้าน หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และมีศูนย์รวม วัสดุอุปกรณ์การสอนประเภทโสตทัศนศึกษาแยกออกต่างหาก โดยจัดให้ ครูบางคนหรือมี คณะกรรมการดำเนินงานให้บริการ โดยเจ้าหน้าที่หรือครูคนนั้นทำงานแบบไม่เต็มเวลา การจัดหน่วยงานย่อย ๆ ที่ให้บริการเฉพาะอย่าง มักมีขนาดเล็กและมีข้อจำกัด คือผู้ใช้บริการที่ ต้องการใช้ สื่อหลายอย่างในเวลาเดียวกัน จะต้องติดต่อหน่วยงานย่อยที่ให้บริการหลายแห่งจึงจะทำให้งานนั้นสำเร็จ แต่ในขณะเดียวกันก็สนองต่อความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ โดยกระจายศูนย์ย่อย ออกไปอยู่ใกล้กับ หน่วยงานของผู้ใช้บริการ (3) จัดแบบศูนย์วิทยบริการแบบสมบูรณ์ การจัดบริการสื่อการสอนในโรงเรียน ลักษณะนี้สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทั้งหลาย จะจัดรวมไว้ในศูนย์บริการที่เดียวกัน โดยเน้น การเอาเทคโนโลยีทางการสอนและวิธีระบบเข้ามาใช้ ทั้งนี้ โดยจัดให้มีผู้ชำนาญเฉพาะสาขาเข้ามา ดำเนินงานให้บริการ ศูนย์ประเภทนี้ต้องทำงานกว้าง และให้บริการอย่างดี และรวดเร็ว มีการบริหารอย่าง รัดกุม และมีการควบคุมในการใช้สื่อต่าง ๆ เนื้อที่ และเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด งบประมาณ อีกทั้งลดความซ้ำซ้อนของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนจนอาคารสถานที่ ซึ่งจะเป็นที่มีการ บริหารอย่างรัดกุม และให้บริการได้ตรงตามความต้องการ ของผู้ใช้ได้ดี ผู้ใช้บริการติดต่อขอใช้บริการเพียง ครั้งเดียวก็สามารถใช้สื่อหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้

โดยสรุป แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจัดตั้งขึ้น อย่างอิสระไม่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่น ๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นได้ ดังนี้ (1) จัดตั้งศูนย์ ศูนย์สื่อการศึกษา แบบเอกเทศ เป็นศูนย์การเรียนที่แยกเป็นอิสระจากห้องเรียนการจัดบริการสื่อการสอน

สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทั้งหลาย จะจัดรวมไว้ในศูนย์ (2) จัดตั้งแบบกระจาย คือจะไม่มีศูนย์รวบรวมวัสดุและสื่อการศึกษาเป็น กิจจะลักษณะไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในด้านนี้ ดำเนินงานในโรงเรียน ผู้บริหารหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจะเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ (3) จัดตั้งศูนย์การเรียนในห้องเรียน เป็นการดัดแปลงห้องเรียนธรรมดา โดยจัดเป็นศูนย์ (4) จัดตั้งศูนย์ศูนย์สื่อการศึกษาโดยพัฒนาจากอาคารเดิมหรือห้องสมุด

2.7 รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น. 23-25) กล่าวถึงรูปแบบศูนย์วิทยบริการ หรือศูนย์บริการสื่อการสอน ดังนี้

1. แบบกระจาย คือจะไม่มีศูนย์รวบรวมวัสดุและสื่อการศึกษาเป็นกิจลักษณะและ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในด้านนี้ ดำเนินงานในโรงเรียน ครูใหญ่หรือบุคคลที่ครูใหญ่มอบหมาย จะเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือทั่ว ๆ ไปเท่านั้น ส่วนวัสดุและสื่อการสอนทั่วไปจะอยู่ที่ครูแต่ละคน ศูนย์แบบนี้แยกออกเป็นหน่วยงานเล็ก ๆ ที่กระจายอยู่ทั่วไป สามารถให้บริการตรงความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น โดยสามารถผลิตสื่อการศึกษาได้เอง แต่การควบคุมการใช้สื่อ เนื้อที่ และเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพมากนัก

2. จัดแบบห้องสมุดอย่างเดียว คือการจัดบริการสื่อการสอนในลักษณะนี้ โรงเรียนจะจัดให้มีบริการ โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์โดยจัดทำเป็นห้องสมุด มีครูบรรณารักษ์ คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้บริการ ส่วนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนประเภท โสตทัศนวัสดุ ซึ่งครูแต่ละคนจะดำเนินการเอง

3. จัดแบบศูนย์เฉพาะด้าน การจัดการในลักษณะนี้ โรงเรียนจะจัดให้มีศูนย์สื่อ การสอน 2 ประเภท คือ มีห้องสมุดให้บริการทางด้านหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และมีศูนย์รวมวัสดุ อุปกรณ์การสอนประเภทโสตทัศนศึกษาแยกออกต่างหาก โดยจัดให้มีครูบางคนหรือมี คณะกรรมการดำเนินงานให้บริการ โดยเจ้าหน้าที่หรือครูคนนั้นทำงานแบบไม่เต็มเวลา (PartTime) การจัดหน่วยงานย่อย ๆ ที่ให้บริการเฉพาะอย่าง มักมีขนาดเล็กและมีข้อจำกัด คือมี ผู้ใช้บริการที่ต้องการใช้สื่อหลายอย่างในเวลาเดียวกัน จะต้องติดต่อหน่วยงานย่อยที่ให้บริการหลาย แห่งจึงจะทำให้งานนั้นสำเร็จ แต่ในขณะเดียวกันก็สนองต่อความสะดวกแก่ผู้ขอใช้บริการ โดย กระจายศูนย์ย่อยออกไปอยู่ใกล้กับหน่วยงานของผู้ใช้บริการ

4. จัดแบบศูนย์วิทยบริการแบบสมบูรณ์ การจัดการสื่อการสอนในโรงเรียน ลักษณะนี้ สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทั้งหลาย จะจัดรวมไว้ในศูนย์บริการที่เดียวกัน โดยเน้นการเอา เทคโนโลยีทางการสอนและวิธีระบบเข้ามาใช้ ทั้งนี้โดยจัดให้มีผู้ชำนาญงานเฉพาะสาขาเข้ามาดำเนินงานให้บริการ ศูนย์ประเภทนี้ต้องทำงานกว้าง และให้บริการอย่างดี และรวดเร็ว มีการบริหารอย่างรัดกุม และมีการควบคุมในการใช้สื่อต่าง ๆ เนื้อที่ และเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดงบประมาณ อีกทั้งลดความซ้ำซ้อนของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจน อาคารสถานที่ ซึ่งจะเป็นศูนย์ที่มีการบริหารอย่าง

รัดกุม และให้บริการได้ตรงตามความต้องการของ ผู้ใช้ได้ ผู้ใช้บริการติดต่อขอใช้บริการเพียงครั้งเดียว ก็สามารถใช้บริการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้นอกจากนี้ยังสามารถสรุปรูปแบบของศูนย์วิทยบริการ โดยอาศัยบทบาทและกลุ่มเป้าหมายโดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ (1) ศูนย์บริการสื่อการสอนที่ จัดบริการในโรงเรียน โดยโรงเรียนแต่ละแห่งได้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นเช่นเดียวกับห้องสมุดโรงเรียน จุดประสงค์เพื่อการบริการเฉพาะครูผู้สอน นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น (2) ศูนย์บริการสื่อ การสอนที่จัดตั้งขึ้นสำหรับกลุ่มโรงเรียน โดยเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันระหว่างโรงเรียนหลาย ๆ แห่งใน ชุมชนใกล้เคียงกัน เพื่อให้บริการ แลกเปลี่ยนสื่อการสอนซึ่งกันและกัน (3) ศูนย์บริการสื่อการสอนที่จัดตั้ง ขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยมีได้เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มบุคคล โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะ แต่ให้บริการกับประชาชนที่สนใจ เข้ามาศึกษาค้นคว้าทุกคน ศูนย์บริการสื่อการสอนที่จัดตั้งในลักษณะนี้ เช่น ศูนย์เทคโนโลยี การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 36) กล่าวถึงรูปแบบองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คือ สามารถจำแนกรูปแบบองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาได้หลายแนว คือ จำแนกตามหน่วยงานที่ สังกัด ตามประเภทสื่อ ตามขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และตามวงจรการบริการ

1. ตามหน่วยงานที่สังกัด จำแนกเป็นองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของราชการ องค์กรรัฐและองค์กรเอกชน (1) องค์กรราชการ หมายถึง องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่เป็นส่วน ของหน่วยราชการ ได้แก่ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานเผยแพร่ของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ เช่น สำนักเทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาของ การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (2) องค์กรของรัฐ (อ่านว่า อะ-รัด-อะ-อง-กอน) หรือองค์กรของรัฐ หมายถึง องค์กรที่จัดด้วย กลุ่มคนเพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ให้บรรลุผลที่กำหนดโดยไม่หวังกำไร แตกต่างจากองค์กรเอกชน ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การกำกับของกระทรวงพาณิชย์ และดำเนินงานโดยหวังผลกำไรภายใต้กรอบ ของกฎหมาย

2. ตามประเภทสื่อ จำแนกรูปแบบเป็นหน่วยผลิตและบริการสื่อแต่ละประเภท เช่น ศูนย์ สื่อการศึกษาศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์เอกสาร ศูนย์วิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น

3. ตามขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำแนกตามขอบข่ายของเทคโนโลยี การศึกษา เช่นหน่วยบริการจัดระบบและออกแบบระบบการเรียนการสอน หน่วยบริการวิจัยพฤติกรรมครู/ นักเรียน ศูนย์วิทยบริการ พิพิธภัณฑฯ ฯลฯ

4. ตามวงจรการบริการ จำแนกเป็นหน่วยงานที่ให้บริการเฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่ง หรือครบ วงจร เช่น ศูนย์ผลิตสื่อ ศูนย์บริการสื่อ หรือให้บริการทั้งสองอย่าง เป็นต้น

โดยสรุป รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของแต่ละ หน่วยงานที่มีลักษณะต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะความต้องการและสภาพแวดล้อมของ

แต่ละหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ สามารถแยกได้ออกเป็นแบบต่าง ๆ ได้แก่ (1) ศูนย์สื่อเพื่อการผลิตและเผยแพร่ เป็นศูนย์ที่ทำหน้าที่ในการผลิตสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา การผลิตสื่อการสอนในรายวิชาต่าง ๆ การจัดผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน จัดอบรมการผลิตสื่อ (2) ศูนย์สื่อเพื่อให้บริการและสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นศูนย์ที่ให้บริการสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน การให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ซ่อมบำรุง จัดเก็บ และเป็นศูนย์ที่มีการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์สื่อ ให้บริการยืม - คืน และเป็นศูนย์ที่ผู้รับบริการทุกคนเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ (3) ศูนย์สื่อครบวงจรเป็นศูนย์ที่รวมรูปแบบของศูนย์สื่อเพื่อผลิตและบริการเข้าไปในรูปแบบเดียวกัน รวมถึงเป็นศูนย์ที่มีการจัดพื้นที่ในการผลิตและให้บริการสื่อทุกประเภท ติดตั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้บริการกับผู้รับบริการ มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา จัดอบรมการผลิตสื่อและเผยแพร่นวัตกรรม และ (4) ศูนย์สื่อเฉพาะทาง เป็นศูนย์ที่ดำเนินการเฉพาะตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กร เป็นเพียงศูนย์สื่อเพื่อการผลิต ศูนย์สื่อเพื่อการบริหาร หรือศูนย์สื่อที่ครบวงจรก็ได้ แต่จะทำงานเพื่อประโยชน์เฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ

2.8 บทบาทและหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษาต่างกัันดังนี้
ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น. 48-50) กล่าวถึงภาระหน้าที่ของศูนย์วิทยบริการสามารถแบ่งหน่วยงานได้ ต่อไปนี้

- 1) ฝ่ายเลขานุการ ได้แก่
 - (1) งานธุรการ มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - ก. เสนอแผนงานดำเนินการต่างๆ
 - ข. ปฏิบัติงานธุรการ
 - ค. จัดการคลังและพัสดุ
 - (2) งานวิชาการ มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - ก. วิเคราะห์จัดหมวดหมู่หนังสือ
 - ข. ทำบัตรรายการ
 - ค. ซ่อม และรักษาหนังสือให้อยู่ในสภาพดี
 - ง. งานสิ่งพิมพ์
 - (3) งานบริการ มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - ก. ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้บริการ
 - ข. บริการค้นคว้าวิจัย
 - ค. บริการยืมคืน

- (4) งานสถิติและวิจัย มีภาระหน้าที่ดังนี้
- ก. จัดทำสถิติการใช้บริการของฝ่ายต่าง ๆ
 - ข. ดำเนินการวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์
 - ค. สอบถาม และวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของครูผู้สอน นักเรียน ผู้ใช้บริการ
 - ง. ประเมินผลการใช้สื่อการสอนภายในศูนย์วิทยบริการ
 - จ. รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

2) ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา แยกออกเป็น 4 งานได้แก่

- (1) งานถ่ายภาพ มีภาระหน้าที่ดังนี้
- ก. ให้คำปรึกษาในการเลือกใช้หรือผลิตสื่อชนิดภาพถ่ายที่เหมาะสม
 - ข. บริการถ่ายภาพชนิดต่างๆ
 - ค. บริการล้างอัดภาพสีภาพขาวดำ
 - ง. บริการอัดสำเนาภาพถ่าย

- (2) งานกราฟิค มีภาระหน้าที่
- ก. บริการผลิตแผ่นโปร่งใส
 - ข. ให้คำปรึกษาในการเลือกใช้หรือผลิตงานกราฟิค
 - ค. บริการผลิตโปสเตอร์
 - ง. บริการเขียนภาพ
 - จ. บริการออกแบบต้นฉบับจากคอมพิวเตอร์

- (3) งานแสงเสียง มีภาระหน้าที่ ดังนี้
- ก. ให้คำปรึกษาแนะนำการเลือกใช้หรือผลิตงานด้านแสงเสียง
 - ข. บริการให้ยืม จัดเตรียมโสตทัศนอุปกรณ์
 - ค. บริการถ่ายวีดิทัศน์
 - ง. บริการบันทึกเสียง
 - จ. บริการซ่อมบำรุงโสตทัศนอุปกรณ์
 - ฉ. บริการอัดสำเนาเทปเสียงและวีดิทัศน์

- (4) งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีภาระหน้าที่ดังนี้
- ก. พัฒนาและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายห้องสมุด
 - ข. เก็บรวบรวมสื่อทุกชนิดในฐานข้อมูล
 - ค. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้และการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน
 - ง. พัฒนาระบบการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์

- 3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - (1) ให้คำปรึกษาแก่ผู้มาติดต่อขอใช้บริการ
 - (2) ออกแบบ ผลิต เผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงาน และความก้าวหน้าของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางสิ่งพิมพ์ เอกสาร วารสาร วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ
 - (3) จัดหาสื่อตามที่มีผู้ร้องขอ
 - (4) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ
- 4) ฝ่ายศึกษาด້วยตนเอง มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - (1) รวบรวมสื่อเพื่อการบริการ
 - (2) ติดตามความก้าวหน้าของสื่อสมัยใหม่ที่สามารถนำมาใช้ในศูนย์ได้
 - (3) จัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้
 - (4) ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาการเรียนรู้อของผู้มาใช้บริการ
- 5) ฝ่ายฝึกอบรม มีภาระหน้าที่ดังนี้
 - (1) เสนอโครงการฝึกอบรมความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ
 - (2) จัดอบรมการวิเคราะห์ ผลิต และใช้สื่อการสอน
 - (3) จัดอบรมความรู้ต่าง ๆ ตามที่ผู้ให้บริการต้องการ
 - (4) จัดอบรม และให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนา
 - (5) จัดสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนหรือระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ทิพย์เกสร บุญอำไพ (2559, น. 27-28) กล่าวถึงหลักการแบ่งภาระงานในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ การแบ่งภาระงานของแต่ละส่วนหรือแต่ละกิจกรรมเพื่อกำหนดให้บุคลากรในส่วนงานนั้นปฏิบัติและรับผิดชอบ หลักการแบ่งภาระงานมีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้ (1) ระบุขอบเขตของงาน (2) มอบหมายงาน (3) กำหนดความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ และ (4) จัดลายการบังคับบัญชาและช่วงของการควบคุมที่เหมาะสม รายละเอียดดังนี้

1. ระบุขอบเขตของงาน งานในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามี ประเภทของงานและรายละเอียดกลุ่มของงานดังได้กล่าวมาแล้ว แต่งานทุกชนิดต้องระบุหรือกำหนดขอบเขตของงานให้ชัดเจนเพื่อมิให้งานแต่ละส่วนมีความซ้ำซ้อนกันและผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนจะได้ทราบขอบข่ายของงานที่ตนต้องปฏิบัติว่ามีรายละเอียดอะไรบ้าง และมีปริมาณเท่าใด ทั้งนี้อาจกำหนดไว้ในลักษณะของตำแหน่งต่าง ๆ ในแต่ละส่วนงาน ซึ่งแต่ละตำแหน่งจะระบุขอบเขตของงาน ที่ต้องปฏิบัติไว้ด้วย

2. มอบหมายงาน รายละเอียดของงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่ได้จัดแบ่งส่วนงานและระบุขอบเขตของงานไว้ตามตำแหน่งที่กำหนดขึ้นนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องจัดการมอบหมายงานแต่ละชนิด ให้แก่บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพการมอบหมายงานจนถึงความยากง่ายของงานและมอบหมายงานตามความสามารถหรือตามลำดับกันไป

3. กำหนดความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ เมื่อมอบหมายงานให้บุคคลปฏิบัติแล้ว เท่ากับว่าได้กำหนดความรับผิดชอบในงานนั้น และต้องให้อำนาจหน้าที่เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานของตนได้ นั่นก็คือผู้บริหารต้องกระจายอำนาจลงไปสู่ระดับที่ต่ำลงไป ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างจะได้มีการความริเริ่ม ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร และมีอำนาจตัดสินใจแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้ โดยไม่ต้องรอฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาทุกเรื่อง แต่ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานตามตำแหน่งต่าง ๆ นั้น ต้องระบุขอบเขตอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้บุคลากรใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตที่ตนพึงมี

4. จัดสายการบังคับบัญชาจำนวนคนใต้บังคับบัญชาสำหรับการควบคุม (1) สายการบังคับบัญชา แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในลักษณะของอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้ออกคำสั่งทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้สายสัมพันธ์ในลักษณะของอำนาจหน้าที่ และผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องานที่ตนปฏิบัติซึ่งมักจะมาจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ส่วนความสัมพันธ์ด้านการติดต่อสื่อสารนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว ทั้งเรื่องของการออกคำสั่งอย่างเป็นทางการ และปรึกษาหารือ หลักการสำคัญของการจัดสายการบังคับบัญชาก็คือ หลักการของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้ชัดเจน ไม่สับสนว่าควรฟังคำสั่งจากใคร และการติดต่อสื่อสารจากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ควรข้ามขั้นผู้บังคับบัญชา นอกเสียจากว่าผู้บังคับบัญชาระดับที่สูงกว่าขึ้นไปต้องการคำปรึกษาโดยตรงจากผู้ชำนาญการซึ่งอยู่ในระดับล่างลงมาก็สามารถจะกระทำได้ (2) จำนวนคนใต้บังคับบัญชาสำหรับการควบคุม หมายถึง จำนวนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งผู้บังคับบัญชาคนหนึ่ง ๆ สามารถควบคุมได้ ทั้งนี้เพราะผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งไม่อาจควบคุมการปฏิบัติงานของผู้อยู่ในบังคับบัญชาของตนได้โดยไม่จำกัดจำนวน โดยทั่วไปผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งจะสามารถควบคุมผู้บังคับบัญชาได้ระหว่าง 4-8 คน สำหรับฝ่ายบริหารที่อยู่ในระดับสูง และระหว่าง 8 ถึง 15 คนหรือกว่านั้นสำหรับผู้บริหารระดับต่ำลงไป

เทย์เลอร์ (Taylor, 1971) กล่าวถึงหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนมีรายละเอียดดังนี้ (1) การสอนในลักษณะเป็นกลุ่มสำหรับการเรียนทั่วไป (2) การประชุม เพื่อแนะนำการใช้สื่อที่ถูกต้อง (3) การศึกษารายบุคคล (4) การผลิตวัสดุอุปกรณ์ โดยใช้วัสดุที่มีอยู่อย่างประหยัด (5) พัฒนาในการอ่านและการฟัง (6) แนะนำการใช้สื่อให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชน (7) พิจารณาคัดเลือกวัสดุให้เหมาะสมกับ

ความสนใจของนักเรียน (8) พิจารณาคัดเลือกวัสดุให้ เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน (9) พิจารณาคัดเลือกวัสดุสำหรับครูในโรงเรียน (10) จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมเกี่ยวกับลักษณะของสื่อและการใช้งาน

โดยสรุป บทบาทและหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา โดยทั่วไปมีบทบาทที่คล้ายกัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการผลิตสื่อ พัฒนา ให้คำปรึกษา คำแนะนำใน จัดเก็บ ซ่อมบำรุง การบริการสื่อ การสอน ตลอดจน มีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมให้การสอนของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.9 การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 5-6) กล่าวถึงการบริหารองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ เป็นกิจกรรมดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งงานและการกำกับควบคุม การประสานงาน การรายงาน การจัดงบประมาณ และการติดตามและประเมิน มารายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนงาน (Planning: P) เป็นการกำหนดแผนงานและโครงการ ดำเนินการใน อนาคตให้บรรลุเป้าหมายรวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยกำหนดเป็นแผนแม่บทระยะยาวประมาณ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการรายปี

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing: O) ศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่การแบ่งสายงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้โดยแบ่งเป็นฝ่าย หน่วยและแผนกที่ครอบคลุม กิจกรรมและการให้บริการที่ผู้รับบริการพึงพอใจโดยจัดให้เป็นสัดส่วนและอาจมีหน่วยงานที่ปรึกษา ประกอบด้วยก็ได้

3. การจัดบุคลากร (Staffing: S) เป็นการจัดอัตรากำลังคนหรือบุคลากรเข้าไปใน หน่วยงานหรือการจัดบุคคลให้เข้าทำงานโดยคำนึงถึงคุณสมบัติของบุคคลและปริมาณที่เพียงพอ กับ ปริมาณของงาน ดังนั้นการบริหารงานด้านบุคลากรต้องบริหารด้วยระบบคุณธรรม (Merit System) เพื่อ เป็นการส่งเสริมขวัญ กำลังใจและเสริมสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงาน

4. การอำนวยการ (Direction: D) เป็นการกระทำให้บุคลากรในหน่วยงาน ปฏิบัติตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายฉะนั้นศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีระบบการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน การอำนวยการบางครั้งอาจ เรียกว่า การนิเทศหรือการสั่งการ การติดตาม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526 : 17) ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคทั้งทาง จิตวิทยา การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสร้างขวัญและอื่น ๆ ประกอบ

5. การประสานงาน (Coordinating: C) คือ การประสานงานเพื่อให้เกิด ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานนอกนั้นศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีการจัดระบบการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่าง หน่วยงานภายในกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องอย่างแข็งขัน

6. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating of Resources: A) ศูนย์สื่อการศึกษา ต้องจัดหา และจัดสรรทรัพยากรให้พอเพียงที่จะดำเนินการให้ได้ตามแผนโดยกำหนดแหล่ง ทรัพยากรและการจัดหา ทรัพยากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดงบประมาณเพื่อดำเนินงานให้ตรงกับความต้องการของแผนงาน

7. การรายงาน (Reporting: R) การรายงานเป็นการแจ้งผลการปฏิบัติงาน หรือรายงาน ผลการปฏิบัติงานความคืบหน้าของงานในหน่วยงาน การรายงานถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการ ประชาสัมพันธ์หน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกหน่วยงานก็ตาม นอกจากนั้น การรายงานก็เพื่อให้ ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของกิจกรรมสม่ำเสมอด้วย

8. การติดตามประเมินการดำเนินงาน (Evaluation: E) ศูนย์สื่อการศึกษา ต้องมีระบบ การติดตามประเมินผลการทำงานด้านการผลิตและบริการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบ ข้อดีและข้อจำกัด เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องให้ดีขึ้น โดยประเมินจากการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานเพื่อจะได้แน่ใจ ว่าการผลิตและบริการด้านสื่อ การเรียนการสอนสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดีมากน้อย เพียงไร

โดยสรุป การบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นกิจกรรมการดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการและการกำกับควบคุม การประสานงาน การรายงาน การจัดงบประมาณ และ การติดตามและประเมินมีความสำคัญในการกำหนดแนวทางการวางแผน การเตรียมการการดำเนินการ และ การติดตามและการประเมิน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.10 การบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548, น. 231-235) กล่าวถึงการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา คือ ศูนย์สื่อการศึกษาไม่ว่าจะจัดอยู่ในรูปแบบใดก็ตามจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านการบริการเป็นภารกิจของศูนย์สื่อการศึกษาที่นำโครงการต่าง ๆ ออกสู่ กลุ่มเป้าหมาย เช่น บริการด้านการจัดสื่อ บริการด้านการใช้สื่อ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการให้ คำปรึกษา ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการ กำหนดภารกิจด้านการ บริการควรสะท้อนปรัชญาที่ยึดความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

2. ด้านการผลิตสื่อ บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านนี้จะต้องรับผิดชอบให้มีการ ออกแบบเพื่อผลิตสื่อตามความต้องการของผู้ใช้ เช่น ผลิตสื่อประเภทกราฟฟิก บทเรียนแบบ โปรแกรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน แผ่นใส สไลด์ ฯลฯ

3. ด้านวิชาการ ศูนย์สื่อการศึกษา ต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาและเผยแพร่ผลงาน สร้างนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ จัดการฝึกอบรม การเผยแพร่

ความรู้ การประเมินคุณภาพสื่อ การประเมินการบริการเป็นต้น นอกจากนั้นแล้วฝ่ายวิชาการ ยังต้องวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษาทั่วไปและวิจัยสื่อรวมถึงการพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนขณะนั้น บุคคลฝ่ายนี้ จึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความชำนาญทั้งด้านการศึกษา ด้านการวิจัยและมี ความรู้ทางเทคโนโลยีทางการศึกษา

4. ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการศึกษาคือสำคัญในการจัดหาสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและเนื้อหาแต่ละวิชาตามความจำเป็นให้เพียงพอและยังมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา

5. ด้านกิจกรรมอื่น เช่น มีบทบาทและหน้าที่ประชาสัมพันธ์สถาบันต่อชุมชนจัดนิทรรศการหรือจัดแสดงความก้าวหน้าต่าง ๆ ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่สังคม และจัดแสดงหรือสาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้กับผู้สนใจ

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2559, น. 6) กล่าวถึงการบริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา คือ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการให้ได้สำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ตามขอบข่ายที่หน่วยบริการสื่อศึกษากำหนดไว้ การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการครอบคลุมตามประเภทของการบริการที่หน่วยบริการสื่อศึกษาบริการไว้ให้ ได้แก่ การให้บริการจัดหาสื่อ การให้บริการผลิตสื่อ การให้บริการยืมสื่อ การให้บริการคำปรึกษา การให้บริการฝึกอบรม การให้บริการวิจัย

โดยสรุป การบริการศูนย์สื่อการศึกษา คือด้านการบริการเป็นภารกิจหลักของศูนย์สื่อการศึกษาควรมี กิจกรรมในการให้บริการด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) สนับสนุนด้านการผลิตสื่อ (2) การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน (3) การฝึกอบรมการใช้ (4) มีบทบาทและหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่สังคม และ (5) ซ่อมบำรุงและบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

2.11 ประเภทสื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงประเภทสื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา แตกต่างกันไปดังนี้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น. 48) กล่าวว่าศูนย์วิทยบริการควรมีสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เพื่อการบริการอย่างเหมาะสม โดยสามารถจำแนกสื่อการสอนที่ศูนย์วิทยบริการควรมีเพื่อการบริการโดยแยกออกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. สื่อการสอนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ แบบเรียน ตำรา เอกสาร วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ

2. สื่อการสอนประเภทสื่อกราฟิกและภาพถ่าย ได้แก่ ภาพถ่าย แผนภูมิ แผนสถิติ การ์ตูน งานเขียน เครื่องประดิษฐ์ตัวอักษร เครื่องอัดแท่ง เครื่องพิมพ์ดีดพิเศษ เครื่องตัดกระดาษ

เครื่องเขียนต่าง ๆ เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องถ่ายภาพโปร่งใส เครื่องโรเนียว กล้องถ่ายภาพนิ่ง ขนาด 35 ม.ม. กล้องถ่ายภาพยนตร์ เครื่องมือห้องมืด เครื่องถ่ายภาพก๊อปปี้รูป สามขา ไฟถ่ายรูป

3. สื่อการสอนประเภทสื่อเสียงและโทรทัศน์ ได้แก่ เครื่องเล่นแผ่นเสียง, เครื่องเล่นเทป บันทึกเสียงแบบม้วนและแบบตลับ, เครื่องขยายเสียง, ไมโครโฟน ลำโพง มิกเซอร์ และ อุปกรณ์เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ เครื่องขยายภาพโทรทัศน์ ตู้ฟังเสียง

4. สื่อการสอนประเภทสื่อฉาย ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ ขนาด 8 และ 16 ม.ม. เครื่องฉายฟิล์มแบบตลับ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายภาพข้าม ศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องดูฟิล์มสตริป เครื่องดูสไลด์ เครื่องฉายไมโคร เครื่องอ่านไมโครฟิล์ม

5. สื่อการสอนประเภทกิจกรรมและวิธีการ เป็น Techniques หรือ Methodes ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมภายในศูนย์วิทยบริการ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ การสาธิต การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ

6. สื่อการสอนประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อประเภทซีดีรอม และ มัลติมีเดีย สื่อประเภทไมโครคอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนอกจากประเภทของสื่อที่แบ่งตามข้างต้นแล้ว ยังสามารถจำแนกประเภทสื่อที่ สมควรจัดให้บริการภายในศูนย์วิทยบริการ โดยแบ่งตามประเภทของสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1) ประเภทวัสดุหรือสื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ พกสื่อ ที่ทำหน้าที่เก็บ ความรู้ในรูปแบบของภาพ เสียง อักษรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็น แหล่งประสบการณ์หรือศึกษาได้อย่างแท้จริงและอย่างกว้างขวาง

2) ประเภทอุปกรณ์หรือสื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนอุปกรณ์เป็น Hardware ได้แก่ สื่อที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่ถ่ายทอดจากผู้สอน ไปสู่ผู้เรียน ตัวสื่อประเภทนี้แทบไม่มีความหมายเลย ถ้าหากว่าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็น Software มาป้อนผ่านสื่อประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องฉายและเครื่องรับต่าง ๆ

3) ประเภทกิจกรรมหรือสื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นตัวกลางหรือกระบวนการเรียนการสอน โดยไม่จำเป็นต้องการวัสดุหรือเครื่องมือเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคนิค และกลวิธีต่าง ๆ ควบคู่กันไป เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ประสบการณ์ต่าง ๆ การสาธิต การแสดง บทบาท การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และคณะ (2562, น. 3-4) กล่าถึงประเภทสื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

1. สื่อเสียงเพื่อการศึกษา เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ผ่านทางสื่อเสียงนั้นควรมีคุณภาพให้มีความชัดเจนในการฟังกับผู้เรียน สื่อเสียงเพื่อศึกษามี 3 ประเภท คือ รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา ตำราเสียงเพื่อการศึกษา และนิทานเสียงเพื่อการศึกษา

2. สื่อภาพเพื่อการศึกษา เป็นทัศนวัสดุที่เป็นตัวแทนเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศทางการศึกษาในรูปแบบของคน สัตว์ สิ่งของ และเหตุการณ์ทั้งรูปธรรมและนามธรรม อุปมาอุปไมย ภาพร่าง ภาพถ่าย หรือภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว สื่อภาพเพื่อศึกษามี 3 ประเภท คือ รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ภาพเคลื่อนไหวเพื่อการศึกษา และตำราภาพเพื่อการศึกษา

3. สื่อสามมิติเพื่อการศึกษา เป็นสื่อที่ผู้สอนนำมาสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นสื่อที่มีสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด สื่อสามมิติมี 4 ประเภท คือ สื่อของจริง สื่อของตัวอย่าง สื่อหุ่นจำลอง และสื่อเสมือนจริงสำหรับนิทรรศการเพื่อการศึกษา เป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้โดยการแสดงผลงานหรือกิจการโดยนำเอาสื่อเพื่อการศึกษาและกิจกรรมมาจัดแสดงผลงาน หรือกิจกรรมกำหนดไว้ สื่อนิทรรศการแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือการจัดนิทรรศการพื้นดิน และการจัดนิทรรศการแบบเสมือนจริง

4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษา เป็นสื่อการสอนในลักษณะใดก็ได้ที่ใช้ เป็นตัวกลางที่ผู้สอนใช้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ทักษะความชำนาญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปสู่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มแบ่งออกเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์ และแบบออฟไลน์

5. สื่อสังคมเพื่อการศึกษา เป็นตัวกลางถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ผ่านสื่อที่มีการรวมกลุ่มบุคคลหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยสามารถสร้างแบ่งปัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) สื่อสังคมเพื่อการศึกษา ด้านการเสนอผลงานและ (2) สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่าย

6. การจัดการศึกษาที่บ้าน เป็นการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่มีบิดามารดาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้สอน เพื่อให้ลูกบุตรหลานได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันต่อการจัดการศึกษาที่บ้านในต่างประเทศและในประเทศจะแตกต่างกัน รูปแบบการจัดการศึกษาที่บ้านจำแนกเป็นการจัดการศึกษาตามจำนวนครอบครัว และตามการดำเนินการ

7. เทคโนโลยีและสื่อสารในชุมชน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทางการศึกษาที่นำมาใช้ประโยชน์ในการแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และการแก้ปัญหา แหล่งวิทยาการในชุมชน ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน พิพิธภัณฑ์ อุทยานการศึกษา สถานประกอบการ ไร่สวนสถาน ศาสนสถาน และเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมีทั้งสื่อบุคคลและสื่อพื้นบ้าน

โดยสรุป ประเภทของสื่อการศึกษา สามารถแบ่งตามคุณลักษณะได้ 6 ประเภท (1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หลักสูตร เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน ตำรา แบบเรียน โบชัวร์ แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือสารคดี หนังสือบันเทิงคดี รายงานการวิจัย หนังสือพิมพ์ สารานุกรม พจนานุกรม วารสาร นิตยสาร จุลสาร (2) สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ สื่อของจริง หุ่นจำลอง ลูกโลกจำลอง แผนที่ แผนภูมิ แผนสถิติ แบบจำลอง สื่อมัลติมีเดีย สื่อที่เป็นภาพ แผนภาพ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ห้องเรียนเสมือนจริง แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เกมการศึกษา การเรียนการสอนออนไลน์ การฝึกอบรมผ่านเว็บ

แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ การทดสอบผ่านเว็บ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ (4) ชุดการสอน ชุดการสอนแบบรายบุคคล หรือชุดการสอนตามเอกัตภาพชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการสอน ประกอบคำบรรยาย หรือชุดการสอนสำหรับครู ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการเรียนการสอนทางไกล (5) เครื่องมือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์พกพา เครื่องพิมพ์ สแกน เอกสาร เครื่องฉายภาพทึบแสงเครื่องฉายภาพ เครื่องถ่ายเอกสาร กล้องดิจิทัล เครื่องรับส่งโทรสาร ชุดเครื่องขยายเสียง กล้องวิดีโอ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต โทรศัพท์ดิจิทัล ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หูฟัง กระจาดานอัจฉริยะ กระจาดานดำ (6) สื่อประเภทกิจกรรม การศึกษานอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ นาฏการ การใช้ชุมชนเพื่อการศึกษา สถานการณ์จำลอง การฝึกสมาธิ

2.12 การผลิตสื่อเพื่อให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ (2559, น. 21-22) กล่าวถึงการดำเนินการผลิตสื่อใน องค์กร เทคโนโลยีและสื่อสาร เป็นขั้นตอนของการออกแบบการผลิตสื่อ และการสำเนาสื่อ การดำเนินการผลิตสื่อ จะมีรายละเอียดที่ต้องดำเนินการแตกต่างกันไปตามประเภทของสื่อที่ผลิต เช่น การผลิตสื่อกราฟิกอาจใช้เพียงทักษะเบื้องต้นในการผลิตสื่อ เช่น การฉีกภาพการวาดภาพ และการทำตัวอักษร ในขณะที่การผลิต สื่อสไลด์ วัสดุบันทึกเสียงและวัสดุบันทึกภาพต้องใช้เวลาเขียนบท การถ่ายทำ การตัดต่อ และการ บันทึกเสียง เป็นต้น ขั้นตอนในการดำเนินการผลิตสื่อในองค์กรเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษามี 3 ขั้นตอน ใหญ่ คือ (1) การออกแบบ (2) การผลิต และ (3) การสำเนา มีรายละเอียดดังนี้

1. การออกแบบการผลิตสื่อในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การออกแบบ การผลิตสื่อ (Designing) เป็นการดำเนินงานออกแบบโครงร่างของสื่อ หรือเขียนบทดำเนินการเรื่อง (Treatment) ทำบัตรเรื่อง (Story Cards) เขียนบท (Script) และวางแผนการผลิต

2. การผลิตสื่อในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาการผลิตสื่อ เป็นการลงมือ ผลิตสื่อที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของสื่อ เช่น การทำภาพประกอบ การจัดทำตัวอักษร การใช้สี การฉีก การถ่ายภาพ การบันทึกเสียง รายละเอียดดังนี้ (1) การทำภาพประกอบ เป็นการสร้างและจัดทำ ภาพเพื่อใช้ผลิตสื่อด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมเช่น วาด ขยาย ย่อ ลอก การตัดภาพมาติดประกอบเป็น เรื่องราวตามจุดมุ่งหมาย เป็นต้น (2) การจัดทำตัวอักษร เป็นการสร้างตัวอักษรเพื่อใช้ผลิตสื่อด้วยวิธีการ ต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่นเขียนด้วยมือ เขียนโดยใช้เครื่องมือช่วยเขียน พิมพ์จากคอมพิวเตอร์ การใช้ตัวอักษร สำเร็จรูป เป็นต้น (3) การใช้สี เป็นการนำสีมาใช้ในการผลิตสื่อเพื่อดึงดูดความสนใจ แสดงความแตกต่าง ทำให้สวยงามหรือสมจริง โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้ดินสอสีแรเงา การใช้พู่กันระบาย การใช้เครื่องพ่น การตัดแปะด้วยแผ่นสี เป็นต้น (4) การฉีก เป็นการเตรียมสื่อเบื้องต้นบางประเภท โดยการปะติดด้วยกาว แบบต่าง ๆ เช่น การฉีกเปียก ฉีกแห้ง ฉีกกาวยางน้ำ เป็นต้น (5) การถ่ายภาพ เป็นการบันทึกภาพนิ่ง หรือภาพเหตุการณ์ที่เคลื่อนไหวเพื่อมาผลิตสื่อ โดยใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพ เช่น กล้องภาพนิ่ง กล้องภาพยนตร์ กล้องโทรศัพท์ เป็นต้น (6) การบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงต่างๆ เพื่อใช้ในการผลิตสื่อบางประเภท เช่น

สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์เสียง วัสดุบันทึกภาพ และวัสดุบันทึกเสียงโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงนอกสถานที่หรือเครื่องบันทึกเสียงในห้องผลิตรายการ เป็นต้น

3. การทำสำเนาสื่อ เป็นการนำซ้ำจากสื่อต้นฉบับเพื่อให้ได้สื่อที่มีลักษณะเช่นเดียวกับสื่อต้นฉบับตามจำนวนที่ต้องการ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น สำเนาวัสดุบันทึกเสียงสำเนาวัสดุบันทึกภาพ สำเนาแผ่นซีดีรอม สำเนาภาพถ่ายหรือภาพกราฟิก สำเนาเอกสารสิ่งพิมพ์

โดยสรุป การผลิตสื่อเพื่อให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย (1) การออกแบบ เป็นการดำเนินงานออกแบบโครงสร้างของสื่อ (2) การผลิต คือ การให้บริการผลิตสื่อแบบสมบูรณ์ เป็นการให้บริการให้ได้สื่อด้วยการดำเนินการครบ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การเตรียมการ การผลิต และการประเมินและปรับปรุง และการให้บริการผลิตสื่อแบบบางส่วนเป็นการให้บริการ จัดทำสื่อบางส่วน ไม่ครบตามกระบวนการผลิตสื่อ และ (3) การสำเนา เป็นการนำซ้ำจากสื่อต้นฉบับเพื่อให้ได้สื่อที่มีลักษณะเช่นเดียวกับสื่อต้นฉบับตามจำนวนที่ต้องการ

2.13 การให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2559, น. 30-31) กล่าวถึงการให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ การให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหรือศูนย์สื่อการศึกษา เป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสใช้ สื่อการศึกษาได้อย่างสะดวกที่สุด ในจำนวนมากที่สุดและเป็นเวลานานที่สุดที่จะทำได้ แนวทางการให้บริการยืมสื่อการศึกษาเพื่อให้บริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารมีดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตการให้บริการยืมครอบคลุมช่วงเวลา ที่เปิดให้บริการยืมผู้ มีสิทธิให้ยืมและข้อกำหนดการยืม
2. การเปิดรับสมาชิก
3. การกำหนดวิธีการให้ยืมมีขั้นตอนย่อยที่ต้องดำเนินการคือ รวบรวมข้อมูลสื่อการศึกษาการให้ยืมและคืน
4. การให้บริการสนับสนุนการให้ยืมได้แก่ การให้บริการจอง
5. การจัดเก็บต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ การจัดเรียง และการดูแล
6. รักษาสื่อ

โดยสรุป การให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษามีดังนี้ การให้ยืมสื่อเพื่อให้บริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสใช้สื่อการศึกษาได้อย่างสะดวกที่สุด ในจำนวนมากที่สุด และเป็นเวลานานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขอบข่ายการให้บริการยืมสื่อการศึกษามี 3 ลักษณะ คือ การให้บริการยืมสื่อการศึกษาภายในหน่วยบริการ ภายนอกหน่วยบริการ และระหว่างหน่วยบริการสื่อการศึกษาด้วยกันส่วนแนวทางการให้บริการยืมสื่อมีดังนี้ คือ (1) การกำหนด

ขอบเขตการให้บริการยืม (2) การเปิดรับสมาชิก (3) การกำหนดวิธีการให้บริการยืม (4) การให้บริการสนับสนุนการให้ยืม และ (5) การจัดเก็บสื่อที่ให้ยืม

2.14 การให้บริการคำปรึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2559, น. 37) กล่าวถึงการให้บริการคำปรึกษาทางองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ การให้บริการคำปรึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีขอบข่ายการให้บริการโดยผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเอง และผู้รับบริการมาปรึกษาผ่านทางสื่อ

2.14.1 การให้บริการคำปรึกษาโดยผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเอง เป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้าผู้รับบริการอาจเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล มาที่หน่วยบริการมาปรึกษาด้วยตนเอง การให้บริการในลักษณะนี้ ผู้ให้บริการได้ซักถามรายละเอียดเพิ่มเติม ไม่ต้องจำกัดเวลาในการให้บริการ และให้ข้อมูลและความรู้ที่ชัดเจนได้

2.14.2 การให้บริการคำปรึกษาโดยผู้รับบริการมาปรึกษาผ่านทางสื่อ เป็นการให้คำปรึกษาแบบไม่เผชิญหน้าหน่วยบริการสื่อการศึกษาอาจจัดให้กับผู้รับบริการที่ไม่สามารถมาใช้บริการ ณ หน่วยงานที่ให้บริการได้ ผู้รับบริการจะปรึกษาผ่านทางสื่อแทน ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์

การให้บริการคำปรึกษาทางโทรศัพท์ ผู้รับบริการมักจะปรึกษาเพื่อต้องการข้อมูลข่าวสารและความรู้หรือแนะแนวทางผ่านทางโทรศัพท์ ประสิทธิภาพของการให้บริการปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ขึ้นอยู่กับ (1) คุณภาพและปริมาณของอุปกรณ์โทรศัพท์ และ (2) ทักษะการใช้โทรศัพท์ของผู้ให้บริการ การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ เป็นการให้บริการที่ต้องรับแรง ผู้ให้บริการต้องได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้โทรศัพท์ เพื่อให้สื่อสารเข้าถึงเนื้อหาสาระที่ผู้รับบริการต้องการในเวลาอันรวดเร็วในกรณีผู้ให้บริการไม่สามารถให้คำปรึกษาได้ในขณะนั้น อาจติดต่อไปภายหลัง โดยนัดแนะ

การให้บริการคำปรึกษาทางไปรษณีย์ เป็นบริการที่ผู้รับบริการใช้วิธีเขียนจดหมายทางไปรษณีย์ผู้รับบริการไม่ได้มาติดต่อดังตนเอง การให้บริการลักษณะนี้จะต้องพิจารณาสาระของจดหมายจะต้องค้นหาความต้องการที่แท้จริงจากจดหมายว่าผู้รับบริการต้องการรับคำแนะนำในเรื่องใด ผู้ให้บริการต้องตอบอย่างกระชับ และต้องตอบจดหมายเร็วที่สุดการให้บริการคำปรึกษาทางไปรษณีย์จะเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้รับบริการที่อยู่ในภูมิภาคห่างไกล ไม่สามารถมาใช้บริการ ณ หน่วยบริการไม่มีโทรศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสาร และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการโทรศัพท์ติดต่อ

การให้บริการคำปรึกษาทางคอมพิวเตอร์ เป็นบริการที่ผู้รับบริการใช้วิธีการสอบถามข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ ในกรณีนี้หน่วยบริการสื่อการศึกษาจะมีศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาผู้รับบริการนั้นจะต้องเป็นสมาชิกและอยู่ในเครือข่ายที่หน่วยบริการสื่อการศึกษากำหนดให้ใช้บริการได้เวลาที่จะให้คำตอบกลับไปโดยเร็ว ผู้ให้บริการจะต้องจดชื่อผู้รับบริการที่อยู่ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ และ

หมายเลขโทรสาร (ถ้ามี) หากคำตอบมีเนื้อหาสาระมาก อาจให้บริการสำเนาเอกสารส่งทางไปรษณีย์ หรือ โทรสารหรือทางคอมพิวเตอร์

โดยสรุป การให้บริการคำปรึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา การให้บริการคำปรึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นการให้บริการคำแนะนำ ตอบคำถาม หรือเสนอทางเลือกเพื่อตัดสินใจ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีขอบข่ายการให้บริการโดยผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองผ่านทางสื่อ แนวทางการให้บริการคำปรึกษาประกอบด้วย การสร้างความคุ้นเคยการให้คำปรึกษา และการบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษามีมีรายละเอียดดังนี้ (1) ผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองเป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า เช่น การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล คือ การให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้าหรือการให้คำปรึกษาผ่านสื่อ การให้คำปรึกษาแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้รับบริการคำปรึกษาให้สามารถเข้าใจ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คือ การให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้าพร้อมกันหรือการให้คำปรึกษาผ่านสื่อพร้อมกัน กระบวนการที่ผู้รับบริการที่มีความต้องการหรือปัญหาที่คล้ายกันหรือตรงกัน ต้องการปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต้องการจะแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มารวมกันเป็นกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือซึ่งกันและกันโดยมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือกลุ่ม (2) ผู้รับบริการปรึกษาผ่านทางสื่อ ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์ เช่น การให้บริการคำปรึกษา ด้านช่องทางการสื่อสารออนไลน์

2.15 การให้บริการฝึกอบรมในศูนย์สื่อการศึกษา

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2559, น. 41-42) กล่าวถึงการให้บริการฝึกอบรมทางองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ เป็นการให้บริการความรู้และประสบการณ์ ทักษะคติ ค่านิยม และทักษะความชำนาญ ทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่ไม่สามารถจะทำได้โดยกระบวนการสอนโดยปกติ แนวทางการให้บริการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

1. การให้บริการการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดความต้องการในการฝึกอบรมจะครอบคลุมขั้นตอนที่จะให้บริการคือ การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม และการกำหนดความต้องการในการฝึกอบรม
2. การให้บริการการจัดทำโครงการฝึกอบรมเป็นการเขียนโครงการฝึกอบรมประกอบด้วย ชื่อโครงการฝึกอบรม ผู้รับผิดชอบโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ หลักสูตรกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา วิธีการ และทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม
3. การให้บริการดำเนินการฝึกอบรมครอบคลุม การเตรียมการก่อนการดำเนินการฝึกอบรมและการจัดการฝึกอบรม
4. การให้บริการ การประเมินและติดตามการฝึกอบรม

โดยสรุป การให้บริการฝึกอบรมในศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง การให้บริการความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กระทั่งทำได้สามารถวัตถุประสงค์ที่กำหนด ตลอดจนพัฒนาความสามารถ

จนเกิดทักษะและความชำนาญ เช่น การให้บริการฝึกอบรม ใช้สื่อการสอน การผลิตและรวบรวมสื่อการสอน ประเมินสื่อการสอน การซ่อมบำรุงสื่อการสอน การวิจัยสื่อการสอน โดยมีขั้นตอนเบื้องต้นดังนี้ (1) การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม และการกำหนดความต้องการในการฝึกอบรม (2) การให้บริการการจัดทำโครงการฝึกอบรม (3) การให้บริการดำเนินการฝึกอบรม (4) การให้บริการ การประเมินและติดตามการฝึกอบรม

2.16 งบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น. 61) กล่าวว่าแหล่งงบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่วนใหญ่จะเป็นเงินที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. งบประมาณแผ่นดิน
2. งบพิเศษ เช่น การฝึกอบรม การจัดกิจกรรม การจำหน่ายสื่อการสอน
3. งบช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกประเทศ
4. เงินบริจาค

โดยงบประมาณส่วนใหญ่นั้นนำมาใช้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น หมวดเงินเดือน หมวด ค่าจ้าง หมวดค่าใช้สอย หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดินและค่าก่อสร้าง หมวดค่าวัสดุ หมวดเบ็ดเตล็ด การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่จะต้องเป็นไปตามกระบวนการส่งจ่ายตามระเบียบของราชการ

บุญเลิศ ส่องสว่าง (2559, น. 11-13). กล่าวถึงประเภทงบประมาณในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คือ ที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไปจะแบ่งงบประมาณออกเป็น 2 ประเภท คือ งบประมาณเงินรายจ่าย และงบประมาณรายได้

1. งบประมาณเงินรายจ่าย หมายถึง กลุ่มวัตถุประสงค์ของรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

1) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

2) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

3) งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่น ๆ ในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

4) งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานขององค์การตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์การระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึงเงินอุดหนุนงบประมาณมหาดชาตรีย์ เงินอุดหนุนการศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

5) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใด งบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่าย เช่น เงินราชการลับ เงินค่าปรับที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาวิจัย ประเมินผล หรือพัฒนาระบบต่างๆ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เป็นต้น

2. งบประมาณเงินรายได้ เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษามีรายได้ หรือได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานอื่นที่มีเงินจากงบประมาณแผ่นดิน เช่น เงินบำรุงการศึกษาเงินบริจาค เงินอุดหนุนราชการ เงินทุนหมุนเวียน และเงินค่าบริการทางวิชาการ เป็นต้น

1) เงินบำรุงการศึกษา เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เพื่อนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษานอกเหนือไปจากงบประมาณแผ่นดิน เช่น มีรายได้จากเงินบำรุงการศึกษาหรือมีทรัพย์สินให้เช่าก็จะมีรายได้จากการจัดการทรัพย์สิน หน่วยงานเหล่านี้เมื่อได้รับเงินรายได้ก็สามารถเก็บไว้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

2) เงินบริจาค เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้รับจากบุคคลหรือองค์กรที่บริจาคเงินให้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เมื่อนำมาใช้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการใช้และเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ

3) เงินอุดหนุนราชการหรือเงินอุดหนุนจาย หมายถึง เงินที่ศูนย์สื่อการศึกษามีไว้ประจำสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่ต้องขออนุมัติองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเงินอุดหนุนจาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เป็นต้น

4) เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งได้รับอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนเหมือนงบประมาณแผ่นดิน ตามปกติเงินทุนหมุนเวียนดังกล่าว ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตเอกสารสื่อพิมพ์ เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตเทปบันทึกภาพ เงินทุนหมุนเวียนในการบันทึกเสียง และเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตสื่อสตัททัศน์ กองทุนเงินทดแทน เป็นต้น

5) เงินค่าบริการทางวิชาการ เป็นเงินที่ได้จากการบริการทางวิชาการขององค์กร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เช่น ค่าวัสดุการศึกษา ค่าวารสาร ค่าวัสดุและค่าบริการสำเนารายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ค่าผลิตรายการโทรทัศน์ ค่าผลิตรายการบันทึกภาพ ค่าบริการฝึกอบรมสัมมนาทาง วิชาการรวมการพิมพ์ ค่าฝึกอบรมการใช้เครื่องมือสัททัศน์ ค่าบริการผลิตสำเนาเอกสาร และการพิมพ์รายได้ เบ็ดเตล็ด เป็นต้น

โดยสรุป งบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา คือ งบประมาณแผ่นดิน งบช่วยเหลือจาก องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกองค์กร เงินบริจาค และเงินพิเศษ เช่น การฝึกอบรม การจัดกิจกรรม การจำหน่ายสื่อการสอน การใช้เช่าสถานที่ ดังนั้น ควรมีการวางแผนทั้งระยะสั้นตามปีงบประมาณ งบประมาณที่ดีควรจะดำเนินการจัดสรรโดยยึดหลักการพัฒนาเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าเป็นหลัก ทั้งนี้ เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด จึงควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามหลักการพัฒนาที่ว่าด้านไหน ควรมาก่อนหลัง ตามสถานการณ์และความจำเป็น

2.17 การประเมินการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

วารจกนา โตโพธิ์ไทย (2559, น. 24-26) กล่าวถึงการประเมินการดำเนินงานขององค์กร เทคโนโลยีและสื่อสาร คือ การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินกระบวนการขององค์กร กระบวนการ ในที่นี้ครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างซึ่งจะเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็น ผลผลิตที่องค์กรต้องการ การประเมินการดำเนินงานจะเกิดขึ้นหลังจากการประเมินปัจจัยนำเข้า คือ เมื่อ องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาปฏิบัติงานตามแผนก็จำเป็นต้องมีการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับงานต่างๆ ตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้การ ประเมินการดำเนินงานยังจะช่วยปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้นด้วยการค้นหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขปัญหา ต่างๆ กล่าวได้ว่าเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าขององค์กรซึ่งเกิดขึ้นขณะที่องค์กรกำลังดำเนินงานอยู่ ข้อมูลย้อนกลับมีประโยชน์ต่อผู้บริหารที่ใช้ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

1. ความหมายของการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หมายถึง การตัดสินใจ กระบวนการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ผลจากการประเมินช่วยให้ทราบว่าองค์กรมี ประสิทธิภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

2. องค์ประกอบที่ต้องประเมินด้านการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาองค์ประกอบที่ต้องประเมินด้านการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำแนก เป็นระบบการผลิตและการบริการ ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมิน

1) ระบบการผลิตและการบริการ เนื่องจากองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นหน่วยงานผลิตและให้บริการ ดังนั้น จึงต้องมีระบบการผลิตและการบริการที่มีประสิทธิภาพสนองความ ต้องการของผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์กร ระบบการผลิตเกี่ยวข้องกับการกำหนดขั้นตอนการ

ผลิตการจัดหาสื่อการศึกษา การบริหารการผลิต การวางแผน การเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินการผลิต ระบบการบริการเกี่ยวข้องกับการให้ยืมสื่อ การจัดหา การให้คำปรึกษา เป็นต้น

2) ระบบการจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษามีประสิทธิภาพ องค์กรต้องมีระบบการจัดการ เช่น การจัดองค์กร การจัดแผนงาน การบังคับบัญชาการสั่งการ การมอบหมายงานและการกระจายอำนาจ การควบคุม การจัดคนเข้าทำงาน การติดต่อสื่อสารการจัดการงบประมาณรายรับรายจ่าย การบริหารเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การตลาดการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3) การติดตามและประเมิน องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาต้องเก็บข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าองค์กรดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคในส่วนขององค์กรเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3. แนวทางการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อให้การประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีประสิทธิภาพผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้คือ

1) การประเมินการดำเนินงาน เป็นการประเมินภายในเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าจึงเป็นเรื่องของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานหรือโครงการต่าง ๆ ขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกฝ่าย

2) ผู้ประเมินการดำเนินงานควรเป็นคนในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ ไม่ควรใช้นักประเมินอาชีพที่เป็นผู้ประเมินภายนอก ซึ่งต่างจากการประเมินผลผลิตที่ควรใช้นักประเมินอาชีพที่ไม่เกี่ยวกับงานหรือโครงการขององค์กร

3) การประเมินการดำเนินงานต้องประเมินหลาย ๆ ด้านหรือถ้าเป็นไปได้ต้องประเมินทุกด้านพร้อม ๆ กัน เช่น วิธีการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การสื่อสารในองค์กร เป็นต้น

4) ผู้ประเมินการดำเนินงานและบุคลากรขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกฝ่ายต้องร่วมประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพราะผลการประเมินจะถูกนำมาใช้ในการพัฒนางานตลอดเวลา

5) การประเมินการดำเนินงานขึ้นอยู่กับผลประเมินปัจจัยนำเข้า คือ ถ้าองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสามารถประเมินปัจจัยนำเข้าได้ดี ผู้บริหารองค์กรก็มีความมั่นใจในการดำเนินงานมากขึ้นแต่หากปรากฏว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นตามที่คาดหวัง องค์กรก็ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

6) การประเมินการดำเนินงานมีความสำคัญและมีผลต่อการประเมิน ผลผลิตขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กล่าวได้ว่า การประเมินการดำเนินงานและการประเมินผลผลิตขึ้น

ต่อกันและกันกล่าวคือ เมื่อองค์กรประเมินผลผลิตการอธิบายผลที่ได้อาจต้องอาศัยผลการประเมินการดำเนินงาน ขณะเดียวกันในการประเมินการดำเนินงานก็อาจต้องอาศัยผลผลิตการประเมินผลผลิตด้วยเช่นกัน

7) การประเมินการดำเนินงานอาจต้องกระทำทุกวันในช่วยระยะแรกของแผนงาน หรือโครงการหรือบ่อยครั้งเท่าที่จำเป็น เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานอาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาใดก็ได้

4. วิธีการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินการดำเนินงานนั้นผู้ประเมินกระบวนการจะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ระบบการผลิตและการบริการ ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมินการดำเนินงานต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายทั้งที่มีแบบแผนและไม่มีแบบแผนเช่น การศึกษาปฏิบัติการของบุคลากรในองค์กรและผู้ใช้บริการด้วยการสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมการทำงานโดยใช้แบบสังเกตที่นักประเมินสร้างขึ้น การวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์บันทึกรายงาน การบันทึกการประชุมคณะกรรมการ เอกสารที่ใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ

โดยสรุป การประเมินการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษาการประเมินการดำเนินงานในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นการตัดสินกระบวนการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ผลจากการประเมินช่วยให้ทราบว่าองค์กรมีคุณภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด องค์ประกอบการประเมินด้านการดำเนินงานประกอบการผลิตและการบริการ ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมินการดำเนินงานขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้า ถ้าประเมินปัจจัยนำเข้าได้ดีส่งผลต่อการดำเนินงานได้ดี วิธีการประเมินการดำเนินงาน ได้แก่ การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์เอกสาร เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หลังจากการให้บริการ ซึ่งการประเมินประกอบด้วยการเปรียบเทียบระหว่าง “หลังการใช้บริการศูนย์” และถือว่าการประเมินเปรียบเสมือนแบบฝึกหัดของการวินิจฉัย ตัดสินการประเมินต้องมีหลักและกระบวนการที่ช่วยให้การตัดสินใจมีความเหมาะสม ถูกต้องและ สอดคล้องกับความเป็นจริง ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านของการบริการศูนย์สื่อ โดยการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบจากผู้รับบริการ แล้วจึงนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ พร้อมกับเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และหาข้อสรุปที่ดีที่สุดเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ การประเมินคุณภาพของบริการจะพิจารณาจากปัจจัยคุณภาพต่าง ๆ เช่น ตรวจสอบประเมินค่า หรือให้หน่วยคะแนน หรือระดับ ความพึงพอใจ หรือลักษณะอื่นที่เป็นที่ยอมรับ โดยแบ่งได้ 2 รูปแบบดังนี้ (1) การประเมินการดำเนินงานในศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง การตัดสิน กระบวนการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ผลจากการประเมินช่วยให้ทราบว่า องค์กรมีประสิทธิภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด (2) การประเมินผลการดำเนินงานในศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึงการ วัดและแปลความหมายของความสำเร็จขององค์กร การประเมินผลการดำเนินงานเกิดขึ้นในระหว่าง และหลังกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่องค์กรจัดทำขึ้น

2.18 กรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนาแบบจำลอง

ธงชัย หงษ์จร (2553, น. 175) กล่าวถึง กรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนาแบบจำลอง คือ กระบวนการพัฒนาแบบจำลอง ประกอบด้วย (1) การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (2) การกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลอง (3) การร่างแบบจำลองและ (4) การประเมินแบบจำลอง

โดยสรุป กรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนาแบบจำลองเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญจากทฤษฎีระบบทั่วไปมาใช้ ประกอบด้วย (1) การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (2) การกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลอง (3) การร่างแบบจำลอง และ (4) การประเมินแบบจำลอง

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยทั่วไปอาจแตกต่างกันบ้าง แต่เนื้อหาของความหมายที่แท้จริงจะคล้ายคลึงกันดังนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาครอบคลุม (1) แนวคิดในการขยายโอกาสทางการศึกษา (2) นโยบายของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา (3) การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (4) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (5) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.1 แนวคิดในการขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา

มีแนวคิดในการขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษาดังนี้ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่ง ที่มุ่งเน้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดี มีส่วนช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นโครงการที่มุ่งให้เยาวชนทุกคนที่เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนมีพื้นฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ในระยะแรกให้ดำเนินการเป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษา รูปแบบที่เหมาะสมในการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) อีก 3 ปี เริ่มจากให้กรมสามัญศึกษาเปิดโรงเรียนสาขามัธยมศึกษาตอนต้นและเปิดโรงเรียนใหม่เพิ่มขึ้นปีละ 50 – 100 โรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 เป็นต้นมา แต่ยังพบว่า มี เยาวชนที่อยู่ห่างไกลออกไป โดยเฉพาะในชนบทไม่สามารถมาเรียนได้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ วันที่ 22 พฤษภาคม 2533 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อม ทั่วประเทศรวม 119 โรงเรียน ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปี การศึกษา 2533 โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศาสนา และ กรมอาชีวศึกษา ร่วมจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาเช่นเดียวกัน (กรมวิชาการ, 2540, น. 1) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียน ต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โดยไม่ต้องสอบแข่งขันและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ภายใต้หลักการมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถให้ออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, น. 2 อ้างถึงใน จิรภรณ์ ศรีสุวรรณ, 2555, น. 55) จากการดำเนินการ ปีการศึกษา 2533 จนถึงปี การศึกษา 2544 สามารถเปิดขยายได้ทั่วประเทศ 6,663 โรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา จะต้องดำเนินการฟื้นฟูอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะพัฒนาให้นักเรียนผู้ด้อยโอกาส ในทุก ๆ ด้าน ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นลดช่องว่างชุมชนเมืองกับชนบทได้เป็นอย่างดี

โดยสรุป แนวคิดในการขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา มุ่งเน้น การพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพที่ดี เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้นักเรียนมีพื้นฐานการศึกษาให้สูงขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพตาม ความถนัดและความสนใจ

3.2 นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส

การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาของโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (ของโรงเรียน ICU ทั่วประเทศ) ให้มีห้องเรียนที่เพียงพอ มีครูครบชั้น มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน พัฒนาศักยภาพของบุคลากร พัฒนาระบบจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทุ่มทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทของ แต่ละพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น รณรงค์อย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่ สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูงพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

โดยสรุป นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส สนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

3.3 การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้ สำหรับการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 3-4) ได้กำหนด การดำเนินงานของโรงเรียนโดยให้จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่า สนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษมุ่งเน้นให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ห่างไกลในชนบท การเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อการ ประกอบอาชีพและเมื่อนักเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ตลอดจนการใช้แหล่งภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพทางสังคม เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม ให้อารมณ์ดีและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น

โดยสรุป ปัจจุบันการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีแนวโน้มที่จะควรวรรวมโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็กให้ไปเรียนรวมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ใกล้เคียง และจัดทำแผน และมาตรการสนับสนุนดูแลนักเรียน โดยยึดถึงคุณภาพของเด็กและการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

3.4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนักวิชาการกล่าวว่า ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้

สำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีปัญหาและอุปสรรคที่สำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, น. 29-30) ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

1. อาคาร สถานที่ไม่เพียงพอ โรงเรียนยังขาดอาคารเรียน อาคารประกอบตลอดจนห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน เช่นห้องทดลองวิทยาศาสตร์บางโรงเรียนมีพื้นที่ทางการเกษตรไม่
2. วัสดุครุภัณฑ์บางประเภทยังขาดแคลน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งต้องขอยืมจากโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้บางโรงเรียนยังขาดแคลนครุภัณฑ์สำนักงานที่จำเป็น เช่นเครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ และเครื่องพริ้นเตอร์ เป็นต้น

3. อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน มีจำนวนไม่เพียงพอ เช่น คู่มือครู แบบเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ นอกจากนี้ยังพบว่าอุปกรณ์ในบางประเภท เช่น เครื่องกีฬา สารเคมีสำหรับใช้ทดลองในห้องวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติในวิชาอาชีพ และ สไลด์ทัศนูปกรณ์ ยังมีปริมาณไม่เพียงพอ

4. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ และวุฒิสภาวิชาเอกไม่ตรงกับวิชาที่สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาบังคับ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษนอกจากนั้นยัง ขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในสายอาชีพ

5. งบประมาณได้รับเข้าและมีจำนวนไม่เพียงพอใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ รวมทั้งงบประมาณในการจัดอบรมสัมมนาและศึกษาดู งานด้วย

6. การประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงเด็กเข้าเรียนต่อทำได้ไม่ครอบคลุมอำเภอและขาดการประสานงานและวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

7. ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และต้องการให้เด็กช่วยงานบ้าน ผู้ปกครองบางคนในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไปทำงานหารายได้ช่วยครอบครัว

โดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้วยข้อจำกัดในหลายด้านทั้ง บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ สื่อประกอบการเรียนการสอน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

3.5 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ก่อนระดับประถมศึกษา ป.1-6 ระดับชั้น ม.1-3 ซึ่ง ครอบคลุม 8 อำเภอในจังหวัดอุทัยธานี คือ อำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองฉาง อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอบ้านไร่ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอลานสัก อำเภอห้วยคต มีจำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทั้งหมดจำนวน 47 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 47 คน จาก 47 โรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563 จำนวน 796 คน จาก 47 โรงเรียน ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้แก่ โรงเรียน

1. บ้านเกาะเทโพ
2. บ้านหนองโพธิ์
3. ชุมชนบ้านโคกหม้อ
4. บ้านโป่งแก้ง
5. บ้านวังเตย
6. บ้านสวนขวัญ
7. บ้านหนองขุย (นาควัสด์ประชาชนเคราะห์)
8. บ้านหนองหญ้าปล้อง
9. บ้านหนองตะเคียน
10. บ้านวังเกษตร
11. บ้านทุ่งมน
12. ชุมชนบ้านทุ่งสงบ

13. บ้านหนองกี้
 14. บ้านหนองสมบุรณ์
 15. วัดเขาหินเทิน
 16. บ้านสระนารายณ์
 17. บ้านหลุมเข้า มิตรภาพที่ 117
- สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้แก่
1. บ้านหนองกระทุ่ม
 2. บ้านประดาดหัก
 3. บ้านป่าเลา
 4. วัดทุ่งหลวง
 5. วัดหนองมะกอก
 6. วัดหนองบัว
 7. บ้านอีมาดอีทราย
 8. บ้านคลองหวาย
 9. บ้านน้ำพุ
 10. วัดทัพหมัน
 11. วัดสะพาน
 12. บ้านใหม่คลองเคียน
 13. บ้านเขาลูกโล่
 14. บ้านจัน
 15. บ้านห้วยพลู
 16. วัดห้วยแห้ง
 17. บ้านหุซ้าง
 18. ชุมชนบ้านทุ่งนางาม
 19. บ้านเนินมะค่า
 20. บ้านทุ่งสามแห่ง
 21. บ้านป่าอ้อ
 22. รัตนโกสินทร์ 2 (สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี)
 23. บ้านบุงอ้ายเจียม
 24. ห้วยขาแข้งวิทยาคม
 25. บ้านโป่งสามสิบ

26. บ้านห้วยเปล้า
27. วัดเขาพระยาสังฆาราม
28. บ้านตลิ่งสูง
29. บ้านหนองมะสัง
30. บ้านกลาง

โดยสรุป โรงเรียนขยายโอกาสเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับชั้น ม.1-3 ในสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 มีทั้งหมด 47 โรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือจบการศึกษาภาคบังคับ รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในท้องถิ่น มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการเลือกและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ได้ในปี พ.ศ. 2543 – 2560 จำนวน 6 เรื่องได้แก่ งานวิจัยของ

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) ทำวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอน มีในระดับน้อย สื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ได้แก่เอกสารตำรา และหนังสืออ่านประกอบ ภาพถ่าย รูปภาพ วิดีทัศน์หรือเทปโทรทัศน์ กระดานดำ เครื่องบันทึกเสียง ด้านปัญหาของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ และการนำเสนอสื่อการสอนสื่อการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ และสื่อการสอนชำรุดมีอายุการใช้งานไม่นานด้านของสถานที่พบว่า สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน เช่น ปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้า และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ ฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอน และไม่ทราบข่าวสารด้านสื่อการสอนด้าน ความต้องการสื่อการสอนพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการสื่อการสอนทุกประเภท ในระดับมาก โดยเฉพาะสื่อ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่สอน และมีเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยสื่อการสอนที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ เอกสารตำราและหนังสือที่ได้รับรางวัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องเนวทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย นอกจากนี้สื่อการสอนด้านกิจกรรมและวิธีการพบว่า ครูผู้สอนต้องการใช้การฝึกปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ และการสาธิตประกอบการสอนการนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จากผู้เชี่ยวชาญสรุปรูปแบบของศูนย์ที่ได้ 17 ประเด็นดังนี้ ลักษณะของศูนย์วิทยบริการ โครงสร้างองค์กรของศูนย์วิทยบริการ ภาระหน้าที่ของศูนย์วิทยบริการ บุคลากรที่ดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ การบริหารงานของศูนย์วิทยบริการ สถานที่ตั้งของศูนย์วิทยบริการ การจัดพื้นที่ใช้สอยของศูนย์วิทยบริการ ประเภทของสื่อการสอนที่ให้บริการของศูนย์วิทยบริการ การจัดบริการของศูนย์วิทยบริการ แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ วิธีการคัดเลือก และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนของศูนย์วิทยบริการ วิธีการประเมินวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนของศูนย์วิทยบริการ การจัดศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในรูปแบบของ Self-Learning Center วิธีการและเทคนิคการประชาสัมพันธ์ศูนย์วิทยบริการ วิธีการประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์วิทยบริการ กับสถาบันหรือศูนย์วิทยบริการแห่งอื่น ๆ เวลาเปิดปิดที่เหมาะสมของศูนย์วิทยบริการ และพันธกิจของศูนย์วิทยบริการการประเมินรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบศูนย์วิทยบริการที่ได้ในระดับ "ดี" และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ธงชัย หงษ์จร (2553) ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การวางแผน (2) การจัดหน่วยงาน (3) การจัดบุคลากร (4) การกำกับและควบคุม (5) การสื่อสาร (6) การจัดสรรทรัพยากร (7) การรายงาน และ (8) การติดตามและการประเมินผล

2. ขอบข่ายงานสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วย 6 ขอบข่ายงานหลัก คือ (1) การบริการ (2) การเรียน (3) การสอน (4) การผลิต (5) การฝึกอบรม และ (6) การวิจัย

3. หลักการที่ใช้ในการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน 5 หลักการ คือ (1) การออกแบบระบบการเรียนการสอน (2) เทคโนโลยีสารสนเทศ (3) เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา (4) การสื่อสาร และ (5) ทฤษฎีการเรียนรู้

4. ลักษณะความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีลักษณะ 10 ลักษณะ คือ (1) การบริการสื่อดิจิทัล (2) การบริการการศึกษา ด้วยตนเองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (3) องค์กรอัจฉริยะ (4) การผลิตสื่อดิจิทัล (5) นวัตกรรม (6) การจัดการอย่างเป็นระบบ (7) สื่อไร้กระดาษ (8) การบริการเบ็ดเสร็จ (9) การเรียนด้วยตนเอง และ (10) การศึกษาทางไกล

ณัฐกิตต์ ปานถาวร (2556) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแบบจำลองที่ได้มีความเหมาะสมและมี ความเป็นไปได้ แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีองค์ประกอบดังนี้ (1) นโยบาย (2) ประโยชน์ (3) ประเภทของสื่อ การเรียนการสอน (4) รูปแบบอาคารสถานที่ (5) การจัดหาสื่อการเรียนการสอน (6) บทบาทหน้าที่ ครอบคลุมงานบริหารงานวิชาการ และงานบริการ (7) เจ้าหน้าที่ (8) การบริการและให้ความสะดวก (9) งบประมาณ และ (10) การประเมิน ทั้งนี้การ ดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงความหลากหลายด้าน วัฒนธรรม โดยเฉพาะพื้นที่ของศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 2 มีประชากรส่วนใหญ่นับ ถิ่นศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องมีห้องละหมาดไว้ บริการ

จิตราต์น์ ทองหนูน (2556) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการ พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ (1) แนวคิดและเป้าหมาย (2) การบริหารจัดการ โดยใช้รูปแบบ POSDCARE (3) โครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน (4) สื่อและทรัพยากรการ เรียนรู้ และ (5) การประเมินและประกันคุณภาพ ทั้งนี้แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลมีความ สมบูรณ์ ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง

วิณประภา เจริญเชาว์ (2557) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มดอยสุเทพ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 กลุ่ม ดอยสุเทพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญมีองค์ประกอบ ดังนี้ กรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อาคารสถานที่ของศูนย์การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดหน่วยงานของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ บทบาท หน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประเภทสื่อการเรียนการสอนที่ให้บริการในศูนย์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ การให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ งบประมาณของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการประเมินศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ (3) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่น่าเสนอ ได้รับการประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

นิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล (2558) ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการ ใน โรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ

โรงพยาบาลระดับจังหวัดในระดับมาก และ (2) ผลการพัฒนาและนำเสนอแบบจำลองศูนย์ การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด พบว่ามีองค์ประกอบ ได้แก่ มีโครงสร้างและอัตรากำลังประจำ จำนวน 3-5 คน และมีคณะกรรมการดำเนินการในรูปแบบสหวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการดำเนินงาน การจัดสถานที่ เป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ตึกผู้ป่วยนอกโดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมและมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวมพร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมให้บริการศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการให้บริการยิม/คีนคั้นเอกสารสุขภาพค่านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้บริการยิม/คีนสื่สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

โดยสรุปงานวิจัยในประเทศ การวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงพัฒนา มีการสร้างศูนย์สื่อการศึกษาหรือเรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อเป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ให้บริการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับประเภทของสื่อการเรียนการสอนบริการเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน มีการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดเก็บสื่อการสอน การซ่อมบำรุงสื่อการสอน พัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน และสนับสนุนการอบรมพัฒนาทั้งเจ้าหน้าที่ บุคลากร และผู้รับบริการ

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮิวอี้ (Huey, Darwin W, 1985) กล่าวว่าสถานะภาพและสภาพธรรมชาติของศูนย์สื่อฯ ในวิทยาลัยเอกชนขนาดเล็ก และ ศูนย์สื่อในมหาวิทยาลัยที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้ เข้าใจได้อย่างชัดเจน จึงจำแนกคำถามการวิจัยซึ่งพัฒนาขึ้นใหม่เป็น 7 ประเภท ได้แก่ ศูนย์สื่อฯ บุคลากร งานบริการ เครื่องมือ งบประมาณ สภาพปัญหาปัจจุบัน และ เครื่องฉายในอนาคต โดยเก็บ รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นให้ผู้บริหารศูนย์สื่อฯ จากสถาบันการศึกษาเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า 1 ใน 6 วิทยาลัยของสหรัฐอเมริกากำลังประสบปัญหา และจากการ วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องขนาดของสถาบัน สถาบันขนาดใหญ่จะมีจำนวนนักศึกษาใช้บริการในศูนย์มากกว่า และมีงบประมาณด้านสื่อสูงกว่า สำหรับ ปัญหาเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการคือความต้องการด้านงบประมาณ บุคลากร และ เวลา

ยางกวางจา (Yang Kwang Ja, 1986) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงโซล ประเทศเกาหลี เกี่ยวกับวิธีระบบที่ใช้ในโครงการสื่อและการพัฒนาสื่อ จุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสื่อที่มีอยู่ การใช้สื่อ และการพัฒนาสื่อในอนาคต เพื่อเป็นแนวทาง ในการสนับสนุนโครงการสื่อการสอนมหาวิทยาลัยนานาชาติกรุงโซล ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีแผน เฉพาะในการพัฒนาโครงการสื่อการสอนในอนาคต ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยในศูนย์ สื่อการสอน สื่อการศึกษาที่มีอยู่ส่วนมากใช้

ประกอบการสอนบรรยาย เช่น กระดานดำ ฝ่าม่านทึบ สื่อที่ใช้กันมากคือกระดานดำ สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายแผ่นใส ห้องเรียน ขนาด 1-50 คน การบรรยายอากาศที่ดี เครื่องปรับอากาศ

เอาเฮโบและนุบีคอสแมส (Achebo, Nubi Kosmas, 1990) ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับมหาวิทยาลัย LagosNigerianUniversity ประเทศไนจีเรีย โดยทำการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปทั้งผลดีแลผลเสียของการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการของ มหาวิทยาลัย โดยจะทำการพัฒนารูปแบบศูนย์วิทยบริการ จากการศึกษานโยบาย ปรัชญาของ สถาบัน และคณะที่เปิดสอน และความ ต้องการของคณาจารย์และนักศึกษา ทำการเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถามจากนักศึกษา การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสังเกตและศึกษาจากเอกสารเพื่อพัฒนา รูปแบบศูนย์วิทยบริการที่เหมาะสมสำหรับสถาบัน ผลการวิจัยพบว่า

1. แหล่งบริการสื่อการสอนในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับภาพรวมของหลักสูตร ของแต่ละ คณะที่เปิดสอน เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณและการสนับสนุนจากผู้บริหาร
2. โครงสร้างของศูนย์วิทยบริการ ขาดความเหมาะสมในเรื่องของประเภทของสื่อการสอน และการให้บริการ ทำให้มีผู้เข้ามาใช้บริการน้อยกว่าที่คาดไว้
3. ศูนย์วิทยบริการควรมีการพัฒนาการบริหารและโครงสร้างองค์กรที่เป็นระบบมากขึ้น
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรปรับปรุงการทำงานเพื่อพัฒนาการบริการและคำนึงถึง ทัศนคติของผู้ใช้บริการด้วย

เนวเอฟ ทุโพลสกี (Neil F.Toprski, 1999) ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของศูนย์วิทย บริการ และสื่อมัลติมีเดียนานาชาติ (The International Multimedia Resource Center (IMRC) แห่ง มหาวิทยาลัย Lehigh จุดประสงค์ของศูนย์นี้เพื่อให้บริการทางด้านเทคโนโลยี การศึกษาและสื่อ มัลติมีเดีย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านวัฒนธรรมต่างประเทศ การเรียนภาษา ทั้งในด้าน ทักษะการฟัง อ่าน และ พูด วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาว่า ศูนย์ IMRC สามารถสนับสนุน ให้ภาควิชาต่าง ๆ มีการนำนวัตกรรมการศึกษา มาใช้ในการสอนหรือไม่ การทำงานของ IMRC มีการ นำเอานวัตกรรมการศึกษา มาใช้เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจได้มากขึ้นหรือไม่ ผลการวิจัยสรุปว่า ศูนย์ IMRC มีการประยุกต์เอา หลักการ Constructivism และการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการ บริการบุคลากรในศูนย์เพื่อให้เกิดการ เรียนรู้โดยตลอด ผู้วิจัยสรุปว่าการนำหลักการ Constructivism มาใช้จะทำให้การเรียนรู้นวัตกรรม การศึกษาของนักศึกษาง่ายขึ้น

โดยสรุป งานวิจัยในต่างประเทศ ศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยน ความรู้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมรวมถึงสนับสนุนนำนวัตกรรมการศึกษา มาใช้ในการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยครอบคลุมดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) พัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (3) รับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ ครอบคลุมดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ระยะที่ 3 รับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

โดยประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ครอบคลุม (1) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 796 คน เพื่อใช้ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 286 คน และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการการสุ่มแบบแบ่งชั้นในแต่ละโรงเรียนดังนี้

ตารางที่ 3.1 การแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามตารางเลขสุ่มของทาโร ยามาเน่

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ชุมชนบ้านโคกหม้อ	14	5
2	ชุมชนบ้านทุ่งนางาม	17	6
3	ชุมชนบ้านทุ่งสงบ	19	7
4	บ้านกลาง	16	6
5	บ้านเกาะเทโพ	12	4
6	บ้านเขาลูกไล่	13	5
7	บ้านคลองหวาย	18	6
8	บ้านจัน	13	5
9	บ้านตลิ่งสูง	15	5
10	บ้านทุ่งมน	20	7
11	บ้านทุ่งสามแแห่ง	18	6
12	บ้านน้ำพุ	21	8
13	บ้านเนินมะค่า	17	6
14	บ้านบุงอ้ายเจียม	21	8
15	บ้านประดาดหัก	18	6
16	บ้านป่าเลา	11	4
17	บ้านป่าอ้อ	15	5
18	บ้านโป่งแก้ง	17	6
19	บ้านโป่งสามสิบ	16	6
20	บ้านวังเกษตร	20	7
21	บ้านวังเตย	17	6
22	บ้านสระนารายณ์	18	6

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
23	บ้านสวนขวัญ	18	6
24	บ้านหนองกระพุ่ม	18	6
25	บ้านหนองกี้	10	4
26	บ้านหนองขุย (นาคสวัสดิ์ประชาชนุเคราะห์)	18	6
27	บ้านหนองตะเคียน	19	7
28	บ้านหนองโพธิ์	10	4
29	บ้านหนองมะสัง	18	6
30	บ้านหนองสมบูรณ์	18	6
31	บ้านหนองหญ้าปล้อง	11	4
32	บ้านหลุมเข้า มิตรภาพที่ 117	15	5
33	บ้านห้วยเปลา	31	11
34	บ้านห้วยพลู	11	4
35	บ้านหู่ช้าง	21	8
36	บ้านใหม่คลองเคียน	8	3
37	บ้านอิมาดอิทราย	18	6
38	รัตนโกสินทร์ 2 (สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี)	20	7
39	วัดเขาพระยาสิงขาราม	18	6
40	วัดเขาหินเทิน	20	7
41	วัดทัพหมั่น	34	12
42	วัดทุ่งหลวง	14	5
43	วัดสะพาน	12	4
44	วัดหนองบัว	18	6
45	วัดหนองมะกอก	12	4
46	วัดห้วยแห้ง	17	6

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
47	ห้วยขาแข้งวิทยาคม	21	8
	รวม	769	286

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ความต้องการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบสอบถามครอบคลุมประเภท วิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

2) สร้างแบบสอบถามความต้องการเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในแต่ละคำถามมีน้ำหนักคะแนนของความต้อการ ดังนี้

ระดับความต้องการ 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุด

ระดับความต้องการ 4 หมายถึง ต้องการมาก

ระดับความต้องการ 3 หมายถึง ต้องการปานกลาง

ระดับความต้องการ 2 หมายถึง ต้องการน้อย

ระดับความต้องการ 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

3) กำหนดประเมินคำถาม ครอบคลุมดังนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุม 10 ด้าน ได้แก่

- 1) ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับ
โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 16 คำถาม
- 2) ความต้องการด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 5 คำถาม
- 3) ความต้องการประเภทของสื่อการเรียนการสอน สำหรับโรงเรียนขยาย
โอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 70 คำถาม
- 4) ความต้องการด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน
ขยาย โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 32 คำถาม
- 5) ความต้องการด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน สำหรับโรงเรียนขยาย
โอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 21 คำถาม
- 6) ความต้องการด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน
ขยาย โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 33 คำถาม
- 7) ความต้องการด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 55 คำถาม
- 8) ความต้องการด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 35 คำถาม
- 9) ความต้องการด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน
ขยาย โอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 14 คำถาม
- 10) ความต้องการด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยาย
โอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 10 คำถาม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 10 คำถาม ดังนี้

- 1) ด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม
- 2) ด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม
- 3) ด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน จำนวน 1 คำถาม
- 4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม
- 5) ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำนวน 1 คำถาม
- 6) ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม
- 7) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม

8) ด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม

9) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม

10) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 1 คำถาม

4) นำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หากค่าดัชนีความสอดคล้อง และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ หรือมากกว่า 0.66 ไปใช้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.66 ให้ตัดข้อคำถามนั้นออก

5) นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมา พิจารณาปรับปรุงข้อคำถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามให้เหมาะสมถูกต้อง

6) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ (แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แสดงในภาคผนวก ง)

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความต้องการแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา
มีขั้นตอนดังนี้

1) ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แจกแบบสอบถามแบบออนไลน์โดยใช้บริการจากเว็บไซต์ และ Quick Response Code เป็นบาร์โค้ด 2 มิติ ได้มีผู้ตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ 253 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.61

2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3) ดำเนินการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยนำผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้านศูนย์สื่อการศึกษา

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหา (1) ค่าร้อยละ (Percentage) (2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ (3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดครอบคลุม ดังนี้

1.4.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

1.4.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

กำหนดให้ \bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนข้อมูลทั้งหมด

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของจอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาร์ตัน (Best John W. and Kahn James V., 1993, pp. 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

1.4.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Laferty Peter and

Rove Julian, 1995, pp. 561-562)

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

กำหนดให้ S.D.	คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$N \sum x^2$	คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
$(\sum x)^2$	คือ ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
N	คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา จำนวน 7 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม แสดงในภาคผนวก ก) เพื่อใช้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามระดมความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม ครอบคลุมดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทบทวนวรรณกรรม และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนทนากลุ่ม

2) กำหนดประเด็นข้อความคำถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ครอบคลุมองค์ประกอบ 5 ด้าน ของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่

(1) กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ 6 ด้าน ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจ และประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

(2) การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ (1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา (3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ (6) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

(3) การบริการในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ (1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (2) การผลิตสื่อการศึกษา (3) การบริการสื่อการศึกษา (4) การจัดหาสื่อการศึกษา (5) การบริการคำปรึกษา (6) การบริการ และให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ประเภทของสื่อ

(4) งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษาในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ (1) ที่มาของงบประมาณ (2) การใช้จ่ายงบประมาณ และ (3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ

(5) ประเมินและการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้ (1) ประเด็นการประเมิน (2) แนวทางการประเมิน

2.2.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถาม ให้เหมาะสมถูกต้อง

2.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

2.2.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ (แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แสดงในภาคผนวก จ)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.1 การรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

พิจารณาร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้ได้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ มีขั้นตอนดังนี้

1) ติดต่อประสานงานเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ พร้อมส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ และเอกสารร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ศึกษาร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ก่อนการเข้าประชุม การสนทนากลุ่ม

2) จัดประชุมการสนทนากลุ่ม ระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด 7 ท่าน (รายงานผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม แสดงในภาคผนวก ก) ดำเนินการจัดประชุมการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

3) การเตรียมการสนทนากลุ่ม เช่น การใช้ห้องสนทนา หรือการสื่อสารแบบออนไลน์อื่น ๆ เนื่องจากมีการนำอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ ในการสนทนาแบบเดิมเป็นการประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้การประชุมแบบเผชิญหน้า มีขั้นตอนดังนี้

- (1) กำหนดทีมงานในการจัดการสนทนากลุ่ม
- (2) วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลาการจัดการสนทนากลุ่ม
- (3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ ในการบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม
- (4) การกำหนดช่วงจัดการสนทนากลุ่มออนไลน์

2.3.2 ดำเนินการระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนดังนี้

1) ส่งข้อความเชิญผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม เช่น URL หรือ รหัสเข้าห้องสนทนา แจกเอกสารร่างแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ฉบับสมบูรณ์ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2) นำเสนอสไลด์คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับร่างแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3) เปิดประเด็นคำถามตามที่ กำหนดไว้ไปตามลำดับที่ละองค์ ประกอบผู้เชี่ยวชาญร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจัดบันทึกข้อเสนอแนะและประเด็น สำคัญในแต่ละประเด็นคำถาม

4) ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการระดมความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญทราบ

5) นำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนาเป็นต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.3.3 การสรุปผลการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1) นำข้อมูลจากผู้บันทึกการสนทนาและข้อมูลการสนทนาทั้งหมดวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการใช้การตีความสรุปข้อมูล

2) สรุปผลการสนทนากลุ่ม นำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนาต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุง ต้นแบบชิ้นงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองต้นแบบชิ้นงาน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 3 รับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ข) เพื่อรับรองต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และแบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ต้นแบบชิ้นงาน ได้แก่ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีการพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมประเภทวิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

2) ปรับปรุงร่างต้นแบบการพัฒนาแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม เพื่อพัฒนาต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) นำเสนอต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้คำแนะนำ ปรับปรุงให้เหมาะสม

4) แก้ไขต้นแบบชิ้นงานให้สมบูรณ์ เพื่อนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ข) ตรวจสอบประเมินคุณภาพและรับรองต้นแบบชิ้นงาน

5) นำเสนอต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

(1) บทนำ

(2) รายละเอียดการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

(3) การนำการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้และวิธีการนำไปใช้

6) ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.2.2 แบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตรวจประเมินคุณภาพและรับรอง ต้นแบบชิ้นงาน มีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และการทบทวนวรรณกรรม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นแบบประเมินต้นแบบชิ้นงาน

2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในแต่ละคำถามมีน้ำหนักคะแนนของความต้อการ ดังนี้

ระดับเหมาะสม 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับเหมาะสม 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับเหมาะสม 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับเหมาะสม 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับเหมาะสม 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3) กำหนดประเด็นคำถามเพื่อการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน และปรับปรุงให้ได้ต้นแบบชิ้นงาน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่การประเมินองค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

4) การประเมินรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

5) ข้อเสนอแนะต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.2.3 นำแบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงานที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์

3.2.4 นำแบบประเมินที่ปรับแก้ไขให้ผู้ทรงคุณวุฒิทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประเมินต้นแบบชิ้นงาน (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ข)

3.2.5 นำผลที่ได้จากการประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขต้นแบบชิ้นงาน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานการพัฒนา

แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ดำเนินการจัดส่งเอกสารให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาและตรวจรับรองต้นแบบชิ้นงาน (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ข) ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย (1) แบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (2) รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.3.2 สรุปผลการประเมิน และปรับปรุงแก้ไขหลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะจนได้การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ที่มีความสมบูรณ์และชัดเจนนำไปใช้ได้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีการทางสถิติประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหา (1) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ (2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดครอบคลุมดังนี้

3.4.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

กำหนดให้ \bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนข้อมูลทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของจอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาร์ตัน (Best John W. and Kahn James V., 1993, pp. 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความเหมาะสมในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความเหมาะสมในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความเหมาะสมในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Laferty Peter and Rove Julian, 1995, pp. 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

กำหนดให้

S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$N \sum x^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน

$(\sum x)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ข้อมูลการวิจัยได้มาจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำต้นแบบขึ้นงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับแบ่งเป็น 3 ระยะ ครอบคลุมดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเพศผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	เพศผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	74	29.25
2	หญิง	179	70.75
	รวม	253	100

จากตารางที่ 4.1 โดยสรุปจำแนกข้อมูลเพศผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ ข้อมูลเพศชาย ร้อยละ 29.25 และเพศหญิง ร้อยละ 70.75

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลอายุผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	อายุผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	ต่ำกว่า 30 ปี	60	23.72
2	30 - 35 ปี	54	21.34
3	36 - 40 ปี	53	20.95
4	41 - 45 ปี	56	22.13
5	46 - 50 ปี	25	9.88
6	มากกว่า 50 ปี	5	1.98
รวม		253	100

จากตารางที่ 4.2 โดยสรุปจำแนกข้อมูลอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ อายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 23.72 อายุ 30 - 35 ปี ร้อยละ 21.34 อายุ 36 - 40 ปี ร้อยละ 20.95 อายุ 41 - 45 ปี ร้อยละ 22.13 อายุ 46 - 50 ปี ร้อยละ 9.88 และอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 1.98

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลคุณวุฒิทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	คุณวุฒิทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
2	ปริญญาตรี	175	69.17
3	ปริญญาโท	77	3.043
4	ปริญญาเอก	1	0.70
รวม		253	100

จากตารางที่ 4.3 โดยสรุปข้อมูลคุณวุฒิทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามคุณวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 69.17 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 3.043 และคุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอก ร้อยละ 0.70

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลประสบการณ์การบริหารและการสอนผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	ประสบการณ์การบริหารและการสอนผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	1 – 5 ปี	48	18.97
2	6 – 10 ปี	90	35.57
3	11 – 15 ปี	115	45.45
4	มากกว่า 15 ปี	82	32.41
รวม		253	100

จากตารางที่ 4.4 โดยสรุปข้อมูลประสบการณ์การบริหารและการสอนผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 – 5 ปี ร้อยละ 18.97 6 – 10 ปี ร้อยละ 35.57 11 – 15 ปี ร้อยละ 45.5 11 – 15 ปี ร้อยละ 32.41

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	ผู้อำนวยการโรงเรียน	16	6.32
2	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	6	2.37
3	ครู	231	91.30
รวม		253	100

จากตารางที่ 4.5 โดยสรุปข้อมูลตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 6.32 ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 2.37 และตำแหน่งครู ร้อยละ 91.30

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 253)

ข้อที่	ความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่มี	51	20.16
2	มี	202	79.84

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	ความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถาม			
1)	เรียนจบสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	107	42.29
2)	เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับศูนย์สื่อสารการศึกษา	34	13.44
3)	เคยศึกษาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต	39	15.42
4)	เคยศึกษาเพิ่มเติมจาก หนังสือ เอกสาร ตำรา	22	8.70
รวม		253	100

จากตารางที่ 4.6 โดยสรุปข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์ไม่มี ร้อยละ 20.16 และข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์มีร้อยละ 79.84 ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์เรียนจบสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ร้อยละ 42.29 ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับศูนย์สื่อสารการศึกษา ร้อยละ 13.44 ข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์เคยศึกษาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 15.42 และข้อมูลความรู้หรือประสบการณ์เคยศึกษาเพิ่มเติมจาก หนังสือ เอกสาร ตำรา ร้อยละ 8.70

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการแบบจำลองศูนย์ สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

2.1 ความคิดเห็นด้านความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลด้านปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{x}	S.D	แปลผล
1	สื่อนวัตกรรมทันสมัยเทคโนโลยีก้าวไกลสู่สังคมแห่งการเรียนรู้	3.22	1.00	มาก
2	ศูนย์กลางการเรียนรู้พัฒนาสื่อนวัตกรรมเชื่อมโยงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	3.43	1.02	ปานกลาง
3	คลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี	3.55	.71	ปานกลาง
รวม		3.40	.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .91) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรมก้าวทันเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .71)

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อการศึกษาที่ทันสมัย มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ก้าวไกลสู่ศตวรรษที่ 21	3.67	.73	มาก
2	สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.67	.70	มาก
3	ศูนย์คลังความรู้ทางการศึกษาส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาสื่อนวัตกรรม เลิศล้ำทางวิทยาการ	3.61	.90	มาก
รวม		3.64	.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .78) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อการศึกษาที่ทันสมัย มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ก้าวไกลสู่ศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = .73)

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลด้านปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.60	.90	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
2	ศูนย์สื่อการศึกษามุ่งเน้นการเป็นเป็นแหล่งรวบรวมสื่อการศึกษา พัฒนาบุคลากรนำสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างสรรค์ สนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.54	.83	มาก
3	มุ่งเน้นการเป็นศูนย์รวบรวมขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนา ส่งเสริม สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.54	.96	มาก
รวม		3.49	.90	มาก

จากตารางที่ 4.9 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .90) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐานเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .90)

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลด้านพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.47	.91	ปานกลาง
2	พัฒนาบุคลากรนำสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างสรรค์สื่อการศึกษาและสนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.47	1.04	ปานกลาง
3	ศูนย์สื่อเป็นหลักในการผลิตและพัฒนาวัตกรรมสื่อการศึกษาสนับสนุนการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ และมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา	3.60	0.82	มาก
รวม		3.52	.92	มาก

จากตารางที่ 4.10 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ศูนย์สื่อเป็นหลักในการผลิตและพัฒนาวัตกรรมการศึกษาสนับสนุนการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ และมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.04)

2.2 ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษา	3.96	.79	มาก
2	เป็นศูนย์กลางรวบรวมสื่อการศึกษาที่ทันสมัยครอบคลุมหลักสูตรอย่างเป็นระบบ	3.69	.73	มาก
3	เป็นศูนย์ประสานงาน แลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน	3.62	.90	มาก
4	เป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงการเก็บรักษาสื่อการศึกษา	3.55	.84	มาก
รวม		3.70	.82	มาก

จากตารางที่ 4.11 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .79)

2.3 ความคิดเห็นด้านประเภทของสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลด้านสื่อสิ่งพิมพ์ (n = 253)

ข้อที่	สื่อสิ่งพิมพ์	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	หลักสูตร	3.56	.75	มาก
2	เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู	3.70	.82	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อที่	สื่อสิ่งพิมพ์	\bar{x}	S.D	แปลผล
3	หนังสือเรียน ตำรา แบบเรียน	3.68	.88	มาก
4	โบชัวร์	3.23	.94	ปานกลาง
5	แผ่นพับ	3.36	.74	ปานกลาง
6	โปสเตอร์	3.27	.80	ปานกลาง
7	หนังสือสารคดี	3.27	.80	ปานกลาง
8	หนังสือบันเทิงคดี	3.23	.87	ปานกลาง
9	รายงานการวิจัย	3.38	.93	ปานกลาง
10	หนังสือพิมพ์	3.14	.84	ปานกลาง
11	สารานุกรม	3.43	.83	ปานกลาง
12	พจนานุกรม	3.29	.81	ปานกลาง
13	วารสาร	3.29	.89	ปานกลาง
14	นิตยสาร	3.26	.85	ปานกลาง
15	จุลสาร	3.07	.96	ปานกลาง
รวม		3.83	.96	มาก

จากตารางที่ 4.12 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่อสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .96) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 12 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .82) หนังสือเรียน ตำรา แบบเรียน ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = .88) หลักสูตร ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .75)

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลด้านสื่อโซเชียล (n = 253)

ข้อที่	สื่อโซเชียล	\bar{x}	S.D	แปลผล
1	สื่อของจริง	3.79	1.03	มาก
2	หุ่นจำลอง	3.59	1.01	มาก
3	ลูกโลกจำลอง	3.62	.83	มาก
4	แผนที่	3.40	.98	ปานกลาง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	สื่อโทรทัศน์	\bar{X}	S.D	แปลผล
5	แผนภูมิ	3.27	1.03	ปานกลาง
6	แผนสถิติ	3.07	1.09	ปานกลาง
7	แบบจำลอง	3.45	1.01	ปานกลาง
8	วีดิทัศน์	3.66	.77	มาก
9	สื่อที่เป็นภาพ	3.63	.74	มาก
10	แผนภาพ	3.47	.75	ปานกลาง
รวม		3.50	.92	มาก

จากตารางที่ 4.13 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่อโทรทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ปานกลาง 5 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อของจริง ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 1.03) วีดิทัศน์ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .77) สื่อที่เป็นภาพ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 253)

ข้อที่	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.58	.86	มาก
2	การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.65	.85	มาก
3	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.65	1.00	มาก
4	ห้องเรียนเสมือนจริง	3.53	1.05	มาก
5	แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา	3.61	1.05	มาก
6	เกมการศึกษา	3.74	.89	มาก
7	การเรียนการสอนออนไลน์	3.79	.95	มาก
8	การฝึกอบรมผ่านเว็บ	3.77	.93	มาก
9	แหล่งเรียนรู้ออนไลน์	3.75	.96	มาก
10	การทดสอบผ่านเว็บ	3.68	.90	มาก
11	แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล	3.65	.90	มาก
12	สื่อสังคมออนไลน์	3.70	.90	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อที่	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	\bar{x}	S.D	แปลผล
13	สไลด์อิเล็กทรอนิกส์	3.65	.90	มาก
14	ไฟล์เสียงดิจิทัล	3.47	1.11	ปานกลาง
รวม		3.66	.95	มาก

จากตารางที่ 4.14 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 13 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = .95) การฝึกอบรมผ่านเว็บ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .93) เกมการศึกษา ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .89)

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลด้านเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (n = 253)

ข้อที่	เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	\bar{x}	S.D	แปลผล
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และ คอมพิวเตอร์พกพา	3.87	1.13	มาก
2	เครื่องพิมพ์ และ สแกนเนอร์	3.44	1.04	ปานกลาง
3	เครื่องฉายภาพที่บแสง และ เครื่องฉายภาพ	3.04	1.06	ปานกลาง
4	เครื่องถ่ายเอกสาร	3.21	1.18	ปานกลาง
5	กล้องดิจิทัล	3.23	1.25	ปานกลาง
6	เครื่องรับส่งโทรสาร	2.77	1.21	ปานกลาง
7	ชุดเครื่องขยายเสียง	3.14	1.17	ปานกลาง
8	กล้องวิดีโอ	3.15	1.33	ปานกลาง
9	โทรศัพท์มือถือ และ แท็บเล็ต	3.71	1.21	มาก
10	โทรทัศน์ดิจิทัล	3.67	.97	มาก
11	ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.80	1.03	มาก
12	หูฟัง	2.87	1.43	ปานกลาง
13	กระดานอัจฉริยะ	2.80	1.63	ปานกลาง
14	กระดานดำ	3.29	1.18	ปานกลาง
15	เครื่องถ่ายเอกสาร	3.31	.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อที่	เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	\bar{X}	S.D	แปลผล
16	เครื่องอ่านบัตรสมาร์ทการ์ด	2.86	1.52	ปานกลาง
17	เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย	3.41	1.48	ปานกลาง
18	เครื่องยืม - คืนสื่อการศึกษา	2.93	1.41	ปานกลาง
รวม		3.25	1.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านข้อมูลด้านเครื่องมือ และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.23) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 14 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์พกพา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.13) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.03) เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.48)

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลด้านสื่อประเภทกิจกรรม (n = 253)

ข้อที่	สื่อประเภทกิจกรรม	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip)	3.33	1.17	ปานกลาง
2	การฝึกปฏิบัติ (Practice)	3.58	1.10	มาก
3	การสาธิต (Demonstration)	3.36	1.13	ปานกลาง
4	การจัดนิทรรศการ (Exhibition)	3.31	1.14	ปานกลาง
5	นาฏการณ์ (Dramatization)	3.04	1.18	ปานกลาง
6	การใช้ชุมชนเพื่อการศึกษา (Community Study)	3.43	1.11	ปานกลาง
7	สถานการณ์จำลอง (Simulation)	3.38	.97	ปานกลาง
8	การฝึกสมาธิ (Meditation)	3.57	.75	มาก
รวม		3.38	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่อประเภทกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาราย

ข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 16 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.10) การฝึกสมาธิ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .75) การใช้ชุมชนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.11)

2.4 ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลด้านแนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่เป็นเอกเทศ	3.39	.71	ปานกลาง
2	พัฒนาจากห้องสมุดเดิม	3.23	.84	ปานกลาง
3	พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม	3.10	1.07	ปานกลาง
รวม		3.24	.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแนวทางการจัดสร้างอาคาร และ ที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = .87) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่เป็นเอกเทศ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .71)

ตารางที่ 4.18 ข้อมูลด้านรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	แบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษา	3.15	.95	ปานกลาง
2	แบบศูนย์บริการสื่อการศึกษา	3.21	.90	ปานกลาง
3	แบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษา	3.28	.99	ปานกลาง
รวม		3.22	.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = .95)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แบบ ศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.28, S.D. = .99)

ตารางที่ 4.19 ข้อมูลด้านการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา	3.46	1.25	ปานกลาง
2	มีห้องประชุมย่อย	3.21	1.16	ปานกลาง
3	มีห้องให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษาและงานวิจัย	3.08	1.19	ปานกลาง
4	มีห้องสำหรับซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการศึกษา	3.28	1.19	ปานกลาง
5	มีห้องบันทึกเสียง	2.61	1.02	ปานกลาง
6	มีห้องตัดต่อวิดีโอ	2.58	1.15	ปานกลาง
7	มีห้องถ่ายวิดีโอ	2.51	1.19	ปานกลาง
8	มีพื้นที่คัดกรองก่อนเข้าศูนย์	2.83	1.30	ปานกลาง
9	มีพื้นที่ยืมคืนสื่อการศึกษาและสื่ออิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ	2.73	1.16	ปานกลาง
10	มีห้องรับประทานอาหาร	2.83	1.14	ปานกลาง
11	มีห้องสุขา	3.66	.87	มาก
12	มีพื้นที่สำหรับศึกษาด้วยตนเอง	3.10	1.07	ปานกลาง
13	มีพื้นที่สำหรับตรวจดูสื่อก่อนนำไปใช้	2.86	.94	ปานกลาง
14	มีพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการศึกษา	2.90	1.03	ปานกลาง
15	มีพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการ	3.32	.69	ปานกลาง
16	มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการศึกษา	3.14	.95	ปานกลาง
17	มีพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตไร้สาย	3.66	.79	มาก
รวม		3.04	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.04, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 15 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีห้องสุขา (\bar{X} = 3.66, S.D. = .87) และ มีพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตไร้สาย (\bar{X} = 3.66, S.D. = .79) มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.46, S.D. = 1.25)

ตารางที่ 4.20 ข้อมูลด้านเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	เครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับโรงเรียน	3.30	.93	ปานกลาง
2	สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน	3.24	.98	ปานกลาง
3	สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับเขตพื้นที่	3.28	.88	ปานกลาง
4	สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในส่วนกลาง	3.28	.88	ปานกลาง
รวม		3.27	.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .93)

2.5 ความคิดเห็นด้านด้านการจัดหาสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.21 ข้อมูลด้านกำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ (n = 253)

ข้อที่	กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ทุกเดือน	3.30	1.18	ปานกลาง
2	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.66	.87	ปานกลาง
3	ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	3.34	1.13	ปานกลาง
รวม		3.33	1.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.15) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.13)

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลด้านวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน	3.63	.82	มาก
2	พิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.79	.97	มาก
3	พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย	3.64	.90	มาก
4	พิจารณาจากงบประมาณ	3.63	.82	มาก
5	พิจารณาจากความทันสมัย	3.79	.97	มาก
6	พิจารณาจากความสอดคล้องกับภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม ท้องถิ่น	3.64	.90	มาก
7	พิจารณาคุณภาพของสื่อได้มาตรฐาน	3.80	.96	มาก
8	พิจารณาราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสื่อ	3.77	.80	มาก
9	พิจารณาความปลอดภัยในการใช้งาน	3.84	.93	มาก
รวม		3.73	.90	มาก

จากตารางที่ 4.22 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .90) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พิจารณาความปลอดภัยในการใช้งาน ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .93) พิจารณาคุณภาพของสื่อได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .96) พิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .97)

ตารางที่ 4.23 ข้อมูลด้านวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง	3.19	1.42	ปานกลาง
2	รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ	3.00	.76	ปานกลาง
3	จัดซื้อจากร้านค้าและบริษัทผลิตสื่อที่เชื่อถือได้	3.50	1.11	มาก
4	จัดประกวดสื่อการศึกษาและรวบรวมไว้ที่ศูนย์สื่อการศึกษา เมื่อเสร็จกิจกรรม	3.01	1.11	ปานกลาง
5	สำเนาจากหน่วยงานบริการสื่อสาธารณะ	3.07	.80	ปานกลาง
6	สมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง	2.96	.79	ปานกลาง
รวม		3.12	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ปานกลาง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดซื้อจากร้านค้าและบริษัทผลิตสื่อที่เชื่อถือได้ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.11)

2.6 ความคิดเห็นด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.24 ข้อมูลด้านงานบริหารมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)

ข้อที่	งานบริหารมีบทบาทหน้าที่ดังนี้	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	จัดการงานหนังสือรับ-ส่งของของศูนย์สื่อการศึกษา	3.13	1.06	ปานกลาง
2	จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี	3.56	.75	มาก
3	การบริหาร และการจัดสรรงบประมาณประจำปี	3.32	1.00	ปานกลาง
4	รวบรวม เก็บรักษาด้านการจัดการความรู้ของศูนย์	3.33	1.05	ปานกลาง
5	ควบคุมดูแล และเก็บเอกสารการประกันคุณภาพ	3.65	.92	มาก
6	จัดทำรายงานพัสดุ-ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อ	3.39	.85	ปานกลาง
7	จัดทำปฏิทินงานของศูนย์สื่อการศึกษา	3.46	.93	ปานกลาง
8	ประชาสัมพันธ์งานให้กับหน่วยงานทั้งภายนอกและภายใน	3.32	.75	ปานกลาง
9	การจัดการความรู้และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.39	.68	ปานกลาง
รวม		3.39	.89	มาก

จากตารางที่ 4.24 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานบริหารมีบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .89) เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ควบคุมดูแล และเก็บเอกสารการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .92) จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .75) จัดทำปฏิทินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .93)

ตารางที่ 4.25 ข้อมูลด้านงานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)

ข้อที่	งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน	3.58	.95	มาก
2	ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสื่อการศึกษา	3.45	.83	ปานกลาง
3	จัดระบบและดำเนินงานการฝึกอบรม ผลิตพัฒนาสื่อการศึกษา	3.70	.92	มาก
4	พัฒนาทรัพยากรบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.37	1.06	ปานกลาง
5	จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการสารสนเทศเชื่อมโยงกันทั้งภายในและภายนอก	3.58	1.04	มาก
6	จัดทำการประเมินสื่อการศึกษา	3.58	.74	มาก
รวม		3.55	.92	มาก

จากตารางที่ 4.25 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดระบบและดำเนินงานการฝึกอบรม ผลิตพัฒนาสื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .92) จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการสารสนเทศเชื่อมโยงกันทั้งภายใน และภายนอก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.04) จัดทำการประเมินสื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.26 ข้อมูลด้านงานบริการผลิตและบริการสื่อศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)

ข้อที่	งานบริการผลิตและบริการสื่อศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ผลิตและบริการสื่อสิ่งพิมพ์	3.19	.99	ปานกลาง
2	ผลิตและบริการสื่อโสตทัศน	3.19	1.12	ปานกลาง
3	ผลิตและบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.17	1.07	ปานกลาง
4	ผลิตและบริการสื่อชุดการสอน	3.24	.79	ปานกลาง
5	ผลิตและบริการสื่อกราฟิก	3.10	.84	ปานกลาง
6	บริการยืม-คืนสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ รวมทั้งติดตั้ง และเคลื่อนย้าย โสตทัศนอุปกรณ์	3.04	1.15	ปานกลาง
7	ให้บริการผลิตสื่อการศึกษาต่างๆ แก่ผู้สอน	3.46	.90	ปานกลาง
8	จัดหาและสืบค้นสื่อการศึกษาที่เป็นต่อการศึกษา	3.25	.88	ปานกลาง

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ข้อที่	งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้	\bar{X}	S.D	แปลผล
9	บำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการศึกษา วัสดุอุปกรณ์สื่อการศึกษา ให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	3.45	1.11	ปานกลาง
10	ให้บริการจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.39	.97	ปานกลาง
11	ให้บริการและคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาสื่อการศึกษา และงานวิจัย	3.32	.89	ปานกลาง
12	ให้บริการจัดเก็บสื่อการศึกษา	3.32	.73	ปานกลาง
รวม		3.26	.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = .795) พบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 12 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ให้บริการผลิตสื่อการศึกษาต่างๆ แก่ผู้สอน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .90) บำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการศึกษา วัสดุอุปกรณ์สื่อการศึกษาให้ใช้งานได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.11) ให้บริการจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .97)

ตารางที่ 4.27 ข้อมูลด้านงานธุรการมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (n = 253)

ข้อที่	งานธุรการมีบทบาทหน้าที่ดังนี้	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ด้านสารบรรณ	3.33	1.09	ปานกลาง
2	ด้านการเงินและงบประมาณ	3.52	.75	มาก
3	ด้านประชาสัมพันธ์	3.65	.83	มาก
4	ด้านพัสดุ - ครุภัณฑ์	3.50	.80	มาก
5	ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ	3.51	.75	มาก
รวม		3.50	.85	มาก

จากตารางที่ 4.27 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานธุรการมีบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .85) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .83)

2.7 ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.28 ข้อมูลด้านที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ดำเนินการโอนย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์สื่อการศึกษา	3.21	.75	ปานกลาง
2	ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์	3.34	.79	ปานกลาง
3	ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา	3.26	.77	ปานกลาง
รวม		3.27	.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.28 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .77) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .79)

ตารางที่ 4.29 ข้อมูลด้านตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ผู้อำนวยการโรงเรียน	3.23	.99	ปานกลาง
2	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.17	.89	ปานกลาง
3	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.72	.81	มาก
รวม		3.37	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .90) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .81)

ตารางที่ 4.30 ข้อมูลด้านงานธุรการ (n = 253)

ข้อที่	งานธุรการ	\bar{x}	S.D	แปลผล
1	หัวหน้างานธุรการ	3.29	.58	ปานกลาง
2	เจ้าหน้าที่การเงินและงบประมาณ	3.43	.72	ปานกลาง
3	เจ้าหน้าที่พัสดุ – ครุภัณฑ์	3.30	.93	ปานกลาง
4	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	3.16	.63	ปานกลาง
5	เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ	3.23	.66	ปานกลาง
รวม		3.28	.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.30 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานธุรการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = .71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่การเงินและงบประมาณ ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = .72)

ตารางที่ 4.31 ข้อมูลด้านงานวิชาการ (n = 253)

ข้อที่	งานวิชาการ	\bar{x}	S.D	แปลผล
1	หัวหน้างานวิชาการ	3.43	1.02	ปานกลาง
2	หัวหน้างานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	3.36	1.02	ปานกลาง
3	หัวหน้างานวิชาการการศึกษา	3.60	.91	มาก
4	หัวหน้างานวัดผลการศึกษา	3.42	.89	ปานกลาง
รวม		3.45	.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = .96) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หัวหน้างานวิชาการการศึกษา ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = .91)

ตารางที่ 4.32 ข้อมูลด้านงานผลิตและบริการสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	หัวหน้างานผลิตและบริการสื่อการศึกษา	3.23	.66	ปานกลาง
2	เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์	2.94	.85	ปานกลาง
3	เจ้าหน้าที่งานโสตทัศน	2.99	.91	ปานกลาง
4	เจ้าหน้าที่งานกราฟิก ถ่ายภาพ และ ถ่ายวิดีโอ	3.05	.87	ปานกลาง
5	เจ้าหน้าที่งานบันทึกเสียง	3.06	1.01	ปานกลาง
6	เจ้าหน้าที่ตัดต่อภาพและวิดีโอ	2.80	1.11	ปานกลาง
7	เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บและซ่อมแซม	2.92	1.26	ปานกลาง
8	เจ้าหน้าที่งานบริการและติดตั้งเครื่องมือ	2.83	1.29	ปานกลาง
9	เจ้าหน้าที่งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.02	1.18	ปานกลาง
รวม		2.98	1.02	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.32 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านงานผลิตและบริการสื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หัวหน้างานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = .66)

ตารางที่ 4.33 ข้อมูลด้านอัตราการว่างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	อัตราการว่างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	จำนวน 5 – 8 คน	2.99	.83	ปานกลาง
2	จำนวน 9 – 12 คน	3.19	.76	ปานกลาง
3	จำนวน 12 คนขึ้นไป	3.08	.79	ปานกลาง
รวม		3.09	.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านอัตราการว่างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = .80) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จำนวน 9 – 12 คน ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = .76)

2.8 ความคิดเห็นด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.34 ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทต่างๆ	3.26	.87	ปานกลาง
2	เผยแพร่รายการสื่อการศึกษาในระบบสารสนเทศห้องสมุด	3.26	.70	ปานกลาง
3	เผยแพร่ข้อมูลในรูปการจัดป้ายนิเทศ	3.38	.74	ปานกลาง
4	เผยแพร่ข้อมูลในรูปจุลสารหรือแผ่นพับ	3.18	.68	ปานกลาง
5	เผยแพร่ข้อมูลในรูปแสดงนิทรรศการ	3.45	.83	ปานกลาง
6	เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์	3.64	.74	มาก
7	เผยแพร่ข่าวสารโดยนักเรียนสู่ชุมชน	3.38	.65	ปานกลาง
8	เผยแพร่ข้อมูลในรูป ประกาศเสียงตามสาย และโสตทัศนอุปกรณ์	3.52	.75	มาก
9	เผยแพร่ข้อมูลสื่อใหม่ที่ไม่อยู่ในศูนย์สื่อการศึกษา	3.38	.83	ปานกลาง
10	เผยแพร่ข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform)	3.45	.75	ปานกลาง
รวม		3.39	.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.34 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 8 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ (Social network) ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .74) เผยแพร่ข้อมูลในรูป ประกาศเสียงตามสาย และโสตทัศนอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .75) เผยแพร่ข้อมูลในรูปแสดงนิทรรศการ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .83)

ตารางที่ 4.35 ข้อมูลด้านการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่ (n = 253)

ข้อที่	การฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	อบรมการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่	3.58	.84	มาก
2	อบรมแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนสมัยใหม่	3.45	.84	ปานกลาง
3	อบรมผลิตและรวบรวมสื่อการศึกษาสมัยใหม่	3.45	.84	ปานกลาง

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ข้อที่	การฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่	\bar{X}	S.D	แปลผล
4	อบรมการประเมินสื่อการศึกษา	3.52	.99	มาก
5	อบรมการซ่อมบำรุงสื่อการศึกษา	3.56	.87	มาก
6	อบรมการวิจัยสื่อการศึกษา	3.61	.75	มาก
รวม		3.39	.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการฝึกอบรมการใช้การผลิตสื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .85) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อบรม การวิจัยสื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = .75)

ตารางที่ 4.36 ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนและเวลา (n = 253)

ข้อที่	การกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนและเวลา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ไม่เกิน 1 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	3.02	1.15	ปานกลาง
2	ไม่เกิน 3 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	3.24	1.16	ปานกลาง
3	ไม่เกิน 5 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	2.99	1.04	ปานกลาง
4	ไม่เกิน 7 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	3.06	1.13	ปานกลาง
รวม		3.08	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.36 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนและเวลา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.12) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ไม่เกิน 3 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.16)

ตารางที่ 4.37 ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม-คืนสื่อสื่อดิจิทัล จำนวนและเวลา (n = 253)

ข้อที่	การกำหนดการยืม-คืนสื่อสื่อดิจิทัล จำนวนและเวลา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ไม่เกิน 1 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	2.61	1.17	ปานกลาง
2	ไม่เกิน 3 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	2.89	1.34	ปานกลาง
3	ไม่เกิน 5 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	3.10	1.23	ปานกลาง
4	ไม่เกิน 7 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์	3.00	1.21	ปานกลาง
รวม		2.90	1.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.37 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการกำหนดการยืม-คืนสื่อสื่อดิจิทัล จำนวนและเวลาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.24) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง และ 1 สัปดาห์ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 4.38 ข้อมูลด้านช่วงเวลาการเปิดให้บริการ (n = 253)

ข้อที่	ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.)	3.65	1.22	มาก
2	วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (16.30 – 20.00 น.)	2.91	1.26	ปานกลาง
3	วันจันทร์ - วันเสาร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.)	3.64	1.10	มาก
4	วันจันทร์ - วันเสาร์ เวลา (16.30 – 20.00 น.)	3.06	1.49	ปานกลาง
5	วันหยุดราชการ (08.30 – 16.30 น.)	3.48	1.21	ปานกลาง
รวม		3.35	1.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.38 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านช่วงเวลาการเปิดให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.26) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.) ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.22)

ตารางที่ 4.39 ข้อมูลด้านการวิธีการยืม และ จองสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	วิธีการยืม และ จองสื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	การยืมด้วยตนเอง	3.58	1.05	มาก
2	การยืมทางโทรศัพท์	2.94	1.20	ปานกลาง
3	การยืมผ่านระบบเว็บไซต์	3.74	1.02	มาก
4	การยืมผ่านแอปพลิเคชัน	3.81	1.00	มาก
5.	การยืมผ่านเครื่องยืม - คินสื่อการศึกษา	3.17	1.09	ปานกลาง
รวม		3.45	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิธีการยืมและจองสื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการยืมผ่านแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.40 ข้อมูลด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อประจำศูนย์สื่อการศึกษา	3.40	1.26	ปานกลาง
2	มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.46	1.09	ปานกลาง
3	ให้บริการอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อการสืบค้น	3.33	1.08	ปานกลาง
4	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สื่อการศึกษาอย่างถูกต้อง	3.28	1.09	ปานกลาง
5	การจัดบรรยากาศภายในศูนย์ที่เหมาะสมกับการรับบริการ	3.39	.96	ปานกลาง
6	จัดตารางบริการให้เหมาะสม	3.45	1.02	ปานกลาง
7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการสม่ำเสมอ	3.40	1.08	ปานกลาง
8	มีสื่อโปรแกรม (Software) สำหรับผู้เข้ารับบริการใช้อย่างเพียงพอ	3.45	1.13	ปานกลาง
9	บริการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์	3.72	.71	มาก
10	มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษาออนไลน์	3.51	.78	มาก
11	มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์	3.51	1.08	มาก
รวม		3.15	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.40 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = .94) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บริการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .71) มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษาออนไลน์ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .78) มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.08)

ตารางที่ 4.41 ข้อมูลด้านบริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	มีบริการสมัครสมาชิก	3.37	1.20	ปานกลาง
2	ไม่มีบริการสมัครสมาชิก	2.82	1.18	ปานกลาง
รวม		3.09	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.41 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.19) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีบริการสมัครสมาชิก ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.20)

2.9 ความคิดเห็นด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.42 ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (n = 253)

ข้อที่	ด้านที่มาของงบประมาณ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	งบประมาณประจำปี	3.81	1.07	ปานกลาง
2	งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ	3.45	1.23	มาก
3	งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือจากองค์กรอื่น ภาครัฐและเอกชน	3.53	1.11	ปานกลาง
4	งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า - ผู้ปกครอง	3.53	1.22	มาก
รวม		3.58	1.16	มาก

จากตารางที่ 4.42 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.16) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ งบประมาณประจำปี ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.07)

ตารางที่ 4.43 ที่มาของงบประมาณ (n = 253)

ข้อที่	ที่มาของงบประมาณ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	เงินเดือน	3.52	1.23	มาก
2	ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์	3.52	.98	มาก
3	ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา	3.59	.98	มาก
4	ค่าสาธารณูปโภค	3.38	.98	ปานกลาง
5	ค่าตอบแทน	3.58	.98	มาก
6	ค่าใช้สอยอื่นๆ	3.29	1.11	ปานกลาง
รวม		3.48	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.43 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่มาของงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = .98)

2.10 ความคิดเห็นด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.44 ข้อมูลด้านประเด็นการประเมิน (n = 253)

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	การจัดระบบการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย	3.46	1.16	ปานกลาง
2	การดำเนินงานด้านการใช้งบประมาณ	3.45	1.04	ปานกลาง
3	การให้บริการสื่อการศึกษา	3.58	.91	มาก
4	ความพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.78	.87	มาก
5	การประเมินระบบการดำเนินงาน	3.51	.92	มาก
รวม		3.56	.98	มาก

จากตารางที่ 4.44 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประเด็นการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .98) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .87)

ตารางที่ 4.45 ข้อมูลด้านแนวทางการประเมิน (n = 253)

ข้อที่	แนวทางการประเมิน	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน	3.62	.87	มาก
2	การประเมินภายนอก	3.42	1.02	ปานกลาง
3	การประเมินจากผู้รับบริการ	3.49	.88	มาก
รวม		3.51	.93	มาก

จากตารางที่ 4.45 โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .93) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .87)

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ภาพที่ 4.1 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

การศึกษาข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี โดยศึกษาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 เวลา 10.00 น. – 12.00 น. สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม

3.1.1 ความคิดเห็นด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

ครอบคลุมองค์ประกอบ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจ และประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา

เป็นหลักการให้ยึดถือและปฏิบัติรวมถึงแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรนั้น ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “คลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรมก้าวทันเทคโนโลยี”

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับในส่วปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา โดยปรับเป็น “ภูมิคลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี”

2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

การตั้งเป้าหมายของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่มุ่งให้ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรสมบูรณ์ยั่งยืนในระยะยาว วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสื่อการศึกษาที่ทันสมัยมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ก้าวไกลสู่ศตวรรษที่ 21”

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับ วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา โดยปรับเป็น “ศูนย์เครือข่ายนวัตกรรมทางการศึกษา ที่มีการพัฒนาด้วยองค์ความรู้ วิชาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการขยายโอกาสทางการศึกษา”

3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา

การตั้งความปรารถนาความตั้งใจความมุ่งมั่นของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรที่จะ ทำตามในสิ่งที่ตั้งใจ ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา คือเป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสื่อการศึกษาให้ได้ มาตรฐานเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับ ผลิตานของ ศูนย์สื่อการศึกษา โดยปรับเป็น “ ยกระดับการขยายโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาสื่อการศึกษาให้ได้ มาตรฐาน สามารถเข้าถึงได้ในทุกสถานการณ์”

4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา

ความมุ่งหมายพื้นฐานในการจัดตั้งของของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กร ที่จะดำเนินการในระยะยาว หรือเป็นขอบเขตในการดำเนินงาน ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กร พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ศูนย์สื่อเป็นหลักในการผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษาสนับสนุน การเรียนการสอนในทุกรูปแบบ และมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา”

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับ พันธกิจของ ศูนย์สื่อการศึกษา โดยปรับเป็น (1) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษา เอื้อต่อ การเรียนการสอนในทุกรูปแบบ (2) ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับบริการสื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค และมีคุณภาพ และ (3) เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้เรียนทุกคน

5) ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

เป็นศูนย์กลางในการผลิตและบริการสื่อการศึกษาให้ผู้มารับบริการได้อย่าง คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้ (1) เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการเรียน การสอน (2) เป็นศูนย์กลางรวบรวมสื่อการศึกษาที่ทันสมัยครอบคลุมหลักสูตรอย่างเป็นระบบ (3) เป็นศูนย์ ประสานงาน แลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่สื่อการศึกษา (4) เป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงการเก็บรักษา สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์ของ ศูนย์สื่อการศึกษา ควรปรับให้สอดคล้องกับ พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้ (1) เป็นศูนย์กลางการผลิต และพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษา (2) ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการสื่อการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการการศึกษาตลอดชีวิต

3.1.2 ความคิดเห็นด้านการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัด อุทัยธานี ดังนี้ (1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา (3) บทบาท หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (5) การบริหารอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม และ (6) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

หลักการบริหารหรือการจัดการหน่วยงานดำเนินไปตามเป้าหมาย กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายซึ่งมี กระบวนการ ทั้งหมด 8 ขั้นตอน ตาม หลักการ POSDCARE ของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ดังนี้ (1) การ

วางแผนงาน (Planning: P) (2) การจัดหน่วยงาน (Organizing: O) (3) การจัดบุคลากร (Staffing: S) (4) การ
 อำนาจการ (5) การประสานงาน (Coordinating: C) (6) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating of Resources:
 A) (7) การรายงาน (Reporting: R) (8) การติดตามประเมินการดำเนินงาน (Evaluation: E)

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ
 บริหาร ในศูนย์สื่อการศึกษาว่าเหมาะสมมาก

2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นกิจกรรมการดำเนินงาน
 ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้วยการวางแผนการจัด
 องค์กร การจัดบุคลากร การสั่งงานและการกำกับควบคุม การประสานงาน การรายงานการจัดงบประมาณ
 และการติดตามและประเมิน รูปแบบการบริหารองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำแนกเป็นการ
 บริหารโดยบุคคล และการบริหารตามการใช้อำนาจรูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การ
 บริหารจำแนกรูปแบบได้โดยบุคคล คือ จำแนกเป็นการบริหารแบบเอกบุคคลและการบริหารแบบคณะ
 บุคคล และ (2) รูปแบบการบริหารตามการใช้อำนาจที่จำแนกเป็นการบริหารแบบรวมอำนาจ และการ
 บริหารแบบกระจายอำนาจ โดยเสนอรูปแบบการบริหารครั้งนี้ คือ การบริหารรูปแบบโดยบุคคล แบบคณะ
 บุคคล

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ
 บริหาร ในศูนย์สื่อการศึกษาว่าเหมาะสมและเสนอแนะการบริหารแบบคณะบุคคล

3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการผลิตสื่อ
 พัฒนา ให้คำปรึกษา คำแนะนำในจัดเก็บ ซ่อมบำรุง การบริการสื่อการศึกษา ตลอดจน มีการถ่ายทอด
 ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมให้การสอนของ ครูผู้สอนและ
 บุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้ (1) งานบริหาร (2) งานวิชาการ
 (3) งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษา และ (4) งานธุรการ

(1) งานบริหาร มีบทบาทหน้าที่ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิต
 และบริการด้านสื่อการศึกษา การบริหารหรือการจัดการหน่วยงานดำเนินไปตาม เป้าหมาย กระบวนการ
 บริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 8 ขั้นตอน
 และเรียกหลักการนี้ว่า หลักการ POSDCARE ดังนี้ (1) การวางแผนงาน (Planning: P) (2) การจัดหน่วยงาน
 (Organizing: O) (3) การจัดบุคลากร (Staffing: S) (4) การอำนาจการ (Direction: D) (5) การประสานงาน
 (Coordinating: C) (6) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating of Resources: A) (7) การรายงาน (Reporting: R)
 (8) การติดตามประเมินการดำเนินงาน (Evaluation: E)

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน งานบริหาร มีบทบาทหน้าที่ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านสื่อการศึกษา การบริหารหรือการจัดการหน่วยงานดำเนินไปตาม เป้าหมาย กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์ สื่อการศึกษาให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 8 ขั้นตอน และเรียกหลักการนี้ว่า หลักการ POSDCARE มีความเหมาะสม

(2) งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) จัดระบบและดำเนินงานการฝึกอบรม ผลิตพัฒนาสื่อการศึกษา (2) ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (3) จัดการข้อมูลสารสนเทศ อย่างเป็นระบบ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทหน้าที่งานวิชาการมีความเหมาะสม

(3) งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษา มีบทบาทหน้าที่

งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) ผลิตและบริการ สื่อสิ่งพิมพ์ (2) ผลิตและบริการสื่อโสตทัศน์ (3) ผลิตและบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) ผลิตและบริการสื่อสามมิติ (5) ผลิตและบริการสื่อสังคม และ (6) ให้บริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาท หน้าที่งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีความเหมาะสม

(4) งานธุรการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

งานธุรการมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) ด้านสารบรรณ (2) ด้านการเงินและงบประมาณ (3) ด้านประชาสัมพันธ์ และ (4) ด้านพัสดุ – ครุภัณฑ์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทหน้าที่งานธุรการมีความเหมาะสม

4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา การได้มาซึ่งบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถตามภาระงานบริการสื่อการศึกษามีดังนี้ (1) ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ สื่อการศึกษา (2) ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (3) บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา และ (4) อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา

(1) ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

การคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถการใช้ผลิตและงานบริการ สื่อการศึกษา รวมถึงงานธุรการและการทำงานและซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไปพร้อมๆ กัน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแนะนำให้ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา โดยดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา

(2) ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา

ผู้นำที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน และสามารถแบ่งงานให้ตามความสามารถของแต่ละบุคคลและให้คำแนะนำการทำงานได้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน (2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (3) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแนะนำให้ตำแหน่งผู้บริหาร ศูนย์สื่อการศึกษา โดยดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้บริหารเฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา

(3) บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาที่ทำหน้าที่ได้รับคัดเลือกให้มาปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการศึกษาตามภาระงานต่าง ๆ มีดังนี้ (1) งานบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) งานวิชาการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานวิชาการ (3) งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผลิตและบริการงานธุรการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานธุรการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องให้บุคลากรของ ศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) งานบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) งานวิชาการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานวิชาการ (3) งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผลิตและบริการงานธุรการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานธุรการ

(4) อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา ตามภาระงานในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (5) น้อยกว่า 5 คน (1) จำนวน 5 – 8 คน (2) จำนวน 9 – 12 คน และ (3) จำนวน 12 คนขึ้นไป

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องให้อัตรากำลังของ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา ตามภาระงาน จำนวน 5 – 8 คน

5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจัดตั้งขึ้นอย่างอิสระไม่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานได้ ดังนี้ (1) แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา และ (3) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา

(1) แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อจัดหาสถานที่ ที่มีทำเลที่เหมาะสม เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัด

อุทัยธานี ดังนี้ (1) พัฒนาขึ้นจากห้องเรียนเดิม (2) พัฒนาจากห้องสมุดเดิม (3) พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม และ (4) จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่เป็นเอกเทศ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา ข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยได้ปรับประเด็น แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา คือ พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม

(2) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาของแต่ละหน่วยงานย่อมมีลักษณะต่างกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะความต้องการและสภาพแวดล้อมของแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ซึ่งมีความทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย สะดวกใช้ ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด ให้จัดแบบสมบูรณ์มีห้องสมุดและศูนย์สื่อการศึกษาที่มีความทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้ง่ายในทุกสถานการณ์

(3) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา จัดพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับผลิตอบรมและบริการสื่อการศึกษาได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีคุณภาพ ดังนี้

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น ในการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา (2) มีพื้นที่ให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษา (3) มีพื้นที่ยืมคืนสื่อการศึกษา (4) มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการศึกษา และ (5) มีพื้นที่ให้บริการสื่อการศึกษา

3.2 ความคิดเห็นด้านการบริการในศูนย์สื่อการศึกษา

การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (2) การผลิตสื่อการศึกษา (3) การบริการสื่อการศึกษา (4) การจัดหาสื่อการศึกษา (5) การบริการคำปรึกษา (6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ประเภทของสื่อ

1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์และ สแกนเนอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง กล้องดิจิทัล กล้องวิดีโอ ชุดเครื่องขยายเสียง เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม

2) การผลิตสื่อการศึกษา

กระบวนการในการดำเนินการให้ ได้มาซึ่งสื่อการศึกษา สิ่งของที่จำเป็นตามความต้องการของหน่วยงาน ดังนี้ การผลิตสื่อการศึกษา เช่น การวางแผนและเตรียมการ การดำเนินการผลิต การประเมินการผลิต

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการผลิตสื่อการศึกษากระบวนการในการดำเนินการว่ามีความเหมาะสม

3) การบริการสื่อศึกษา

กระบวนการในการดำเนินการให้ ได้มาซึ่งสื่อการศึกษาสิ่งของที่จำเป็นตามความต้องการของผู้รับบริการ ดังนี้ การบริการสื่อศึกษา เช่น การวางแผนและเตรียมการ การดำเนินการบริการ การประเมินการบริการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการบริการสื่อการศึกษากระบวนการในการดำเนินการว่ามีความเหมาะสม

4) การจัดหาสื่อการศึกษา

กระบวนการในการดำเนินการให้ ได้มาซึ่งสื่อการศึกษาสิ่งของที่จำเป็นตามความต้องการของศูนย์สื่อการศึกษาและผู้รับบริการการจัดหาสื่อการศึกษา ดังนี้ (1) กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ (2) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา และ (3) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา

(1) กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(2) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา ดังนี้ (1) พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน (2) พิจารณาคุณภาพของสื่อ (3) พิจารณาตามช่วงเวลา ความทันสมัย (4) พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย และ (5) พิจารณาจากงบประมาณ

(3) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา ดังนี้ (1) บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง (2) สมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง (3) รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ และ (4) ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในและภายนอก

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการจัดหาสื่อการศึกษากระบวนการในการดำเนินการว่ามีความเหมาะสม

5) การให้บริการคำปรึกษา

การให้บริการคำปรึกษา เป็นการให้บริการคำแนะนำตอบคำถามหรือ เสนอทางเลือก เพื่อตัดสินใจเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ทางทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ขอข่ายการให้บริการคำปรึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามี 2 ขอข่าย ดังนี้ (1) ผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองเป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า (2) ผู้รับบริการปรึกษาผ่านทางสื่อ ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การให้บริการคำปรึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามี 2 ขอข่าย ดังนี้ (1) ผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองเป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า (2) ผู้รับบริการปรึกษาผ่านทางสื่อ ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์เหมาะสม

6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา กิจกรรมในการให้บริการ ดังนี้ (1) บริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (2) บริการฝึกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา (3) บริการยืม – คืนสื่อการศึกษา (4) บริการจองสื่อการศึกษา (5) บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (6) บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา มีความเหมาะสม

7) ประเภทของสื่อ

ประเภทของสื่อตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ดังนี้ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือหนังสือ หนังสือเล่ม แผ่นพับ นิตยสาร ไปสเตอร์ จุลสาร สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ วารสาร ป้ายนิเทศ หนังสือพิมพ์ ใบความรู้ กล้องวิดีโอ กล้องดิจิทัล เครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์ (2) สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ (1) สื่อโสตทัศน์ที่ให้ความรู้ประสบการณ์ทางหู (2) ทางตา และ (3) แบบสื่อประสม (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ วิดีโอดิจิทัล ไฟล์เสียงดิจิทัล (4) สื่อสามมิติ ได้แก่ สื่อของจริง สื่อของตัวอย่าง สื่อหุ่นจำลอง และสื่อเสมือนจริง และ (5) สื่อสังคม ได้แก่ ตัวกลางที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านสื่อที่มีการรวมกลุ่มบุคคลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยสามารถสร้าง แบ่งปัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ในรูปแบบเสียง ตัวอักษร ข้อความ ภาพเคลื่อนไหว และอื่นๆ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับประเภทของสื่อของศูนย์สื่อการศึกษามีความเหมาะสม

3.3 ความคิดเห็นด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา

งบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ที่มาของงบประมาณ (2) การใช้จ่ายงบประมาณ และ (3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ

1) ที่มาของงบประมาณ

งบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) งบประมาณประจำปี (2) งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ (3) งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือจากองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน (4) งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และ (5) งบประมาณจากต้นสังกัด

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับ ที่มาของงบประมาณมีความเหมาะสม

2) การใช้จ่ายงบประมาณ

การใช้จ่ายงบประมาณของการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) เงินเดือน (2) ค่าวัสดุครุภัณฑ์ (3) ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา (4) ค่าสาธารณูปโภค (5) ค่าตอบแทน และ (6) ค่าใช้สอยอื่นๆ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษามีความเหมาะสม

3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ ดังนี้

(1) การรายงานงบประมาณเป็นการรายงานความเป็นไปของกิจกรรมทางการเงินที่ได้ปฏิบัติไปตามแผนทางการเงิน การรายงานงบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นไปตามแผน การ รายงานงบประมาณการรายงานงบประมาณอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ รายงานสรุปรวม และรายงานความก้าวหน้าในการใช้งบประมาณ (1) การรายงานการสรุปรวม (Summative Reports) เป็นการรายงานประจำปีหรือเมื่อสิ้นสุดโดยตรง (2) การรายงานความก้าวหน้าในการใช้งบประมาณ เป็นการรายงานผลการใช้งบประมาณ ระหว่างการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ

(2) ประเมินงบประมาณ แนวทางการประเมินการใช้งบประมาณในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาการประเมินงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจะต้องประเมินซึ่งมีลักษณะการประเมิน ดังต่อไปนี้ (1) การประเมินจากวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด เป็นการประเมินว่าการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงานโครงการหรือไม่ มีการใช้งบประมาณผิดไปจากวัตถุประสงค์หรือไม่ และเมื่อดำเนินการไปแล้วสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการขอใช้งบประมาณเพียงใด (2) การประเมินจากเป้าหมาย ผลผลิต การประเมินจากเป้าหมายผลผลิตจะประเมินเทียบกับเชิงปริมาณที่ตั้งไว้ว่าสำเร็จผลในเชิงปริมาณมากน้อยเพียงใดนอกจากนี้ยังประเมินโดยอาศัยเป้าหมายเชิงเวลาว่าสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ (3) การประเมินจากประสิทธิภาพ ว่าการใช้งบประมาณลงทุนในแผนงานโครงการหนึ่งๆ คุ่มทุนไม่คุ้มทุน องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ มีกำไรหรือขาดทุนมากน้อยเพียงใด และ (4) การประเมินจากประสิทธิผล ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดว่าการใช้งบประมาณในแผนงาน

โครงการต่างๆ นั้นผลลัพธ์ที่ได้เป็นไปตามเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพมากขึ้นเพียงใด ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับด้านการรายงาน และการประเมินงบประมาณ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการรายงาน และการประเมินงบประมาณมีความเหมาะสม

3.4 ความคิดเห็นด้านประเมินและการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

การประเมินศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หลังจากการให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ประเด็นการประเมิน (2) แนวทางการประเมิน และ (3) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ ประเด็นการประเมิน แนวทางการประเมิน และ (3) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

1) *ประเด็นการประเมิน* ดังนี้ (1) การจัดระบบการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย (2) การให้บริการสื่อการศึกษา (3) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ (4) การประเมินระบบการดำเนินงาน

2) *แนวทางการประเมิน* ดังนี้ (1) การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน (2) การประเมินภายนอก และ (3) การประเมินจากผู้รับบริการ

3) *การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา* ดังนี้ (1) การพัฒนาองค์กรเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน (2) การพัฒนาองค์กรเป็นพัฒนาระบบโดยส่วนรวมทั้งองค์กร (3) การพัฒนาองค์กรต้องเริ่มจากผู้บริหารระดับสูงและอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายใน (4) การพัฒนาองค์กรต้องมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และ (5) การพัฒนาองค์กรจะสำเร็จได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนด้วยการใช้ความรู้ด้านต่าง ๆ

3.5 ผลการประเมินความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับต้นแบบชิ้นงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำต้นแบบชิ้นงาน คือ การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบรองต้นแบบชิ้นงาน ดังแสดงรายละเอียดของแบบจำลองในตาราง ได้แก่ (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของต้นแบบชิ้นงาน (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีว่ามีความเหมาะสมอย่างไร (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีไปใช้อย่างไร (4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีว่ามีคุณภาพเพียงใด

3.5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของต้นแบบชิ้นงาน

ตารางที่ 4.46 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

1. ความคิดเห็นด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.1 ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
1.2 วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
1.3 ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
1.4 พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
1.5 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
รวม	4.33	.58	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.46 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี อยู่ในระดับเห็นด้วยระดับเหมาะสมมาก จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

2. ความคิดเห็นด้านการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2.1 หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
2.2 รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
2.3 บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา	4.00	.00	เหมาะสมมาก
2.4 เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา	3.67	.58	เหมาะสมมาก
2.5 การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.00	.00	เหมาะสมปานกลาง
รวม	3.87	.35	มาก

จากตารางที่ 4.47 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับด้าน การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .76) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเหมาะสมมากที่สุดคือ หลักการบริหารศูนย์ สื่อการศึกษา และรูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58)

ตารางที่ 4.48 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการ บริการในศูนย์สื่อการศึกษา

3. ความคิดเห็นด้านการบริการในศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3.1 การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.2 การผลิตสื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.3 การบริการสื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.4 การจัดหาสื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.5 การบริการคำปรึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.6 การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์ สื่อการศึกษา	4.33	.58	เหมาะสมมาก
3.7 ประเภทของสื่อ	4.33	.58	เหมาะสมมาก
รวม	4.33	.58	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.48 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน มีความเหมาะสมเกี่ยวกับด้าน การบริการศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเหมาะสมมากเท่ากันทุกข้อ

ตารางที่ 4.49 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา

4. ความคิดเห็นด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
4.1 ที่มาของงบประมาณ	4.00	.00	เหมาะสมมาก
4.2 การใช้จ่ายงบประมาณ	4.00	.00	เหมาะสมมาก
4.3 การรายงานและการประเมินงบประมาณ	4.00	.00	เหมาะสมมาก
รวม	4.00	0.00	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.49 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 3 ข้อ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .00) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเหมาะสมมากเท่ากันทุกข้อ

ตารางที่ 4.50 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

5. ความคิดเห็นด้านประเมินศูนย์สื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5.1 ประเด็นการประเมิน	4.00	.00	เหมาะสมมาก
5.2 แนวทางการประเมิน	4.00	.00	เหมาะสมมาก
รวม	4.00	.00	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.50 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับด้านประเมินศูนย์สื่อการศึกษาเหมาะสมมาก จำนวน 2 ข้อ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .00) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเหมาะสมมากเท่ากันทุกข้อ

3.5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.51 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา มีความเหมาะสมอย่างไร

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา มีความเหมาะสมอย่างไร	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.1 เงื่อนไขสำหรับต้นแบบชิ้นงาน	4.67	.58	เหมาะสมมาก
1.2 เงื่อนไขสำหรับผู้ให้บริการ	4.00	.00	เหมาะสมมาก
1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการและวิธีการนำไปใช้	3.67	.58	เหมาะสมมาก
2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา	4.00	.00	เหมาะสมมาก
3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา	3.67	.58	เหมาะสมมาก
รวม	4.17	0.14	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.451 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับ
เงื่อนไขของแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .14)
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเหมาะสมมากที่สุดคือ เงื่อนไขสำหรับต้นแบบชิ้นงาน และ
ข้อเสนอแนะการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .58)

3.5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์ สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.52 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ภาพรวมของแบบจำลองศูนย์สื่อศึกษามีคุณภาพเพียงใด

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อศึกษามีคุณภาพเพียงใด	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลอง ศูนย์ สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี	4.33	.58	เหมาะสมมาก
รวม	4.33	.58	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.55 โดยสรุปผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ความเหมาะสมเกี่ยวกับ
ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จำนวน 1 ข้อ
($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58)

3.6 ข้อเสนอแนะ

จากปณิธาน “ภูมิคลังแห่งปัญญา” น่าจะเพิ่มภารกิจอีกประการหนึ่งคือ การเผยแพร่
นวัตกรรมการศึกษา ควรเพิ่มประโยชน์ตามปณิธานในข้อ 1 จาก “ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็น
ศูนย์กลางการผลิตและพัฒนานวัตกรรม” เป็น ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็นศูนย์กลางการผลิต
พัฒนาและบริการนวัตกรรม” และตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา ควรแก้ไขเป็น ที่มาของผู้บริหารศูนย์
สื่อการศึกษา

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

ต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการในการพัฒนาสร้างและออกแบบแบบจำลอง โดยอาศัยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ข้อมูลจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 7 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และนำต้นแบบชิ้นงานที่ได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน

ต้นแบบชิ้นงาน การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี นี้ มีสาระสำคัญแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) ผลการวิเคราะห์ระบบเดิม

ตอนที่ 2 รายละเอียดการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา
- 2) ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา
- 3) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา
- 4) ด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา
- 5) ด้านการประเมินและพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

ตอนที่ 3 การนำการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้และวิธีการนำไปใช้

- 1) เงื่อนไขการนำไปใช้
- 2) มาตรการและวิธีการนำไปใช้

3) การประเมินโครงการ

4) ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 4 ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

สรุปสาระสำคัญ

1. หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน เพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน

ด้านคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ดำเนินการแก้ไขปัญหาปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญได้ดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมทักษะการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยปรับตารางเรียนของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 และ ม.1-ม.3 ปรับกระชับหลักสูตร เนื้อหาที่ "ต้องรู้" และ"ควรรู้"

ด้านการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (โรงเรียน ICU ทั่วประเทศ) ให้มีห้องเรียนที่เพียงพอ มีครูครบชั้น มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันมีโรงอาหารที่ ถูกสุขลักษณะ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน พัฒนาความสมบูรณ์ในการใช้ งานระบบเทียปโอนและการจัดเก็บหน่วยกิตของการเรียนรู้ การประเมินจบระดับการศึกษาเพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล พัฒนาระบบจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทุ่มทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทของ แต่ละพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น ผนวกอย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่ สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่

สูงพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา และลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียนพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อหาข้อมูลที่จะเสนอแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการผลิตสื่อ การบริการสื่อการศึกษา ตลอดจน มีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมให้การสอนของ ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการเลือกและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเหมาะสมมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และการศึกษาตลอดชีวิต

2. วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3. สารสรุป

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา
- 3.2 ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา
- 3.3 ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา
- 3.4 ด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา
- 3.5 ด้านการประเมินและพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

โดยมีการประเมินการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อนำไปใช้และวิธีการนำไปใช้ รวมถึงเงื่อนไขการนำไปใช้ มาตรการและวิธีการนำไปใช้ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้ทรงคุณวุฒิทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พร้อมทั้งเสนอรูปแบบลักษณะทางสถาปัตยกรรมของการพัฒนา แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างเป็นศูนย์สื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542, น. 5-15)

ในปัจจุบันโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1 และเขต 2 ยังไม่มีศูนย์สื่อการศึกษาที่ทำหน้าที่ให้บริการโรงเรียน ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในส่วนของแหล่ง การเรียนรู้ที่เป็นรูปแบบ “ศูนย์สื่อการศึกษา” ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับที่เหมาะสมกับ สภาพบริบทและสภาพพื้นที่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการศึกษาและความต่อเนื่องใน การการนำสื่อการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การได้รับการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดที่จะ พัฒนาสื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการ ให้บริการและด้านความเท่าเทียม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

จึงจำเป็นต้องทำการวิจัยการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้เป็นศูนย์สื่อการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักในการผลิตและให้บริการสื่อการศึกษา สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ได้ง่ายขึ้น โดยนำเอาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามาเป็นกรอบในการจัดระบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และวิธีการ ในหลายรูปแบบมารวมไว้ให้บริการในแหล่งเดียวกัน เพื่อความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้รับบริการ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. วัตถุประสงค์

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อนำเสนอการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.2.2 เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2.3 เพื่อรับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3. ผลการวิเคราะห์ระบบเดิม

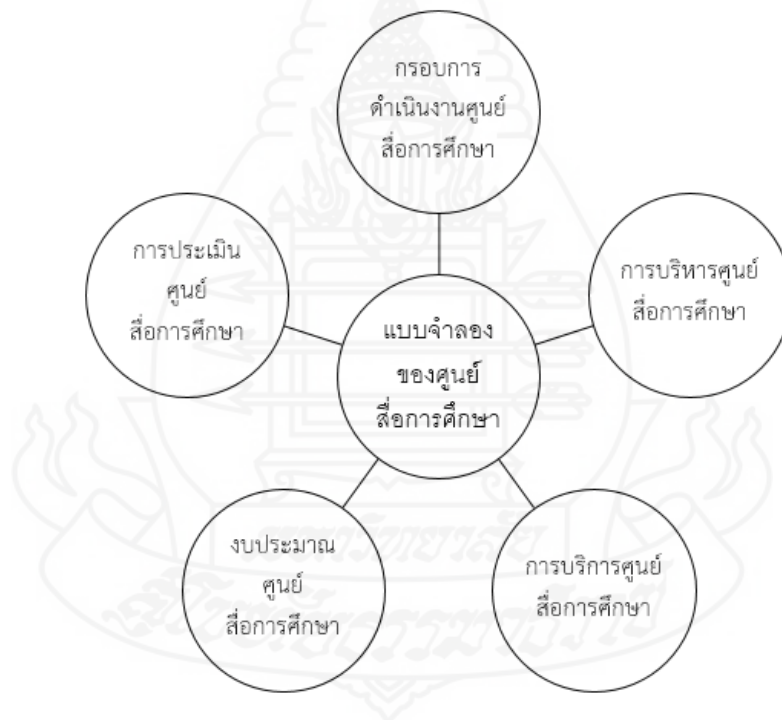
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี การได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือ สื่อวีดิทัศน์ อุปกรณ์ช่วยสอน สื่อวีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ ตามสัดส่วนการเติบโตของแต่ละโรงเรียน ปัญหาในเรื่องของการผลิตสื่อก็ยังคงมีให้พบเห็นอยู่โดยทั่วไป ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสื่อการศึกษา ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการศึกษาขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้หรือนำผลิตสื่อการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จะนำมาผลิตสื่อได้โดยง่าย ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรค

หรือไม่เหมาะต่อการผลิตสื่อการเรียนรู้บางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมากน้อย ไม่เท่ากันความแตกต่างของผู้เรียนส่งผล ทำให้การผลิตสื่อการศึกษานำมาใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อการเรียนรู้หรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไปไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน และบริบทของโรงเรียน

ในปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1 และเขต 2 ยังไม่มีระบบงานเดิมในรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักในการผลิตและให้บริการสื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การสอนของผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 2

รายละเอียดการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงแบบจำลองของศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1. กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย (1) กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจ และประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

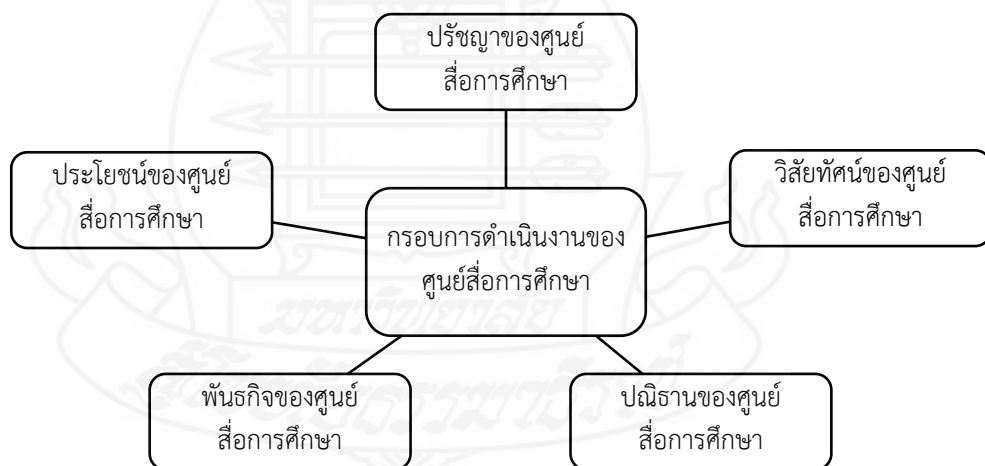
1.1 ปรัชญา “ภูมิคลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี”

1.2 วิสัยทัศน์ “ศูนย์เครือข่ายนวัตกรรมทางการศึกษา ที่มีการพัฒนาด้วยองค์ความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการขยายโอกาสทางการศึกษา”

1.3 ปณิธาน เป็น “ ยกระดับการขยายโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาสื่อการศึกษาให้ได้ มาตรฐาน สามารถเข้าถึงได้ในทุกสถานการณ์”

1.4 พันธกิจ (1) เป็นศูนย์กลางการผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษา (2) ผู้เรียนทุกคน ได้รับบริการสื่อการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการการศึกษาตลอดชีวิต

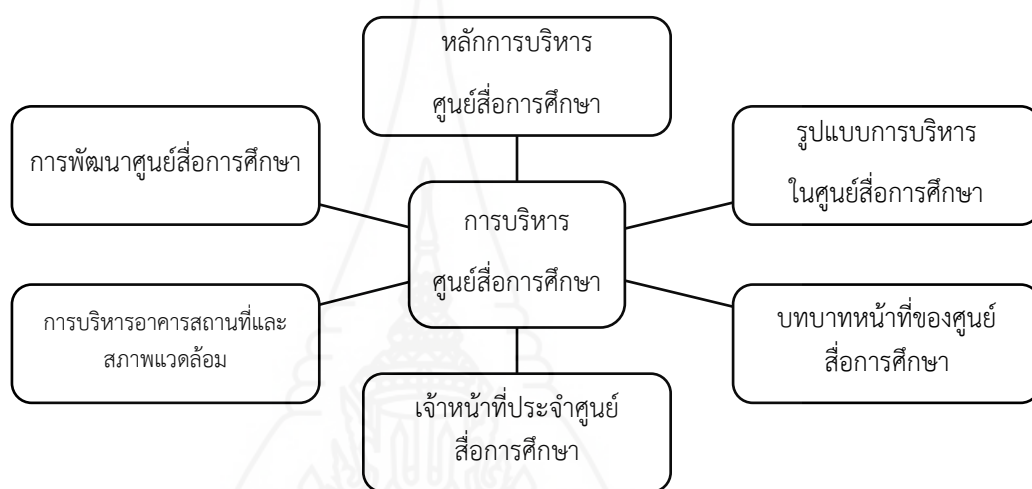
1.5 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ (1) ผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษาที่ตรงตาม ความต้องการและมีคุณภาพ (2) ผู้รับบริการเข้าถึงบริการสื่อการศึกษาได้ในทุกสถานการณ์ และ (3) เป็น ศูนย์สื่อการศึกษาตลอดชีวิต

ภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

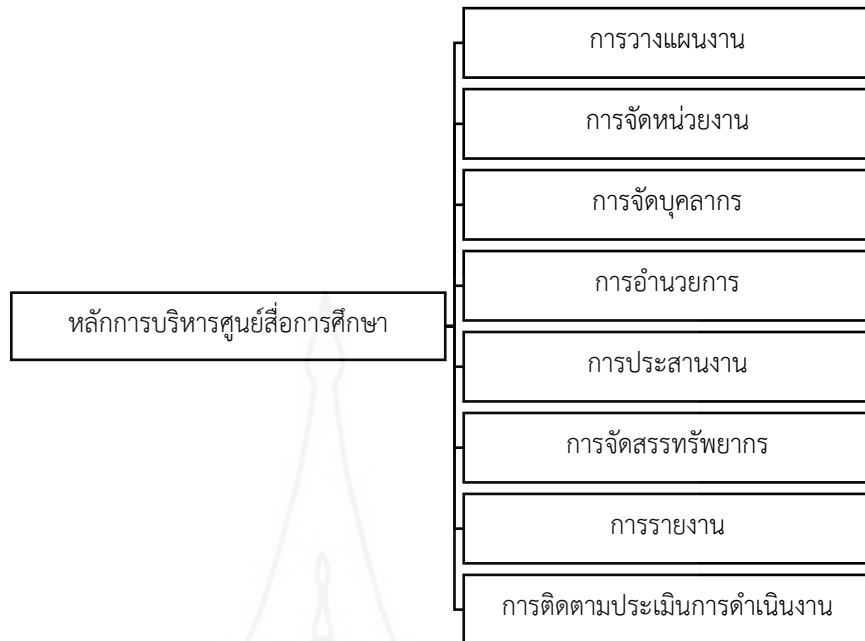
2. การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ (1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา (3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ (6) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.3 แผนภูมิแสดงการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.1 หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การวางแผนงาน (2) การจัดหน่วยงาน (3) การจัดบุคลากร (4) การอำนวยการ (5) การประสานงาน (6) การจัดสรรทรัพยากร (7) การรายงาน (8) การติดตามประเมินการดำเนินงาน

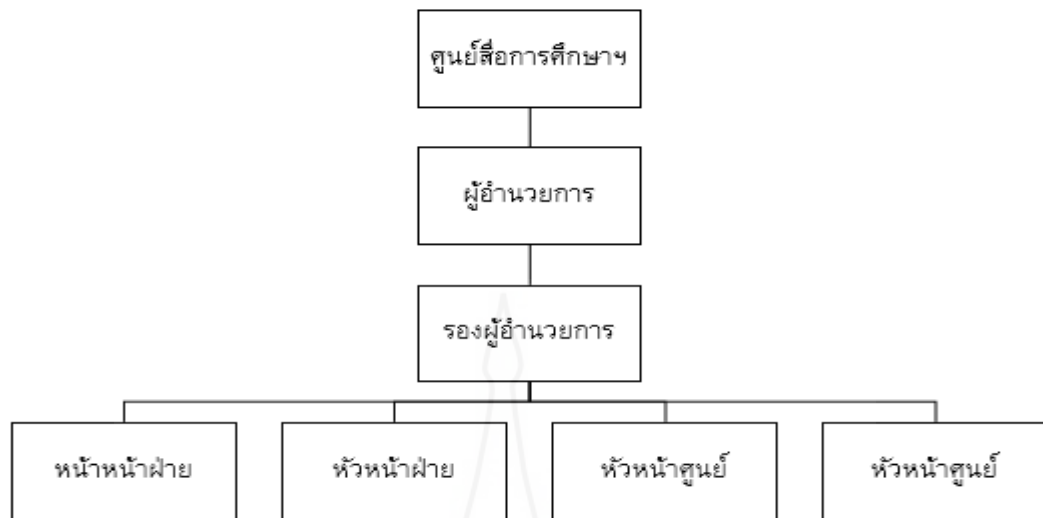

ภาพที่ 5.4 แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.2 รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การบริหารจำแนกรูปแบบได้โดยบุคคล คือ จำแนกเป็นการบริหารแบบเอกบุคคลและการบริหารแบบคณะบุคคล และ(2) รูปแบบการบริหารตามการใช้อำนาจที่จำแนกเป็นการบริหารแบบรวมอำนาจ และการบริหารแบบกระจายอำนาจ โดยเสนอรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคล

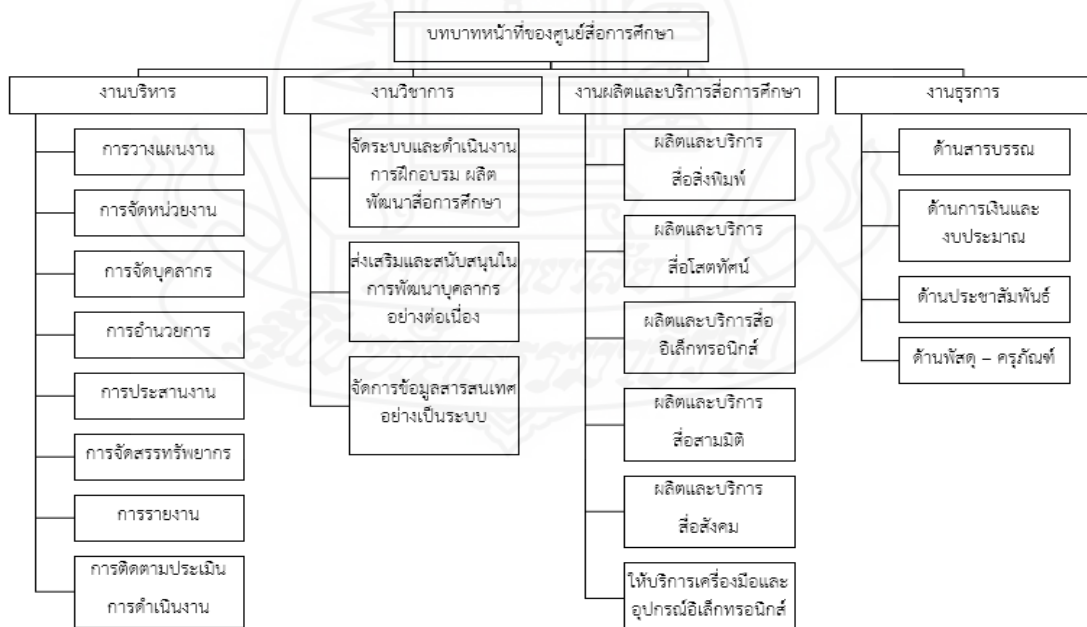

ภาพที่ 5.5 แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ภาพที่ 5.6 แผนภูมิแสดงแนวทางรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

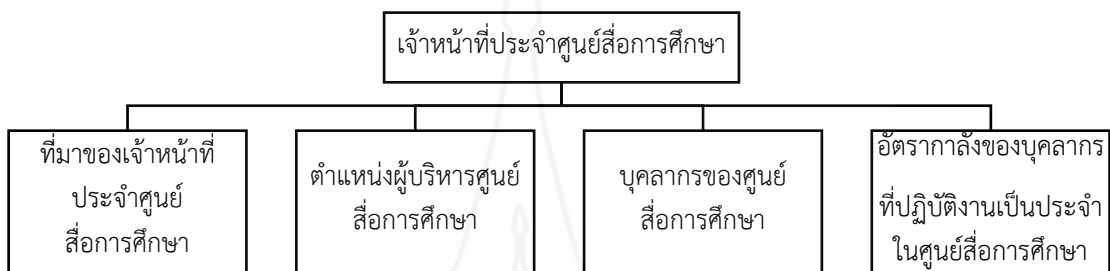
2.3 บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อศึกษามีดังนี้ (1) งานบริหาร (2) งานวิชาการ (3) งานบริการ ผลิตและบริการสื่อการศึกษา และ (4) งานธุรการ

ภาพที่ 5.7 แผนภูมิแสดงวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.4 เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

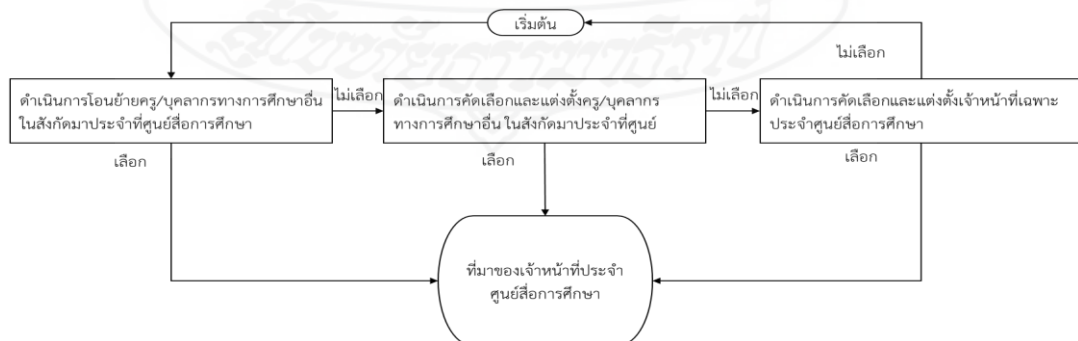
การได้มาซึ่งบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถตามภาระงานในศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้ (1) ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (2) ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (3) บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา และ (4) อัตราากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.8 แผนภูมิแสดงแนวทางเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.5 ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

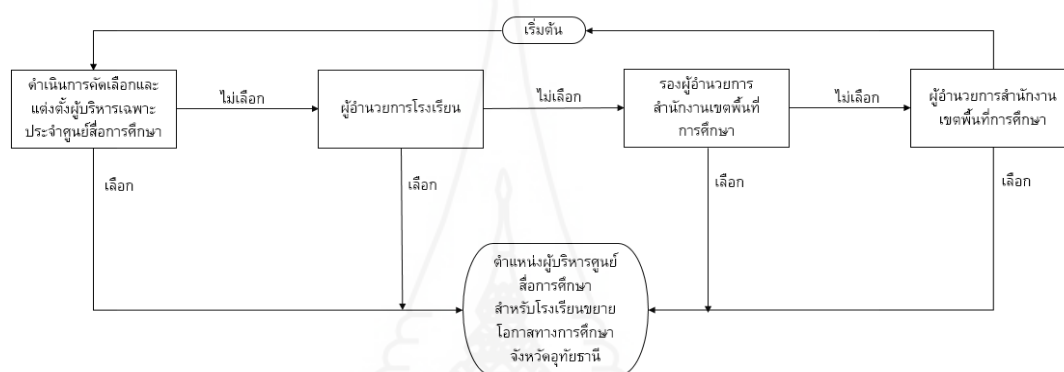
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีดังนี้ (1) ดำเนินการโอนย้ายครู บุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์สื่อการศึกษา (2) ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งครู บุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์ และ (3) ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแนะนำให้ ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา โดยดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.9 แผนภูมิแสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.6 ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีดังนี้ (1) คัดเลือกและแต่งตั้งผู้บริหารเฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา (2) ผู้อำนวยการโรงเรียน (3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแนะนำให้ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา โดยดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารประจำศูนย์สื่อการศึกษา

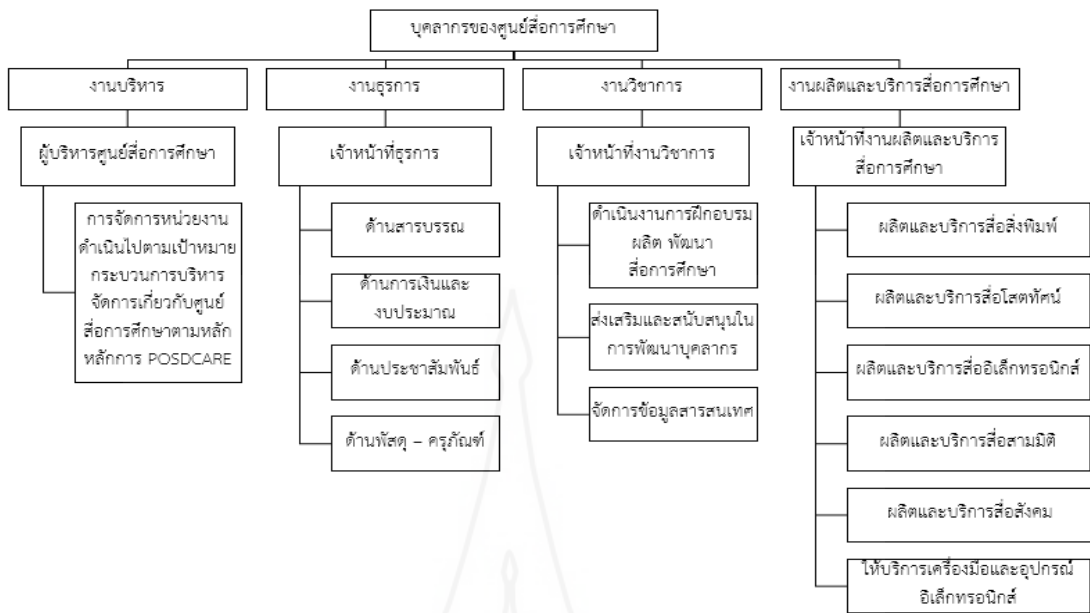

ภาพที่ 5.10 แผนภูมิแสดงตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

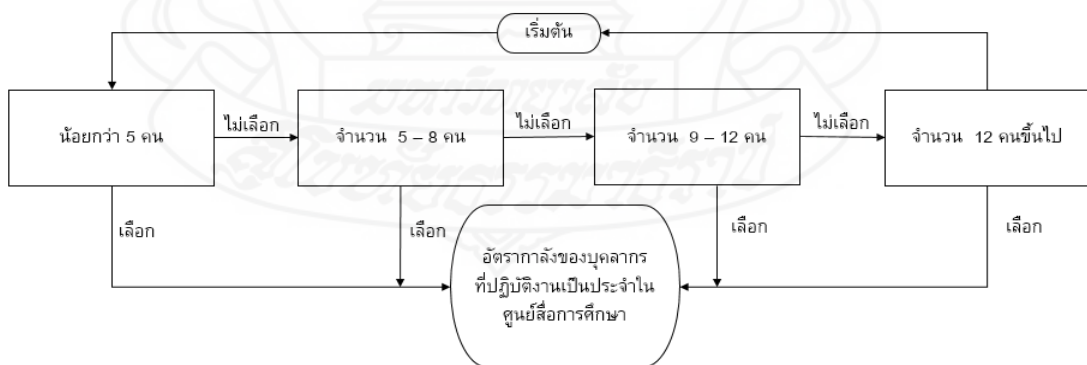
2.7 บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ (1) งานบริหารได้แก่ ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) งานวิชาการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานวิชาการ (3) เจ้าหน้าที่งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผลิตและบริการ และ (4) งานธุรการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานธุรการ

ภาพที่ 5.11 แผนภูมิแสดงบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.8 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีดังนี้ ดังนี้ น้อยกว่า 5 คน จำนวน 5 – 8 คน จำนวน 9 – 12 คน และ (3) จำนวน 12 คนขึ้นไป ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องให้อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา ตามภาระงาน จำนวน 5 – 8 คน

ภาพที่ 5.12 แผนภูมิแสดงอัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.9 การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

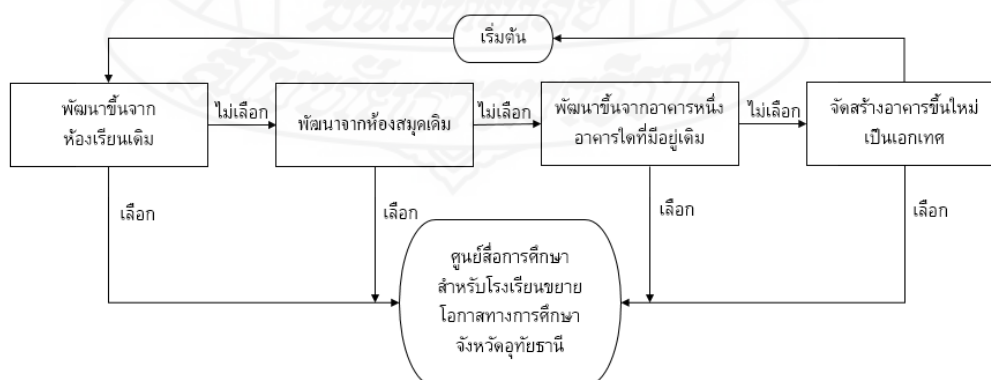
แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจัดตั้งขึ้นอย่างอิสระ ไม่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานได้ ดังนี้ (1) แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา และ (3) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.13 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

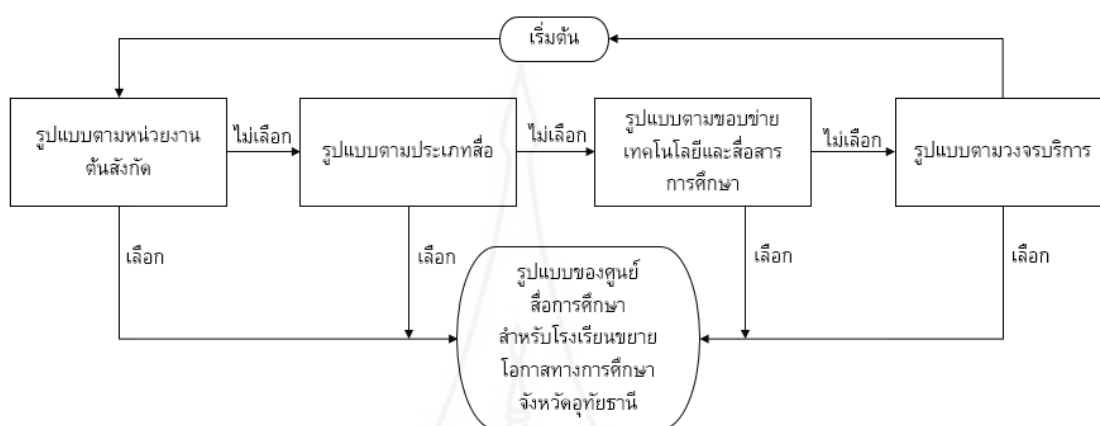
2.10 แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา

แนวทางในการจัดสร้างอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน 3 แนวทาง ดังนี้ (1) จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่โดยเป็นเอกเทศ (2) พัฒนาจากห้องสมุดเดิมโดยใช้อาคารเดิม และ (3) พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องให้ แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม

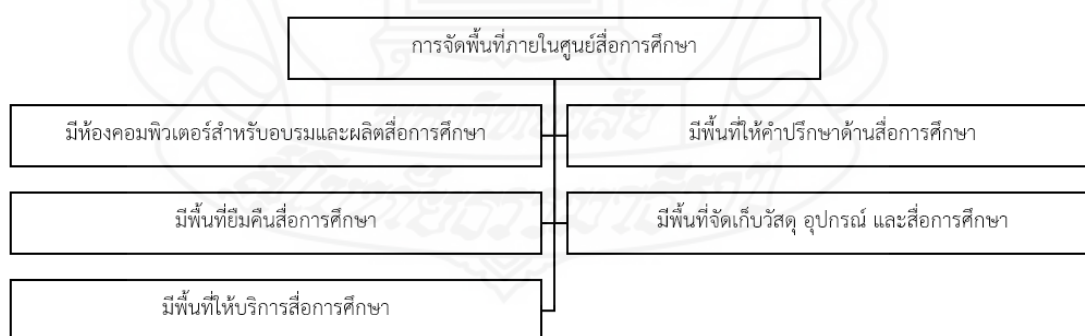
ภาพที่ 5.14 แผนภูมิแสดงแนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.11 รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด นำเสนอให้จัดแบบสมบูรณ์มีแบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.15 แผนภูมิแสดงแนวทางรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

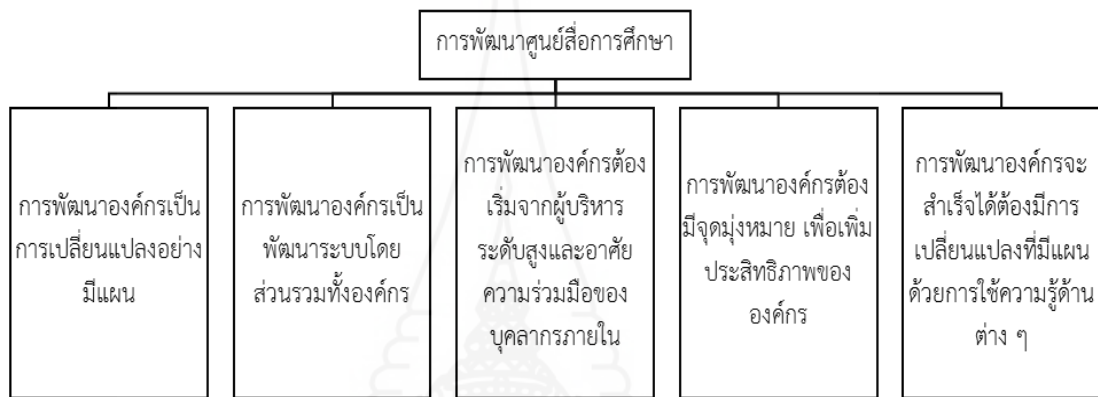
2.12 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา (2) มีพื้นที่ให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษา (3) มีพื้นที่ยืมคืนสื่อการศึกษา (4) มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการศึกษา และ (5) มีพื้นที่ให้บริการสื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.16 แผนภูมิแสดงแนวทางการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2.13 การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

หลักพัฒนาองค์กร ดังนี้ (1) การพัฒนาองค์กรเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน (2) การพัฒนาองค์กรเป็นพัฒนาระบบโดยส่วนรวมทั้งองค์กร (3) การพัฒนาองค์กรต้องเริ่มจากผู้บริหารระดับสูง และอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายใน (4) การพัฒนาองค์กรต้องมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และ (5) การพัฒนาองค์กรจะสำเร็จได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนด้วยการใช้ความรู้ด้านต่าง ๆ

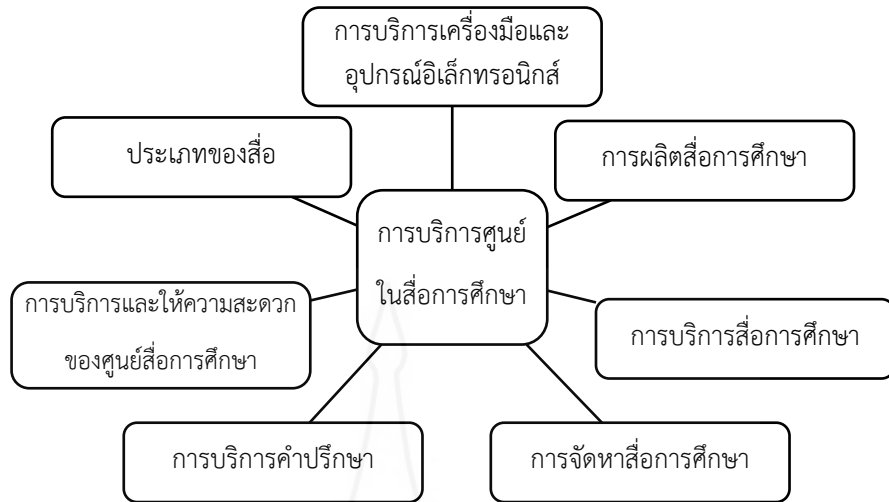

ภาพที่ 5.17 แผนภูมิแสดงแนวทางการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3. การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา

การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (2) การผลิตสื่อการศึกษา (3) การบริการสื่อการศึกษา (4) การจัดหาสื่อการศึกษา (5) การบริการคำปรึกษา (6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ประเภทของสื่อ

ภาพที่ 5.18 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.1 การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

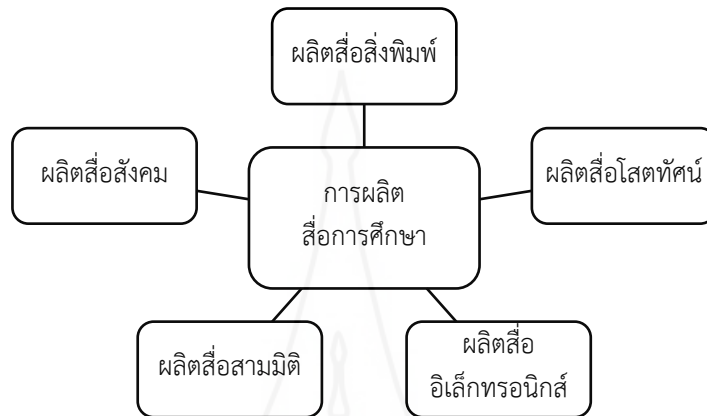
เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง กล้องดิจิทัล กล้องวิดีโอ ชุดเครื่องขยายเสียง เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย

ภาพที่ 5.19 แผนภูมิแสดงการบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.2 การผลิตสื่อการศึกษา

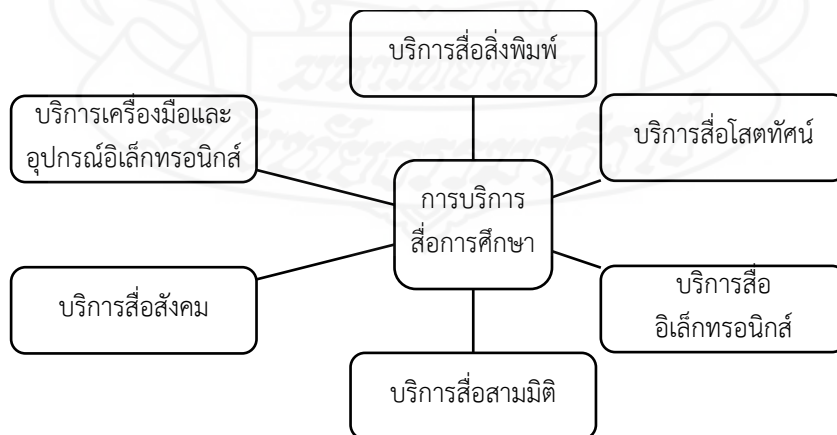
งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ (2) ผลิตสื่อโสตทัศน (3) ผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) ผลิตสื่อสามมิติ และ (5) ผลิตสื่อสังคม

ภาพที่ 5.20 แผนภูมิแสดงงานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.3 การบริการสื่อการศึกษา

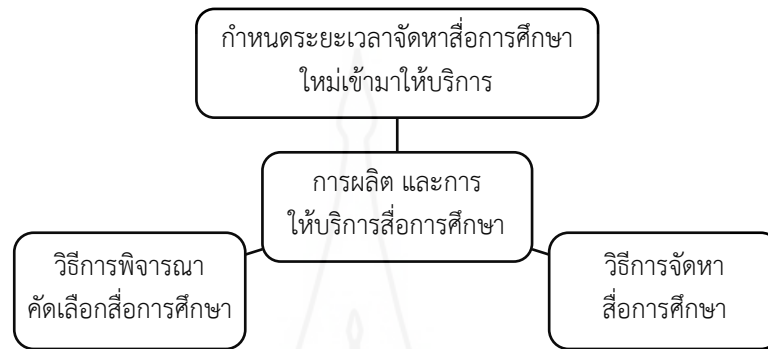
งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) บริการสื่อสิ่งพิมพ์ (2) บริการสื่อโสตทัศน (3) บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) บริการสื่อสามมิติ (5) บริการสื่อสังคม และ (6) บริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 5.21 แผนภูมิแสดงงานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.4 การจัดหาสื่อการศึกษา

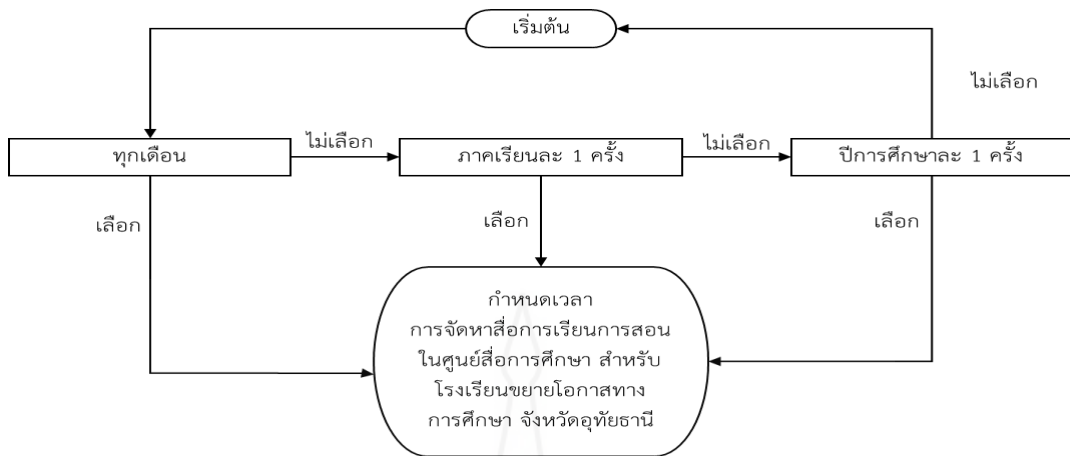
การจัดหาสื่อการศึกษา ดังนี้ (1) กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ (2) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา และ (3) วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.22 แผนภูมิแสดงแนวทางการผลิตและการให้บริการสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

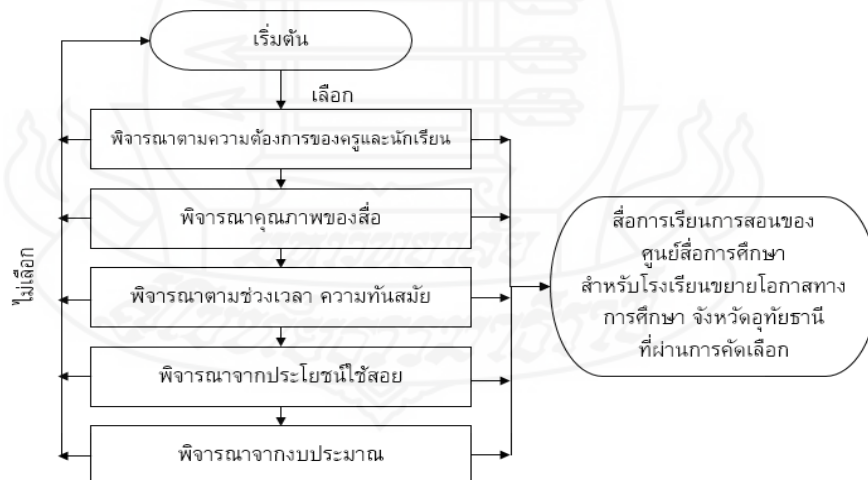
3.5 กำหนดระยะเวลาการจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ

จากการสำรวจความต้องการของผู้บริหารและครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย ผลปรากฏว่ามีแนวทางในการกำหนดระยะเวลาการจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ 3 แนวทาง สำหรับการบริหารจัดการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้คือ (1) ทุกเดือน (2) ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และ (3) ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ภาพที่ 5.23 แผนภูมิแสดงแนวการกำหนดระยะเวลาจัดทำสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ
ในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

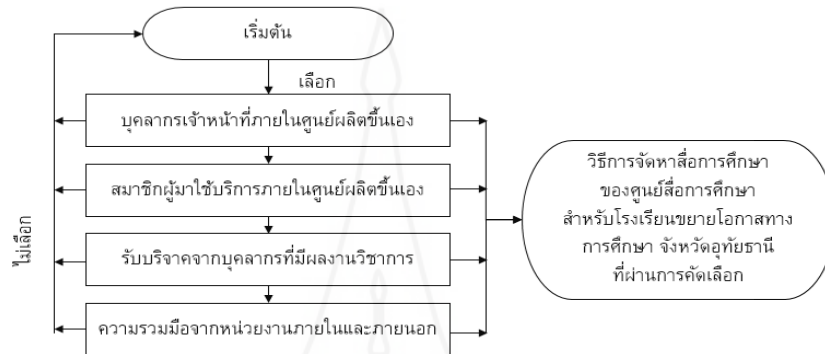
3.6 วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษามี
ข้อพิจารณา ดังนี้ (1) พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน (2) พิจารณาคุณภาพของสื่อ
(3) พิจารณาตามช่วงเวลา ความทันสมัย (4) พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย และ (5) พิจารณาจาก
งบประมาณ

ภาพที่ 5.24 แผนภูมิแสดงวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.7 วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา

มีวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาดังนี้ (1) บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง (2) สมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง (3) รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ และ (4) ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในและภายนอก

ภาพที่ 5.25 แผนภูมิแสดงวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.8 การให้บริการคำปรึกษา

เป็นการให้บริการคำแนะนำตอบคำถามหรือ เสนอทางเลือกเพื่อตัดสินใจเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ทางทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ขอบข่ายการให้บริการคำปรึกษาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามี 2 ขอบข่าย ดังนี้ (1) ผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองเป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า (2) ผู้รับบริการปรึกษาผ่านทางสื่อ ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 5.26 แผนภูมิแสดงแนวทางการให้บริการคำปรึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.9 การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

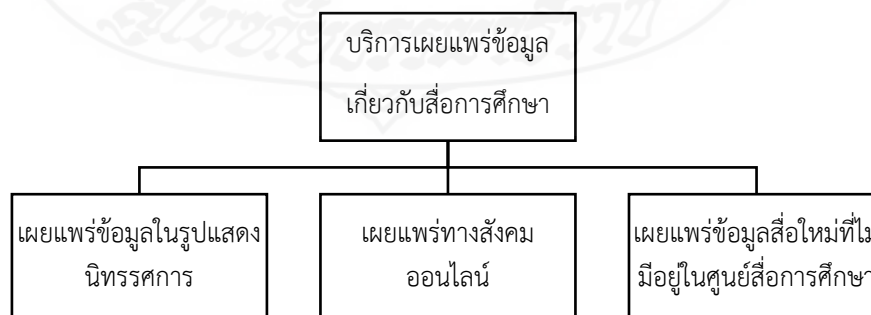
การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) บริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา (2) บริการรฝีกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา (3) บริการยืม – คืนสื่อการศึกษา (4) บริการจองสื่อการศึกษา (5) บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (6) บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ

ภาพที่ 5.27 แผนภูมิแสดงแนวทางการบริการและให้ความสะดวกในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.10 บริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา

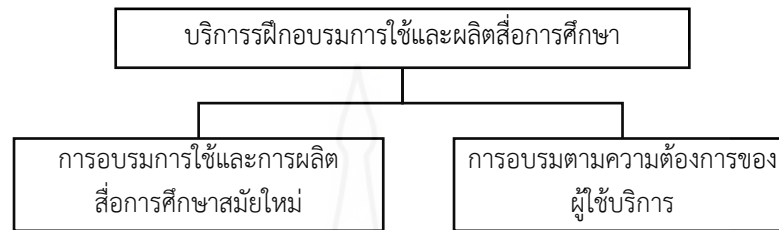
การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบแสดงนิทรรศการ (2) เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ และ (3) เผยแพร่ข้อมูลสื่อใหม่ที่ไม่ได้อยู่ในศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.28 แผนภูมิแสดงการบริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.11 บริการฝึกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา

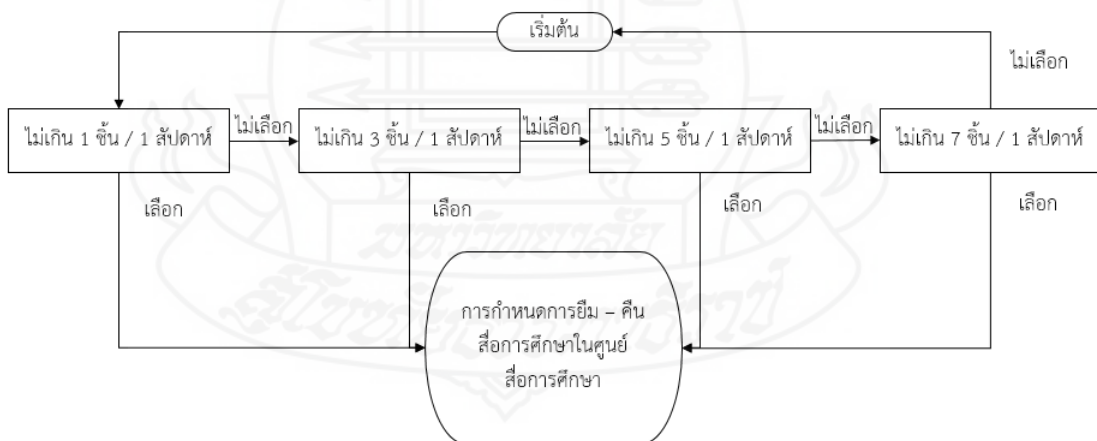
การฝึกอบรมการใช้ การผลิตสื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) การอบรมการใช้และการผลิตสื่อการศึกษาสมัยใหม่ (2) การอบรมตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

ภาพที่ 5.29 แผนภูมิแสดงแนวทางบริการฝึกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา
ในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดอุทัยธานี

3.12 บริการยืม – คืนสื่อการศึกษา

บริการยืม – คืนสื่อการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า การกำหนดการยืม – คืน (1) สื่อสิ่งพิมพ์ (2) สื่อโสตทัศน (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) สื่อสามมิติ ไม่เกิน 3 ชั้น/1 สัปดาห์

ภาพที่ 5.30 แผนภูมิแสดงแนวทางบริการยืม – คืนสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.13 บริการจองสื่อการศึกษา

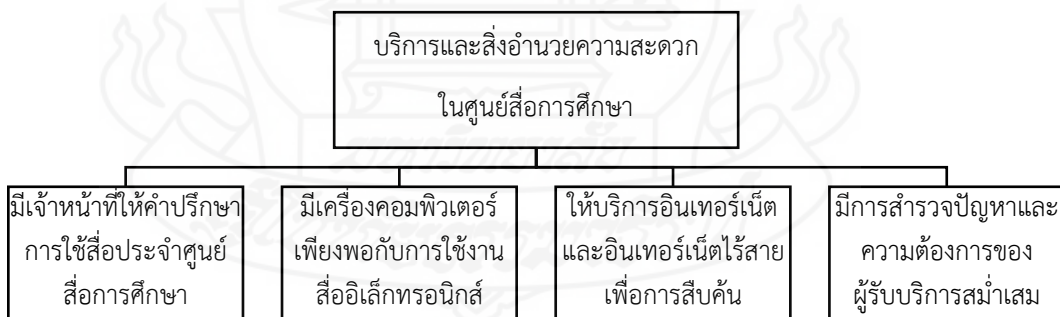
บริการจองสื่อการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจองสื่อการศึกษา ดังนี้ (1) การจองด้วยตนเอง (2) แอปพลิเคชัน และ (3) เว็บไซต์

ภาพที่ 5.31 แผนภูมิแสดงแนวทางบริการจองสื่อการศึกษาในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.14 บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

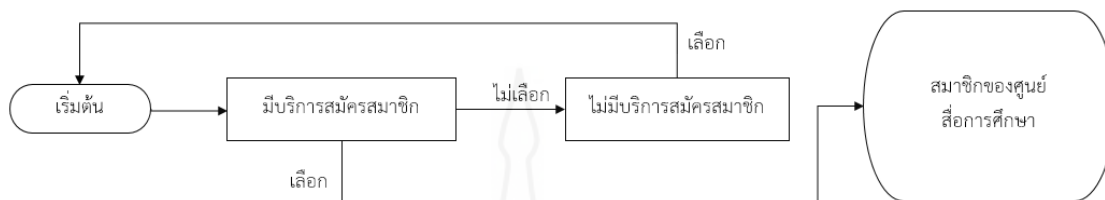
บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาควรเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงประเด็นในบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อประจำศูนย์สื่อการศึกษา (2) มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) ให้บริการอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อการสืบค้น และ (4) มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการสม่ำเสมอ

ภาพที่ 5.32 แผนภูมิแสดงแนวทางบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.15 บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา

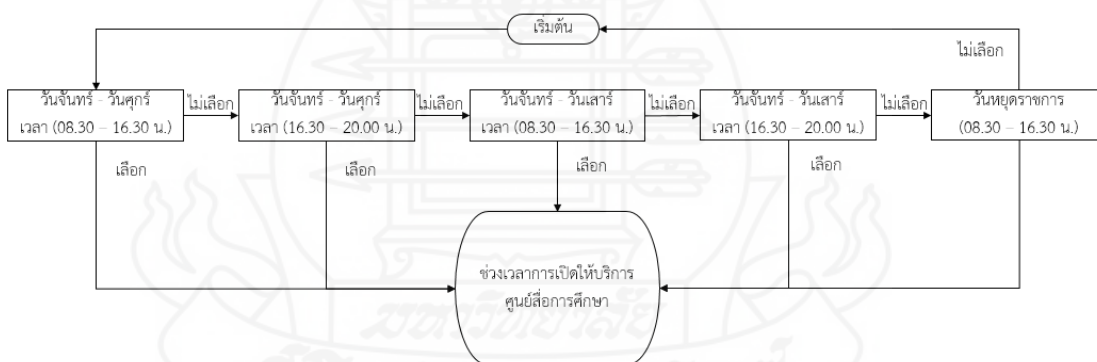
บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ควรให้บริการสมัครสมาชิก

ภาพที่ 5.33 แผนภูมิแสดงแนวทางบริการสมัครสมาชิกในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.16 ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ

ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการ เปิด - ปิด ควรสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้ วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30 - 16.30 น.)

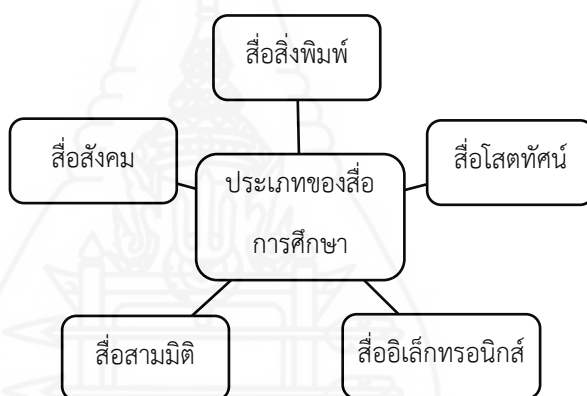
ภาพที่ 5.34 แผนภูมิแสดงแนวทางช่วงเวลาการเปิดให้บริการศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.17 ประเภทของสื่อการศึกษา

ประเภทของสื่อตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ดังนี้ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือหนังสือ หนังสือเล่ม แผ่นพับ นิตยสาร โปสเตอร์ จุลสาร สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ วารสาร ป้ายนิเทศ หนังสือพิมพ์ ใบความรู้ กล้องวิดีโอ กล้องดิจิทัล เครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์

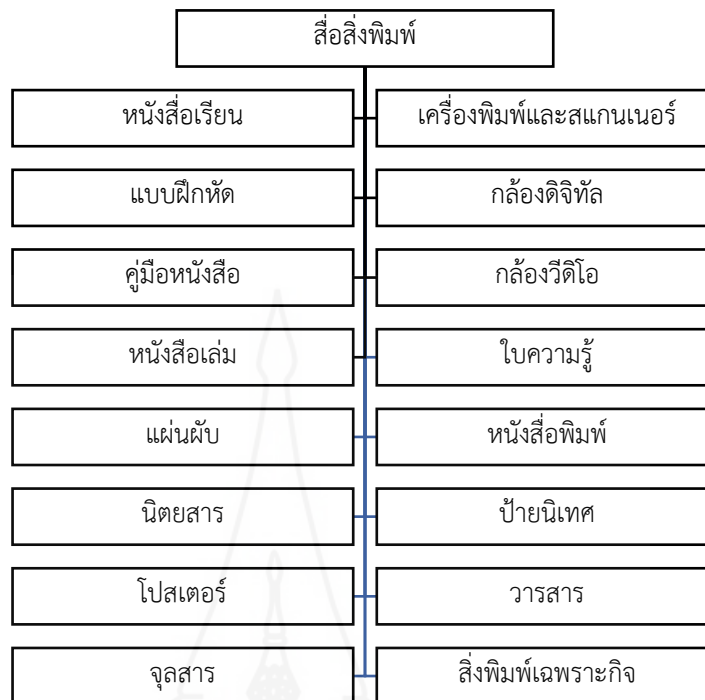
(2) สื่อโสตทัศน ได้แก่ (1) สื่อโสตทัศนที่ให้ความรู้ประสบการณ์ทางหู (2) ทางตา และ (3) แบบสื่อประสม (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ วิดีโอดิจิทัล ไฟล์เสียงดิจิทัล (4) สื่อสามมิติ ได้แก่ สื่อของจริง สื่อของตัวอย่าง สื่อหุ่นจำลอง และ สื่อเสมือนจริง และ (5) สื่อสังคม ได้แก่ ตัวกลางที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านสื่อที่มีการรวมกลุ่มบุคคลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยสามารถสร้าง แบ่งปัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ในรูปแบบเสียง ตัวอักษร ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว และอื่นๆ

3.17.1 ประเภทของสื่อการศึกษาที่ให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ (2) สื่อโสตทัศน (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) สื่อสามมิติ และ (5) สื่อสังคม

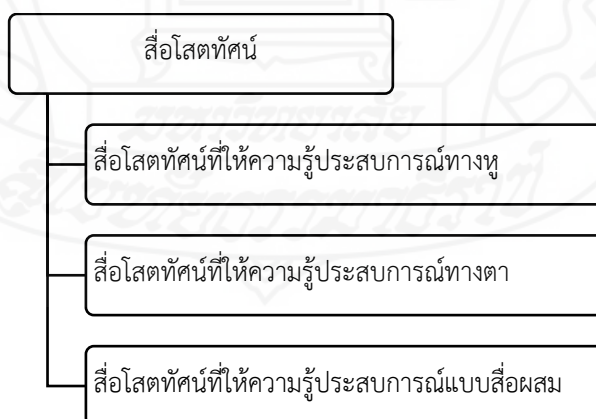
ภาพที่ 5.35 แผนภูมิแสดงประเภทของสื่อการศึกษาที่ให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือหนังสือ หนังสือเล่ม แผ่น ผับ นิตยสาร โปสเตอร์ จุลสาร สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ วารสาร ป้ายนิเทศ หนังสือพิมพ์ ใบความรู้ กล้องวิดีโอ กล้องดิจิทัลเครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์

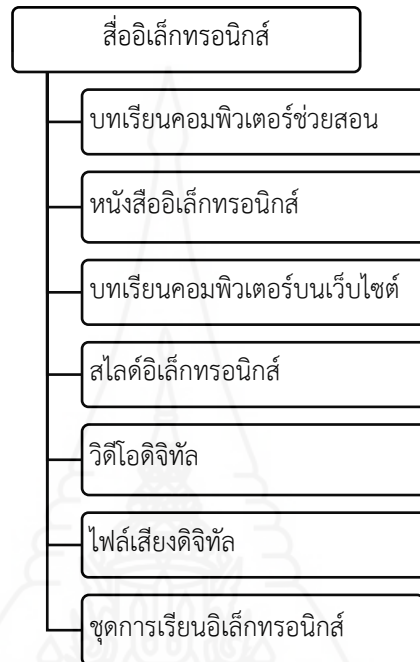
ภาพที่ 5.36 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

- 2) สื่อโสตทัศนฯ ได้แก่ (1) สื่อโสตทัศนฯ ที่ให้ความรู้ประสบการณ์ทางหู
(2) ทางตา และ(3) แบบสื่อประสม

ภาพที่ 5.37 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อโสตทัศนฯ ในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ วิดีโอดิจิทัล ไฟล์เสียงดิจิทัล

ภาพที่ 5.38 แผนภูมิแสดงประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

4) สื่อสามมิติ ได้แก่ สื่อที่ผู้สอนนำมาสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นสื่อที่มีสภาพการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด จึงสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นสภาพความจริงให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สื่อสามมิติมี 4 ประเภท ได้แก่ สื่อของจริง สื่อของตัวอย่าง สื่อหุ่นจำลอง และ สื่อเสมือนจริง

ภาพที่ 5.39 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสามมิติในศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

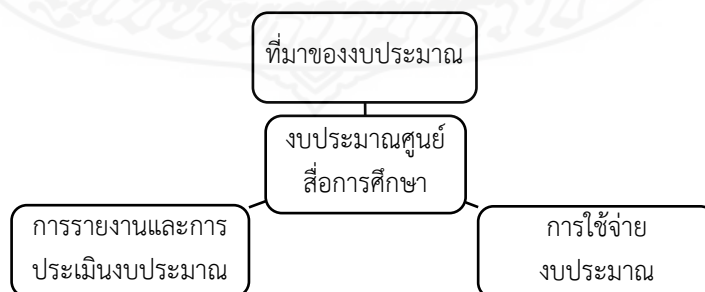
5) สื่อสังคม ได้แก่ ตัวกลางที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ผ่านสื่อที่มีการรวมกลุ่มบุคคลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยสามารถสร้าง แบ่งปัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ในรูปแบบเสียง ตัวอักษร ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว และอื่นๆ

ภาพที่ 5.40 แผนภูมิแสดงประเภทสื่อสามมิติในศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.17.2 งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา

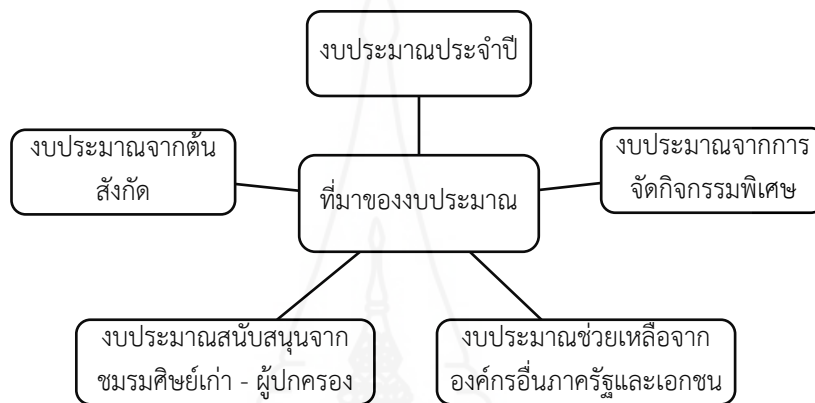
งบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ที่มาของงบประมาณ (2) การใช้จ่ายงบประมาณ และ (3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ

ภาพที่ 5.41 แผนภูมิแสดงแนวทางงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1) ที่มาของงบประมาณ

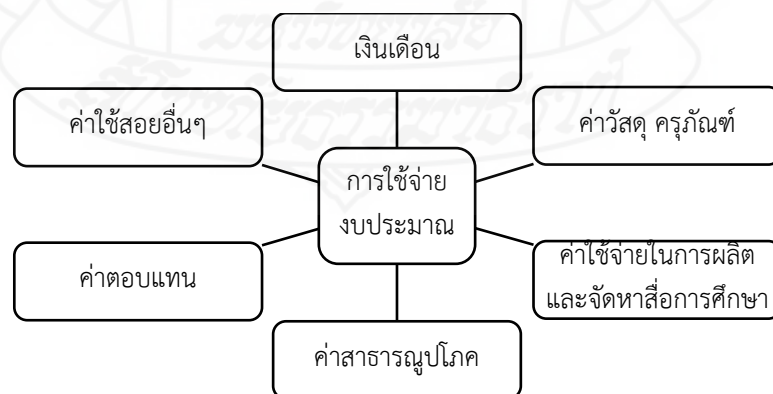
ที่มาของงบประมาณผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) งบประมาณประจำปี (2) งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ (3) งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือจากองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน (4) งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า – ผู้ปกครอง และ (5) งบประมาณจากต้นสังกัด

ภาพที่ 5.42 แผนภูมิแสดงแนวทางที่มาของงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2) การใช้จ่ายงบประมาณ

ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้ (1) เงินเดือน (2) ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ (3) ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา (4) ค่าสาธารณูปโภค (5) ค่าตอบแทน และ (6) ค่าใช้สอยอื่นๆ

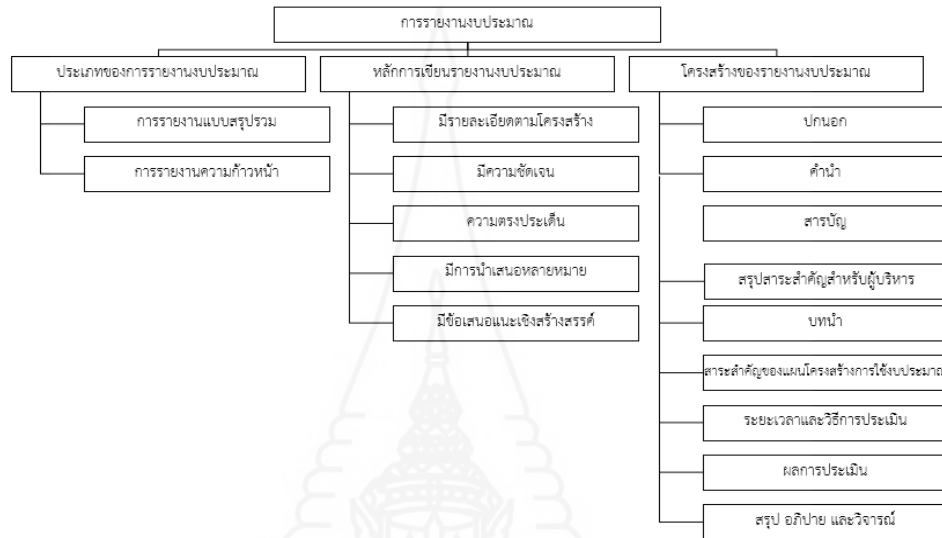

ภาพที่ 5.43 แผนภูมิแสดงแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ

(1) รายงานงบประมาณการรายงานงบประมาณ มีองค์ประกอบดังนี้

(1) ประเภทของรายงานงบประมาณ (2) หลักการเขียนรายงานงบประมาณ และ(3) โครงสร้างของการรายงานงบประมาณ

ภาพที่ 5.44 แผนภูมิแสดงแนวทางการรายงานของศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

(2) ประเมินงบประมาณ แนวทางการประเมินการใช้งบประมาณในองค์กรเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษาการประเมินงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจะต้องประเมินซึ่งมีลักษณะการประเมิน ดังต่อไปนี้ (1) การประเมินจากวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด (2) การประเมินจากเป้าหมาย (3) การประเมินจากประสิทธิภาพ และ(4) การประเมินจากประสิทธิผล ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

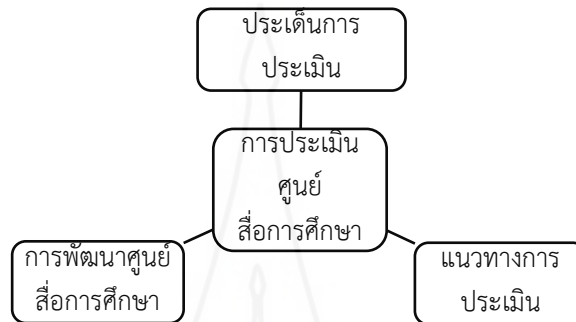

ภาพที่ 5.45 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3.17.3 การประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

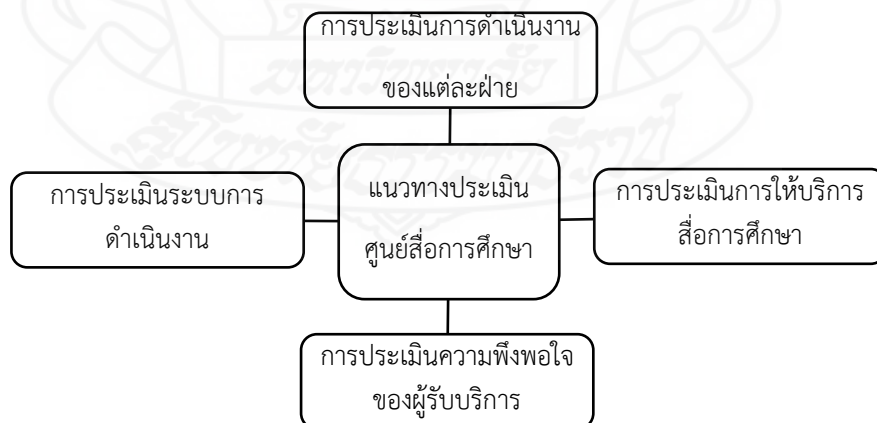
การประเมินศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการให้บริการ ดังนี้ (1) ประเด็นการประเมิน (2) แนวทางการประเมิน และ(3) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.46 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1) ประเด็นการประเมิน

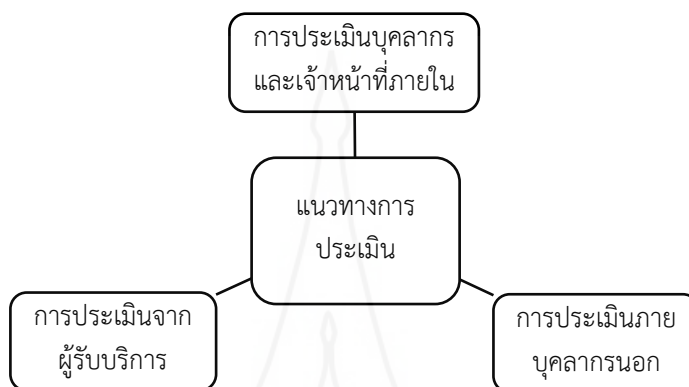
ประเด็นการประเมิน ดังนี้ (1) การประเมินการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย (2) การประเมินการให้บริการสื่อการศึกษา (3) การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ (4) การประเมินระบบการดำเนินงาน

ภาพที่ 5.47 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

2) แนวทางการประเมิน

แนวทางการประเมิน ดังนี้ (1) การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน
(2) การประเมินภายนอกบุคลากรนอก และ (3) การประเมินจากผู้รับบริการ

ภาพที่ 5.48 แผนภูมิแสดงแนวทางการประเมินงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 3

การนำไปใช้

1. เจ็อนไขการนำแบบจำลองไปใช้

1.1 เจ็อนไขสำหรับต้นแบบชิ้นงาน

1.1.1 การนำต้นแบบชิ้นงานไปใช้ควรคำนึงถึงศักยภาพของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ในด้านโครงสร้างองค์กร และ ภาระงานหน้าที่เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถจัดตั้งได้ตามต้นแบบชิ้นงานนี้ ควรยืดหยุ่นหรือ ปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับเป็นสำคัญ

1.1.2 การนำต้นแบบชิ้นงานไปใช้ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ด้วย เช่น ด้านบุคลากรด้านอาคารสถานที่ และความรู้ในการบริหารจัดการศูนย์สื่อการศึกษา

1.1.3 ด้านผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สามารถหาข้อสรุปที่มาจากความเหมาะสมของแต่ละศูนย์ฯ อีกครั้งตามความเหมาะสม

1.1.4 ด้านรูปแบบอาคารศูนย์สื่อการศึกษา ควรปรับให้เหมาะสม กับสภาพความพร้อมของแต่ละหน่วยงานที่จะนำต้นแบบขึ้นไปใช้

1.2 เงื่อนไขสำหรับผู้ให้บริการ

1.2.1 ผู้บริการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ประชาชนทั่วไป สามารถยืมสื่อการศึกษาจาก ศูนย์สื่อการศึกษา ได้

1.2.2 ผู้ใช้บริการทั่วไป สามารถใช้บริการสื่อการศึกษาภายในศูนย์สื่อการศึกษาเท่านั้น ยกเว้นผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกที่สามารถยืมสื่อการศึกษาออกนอกศูนย์สื่อการศึกษาได้

2. มาตรการและวิธีการนำไปใช้

2.1 ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดำเนินงาน การให้บริการ และการรับบริการให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดข้อผิดพลาดการบริหารงานและการประเมินผลที่ชัดเจน

2.2 การจัดบริการนอกเหนือต้นแบบขึ้นงานตามศักยภาพของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีนั้น ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและ ตรวจสอบได้

2.3 ศูนย์สื่อการศึกษาทุกแห่งควรมีการประเมินในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการดำเนินงาน และการจัดบริการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อไป

2.4 ศูนย์สื่อการศึกษาแต่ละแห่งควรมีการประสานงานและ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือความคิดเห็นด้านต่าง ๆ กับศูนย์สื่อการศึกษาแห่ง หรือศูนย์ที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

2.5 หน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรอื่นที่จะนำต้นแบบขึ้นไปใช้ ดำเนินการควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับหน่วยงานนั้นๆ

3. การประเมิน

3.1 ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีการประเมินประสิทธิภาพการ ดำเนินงานเป็นระยะ โดยศึกษา ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ประเมินกลางโครงการ โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ในระยะเวลา 6 เดือน หรือ ครึ่งปีงบประมาณ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขในการดำเนินงานต่อไป ในระยะเวลา 6 เดือนหลัง หรือ ครึ่งปีงบประมาณ

3.3 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ ในระยะเวลา 1 ปี โดยประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา ในรอบ 1 ปี ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขในการดำเนินงานต่อไป

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 ควรเป็นหน่วยงานหลัก ในการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ในสังกัดโดยการนำเสนอรูปแบบไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเผยแพร่ไปยังหน่วยงานในระดับเดียวกัน

4.2 ศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ควรมีการสร้างเครือข่ายในระดับ ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ในระดับเขตพื้นที่ หรือส่วนกลาง เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนศิษย์เก่า ประชาชนทั่วไป เพื่อได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ ในการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาให้ก้าวสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

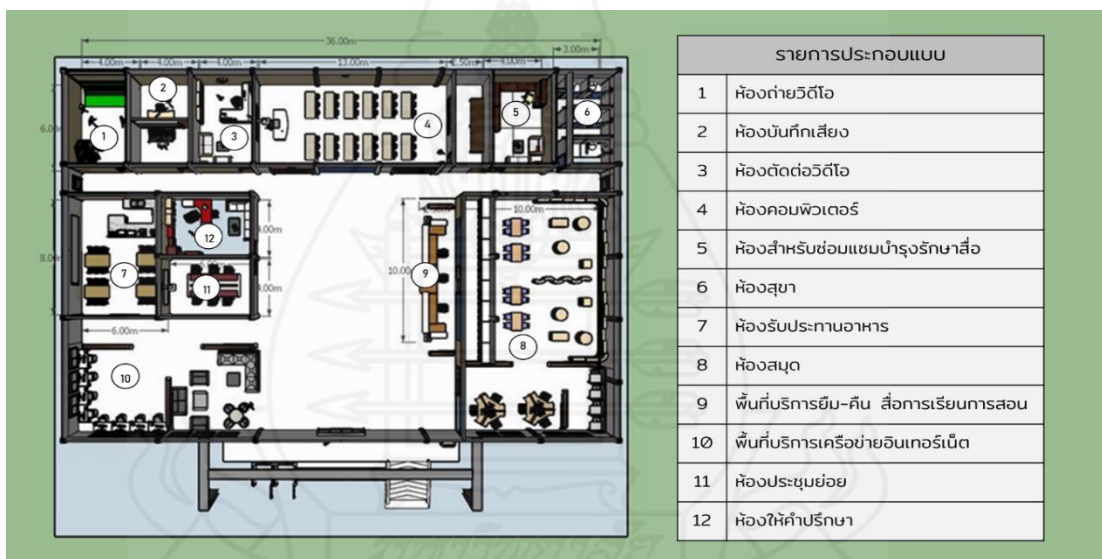
ตอนที่ 4

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ผลจากการจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการในการพัฒนา สร้างและ ออกแบบ แบบจำลอง โดยอาศัยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จากผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 ข้อมูล จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม ได้ นำมาสร้างต้นแบบชิ้นงาน แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ได้นำมาสร้างเป็น ต้นแบบชิ้นงานและต้นแบบชิ้นงานจะมองได้เป็นรูปธรรม

ที่สุดจึงได้นำเสนอรูปแบบทาง สถาปัตยกรรม เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงนำเสนออย่างละเอียด ศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้

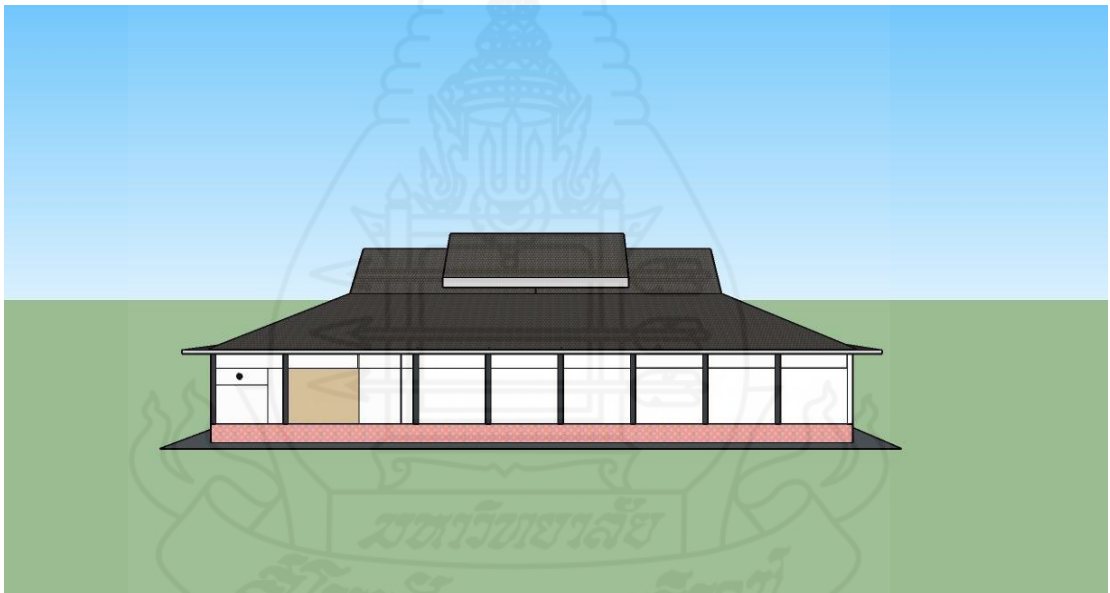
- 1) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา
- 2) ลักษณะด้านหน้าศูนย์สื่อการศึกษา
- 3) ลักษณะด้านหลังศูนย์สื่อการศึกษา
- 4) ลักษณะด้านข้างซ้าย ศูนย์สื่อการศึกษา
- 5) ลักษณะด้านข้างขวา ศูนย์สื่อการศึกษา
- 6) รูปตัดด้านข้าง ศูนย์สื่อการศึกษา
- 7) ภาพมุมมองบริเวณห้องสมุดศูนย์สื่อการศึกษา
- 8) ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการศึกษา
- 9) ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

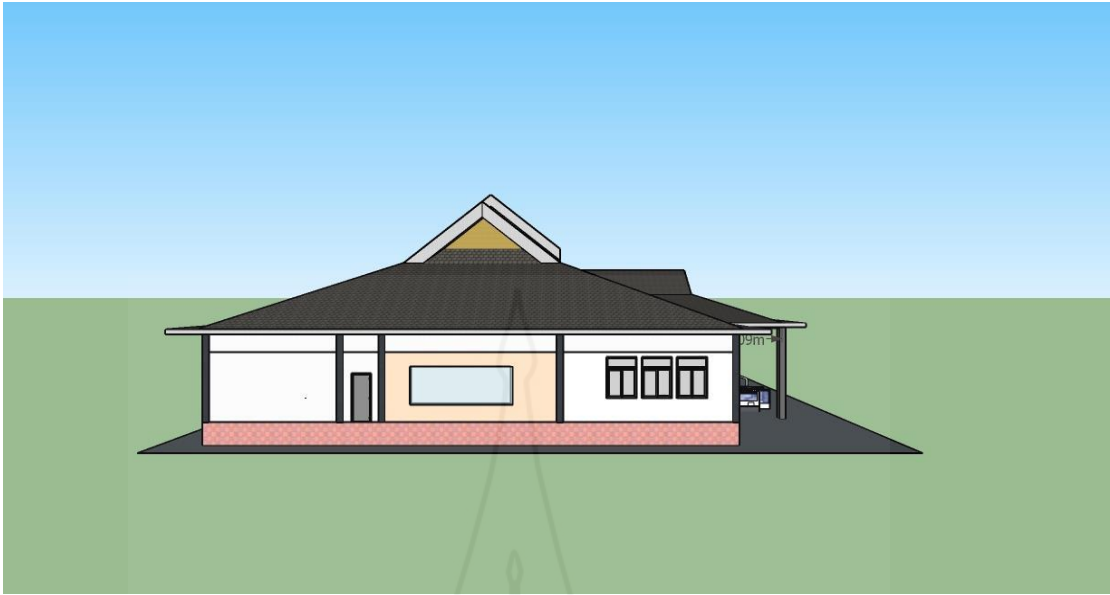
ภาพที่ 5.49 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.50 ลักษณะด้านหน้าศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.51 ลักษณะด้านหลังศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.52 ลักษณะด้านข้างซ้ายศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.53 ลักษณะด้านข้างขวาศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.54 รูปตัดด้านข้างศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.55 ภาพมุมมองบริเวณห้องสมุดศูนย์สื่อการศึกษาฯ

ภาพที่ 5.56 ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการศึกษา

ภาพที่ 5.57 ภาพมุมมองบริเวณพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สาย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสอบถามความคิดเห็นการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1) เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

3) เพื่อรับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชากรที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร

ทางการศึกษา จำนวน 286 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) แบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี (3) ต้นแบบการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (4) แบบประเมินรับรองแบบชิ้นงาน การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.3 การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

1) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 286 คน ดำเนินการเก็บข้อมูล ในวันที่ 7 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2564 โดยแบบสอบถามออนไลน์ ได้รับการตอบกลับคืน 253 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.61

2) การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยทำการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 ท่าน และนำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น ไปพัฒนาเป็นต้นแบบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

3) การรวบรวมข้อมูลจากการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยผู้วิจัยส่งต้นแบบชิ้นงานการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี และแบบประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ และได้รับแบบประเมินคืนครบทั้ง 3 ฉบับ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม

1.4.3 ข้อมูลจากการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 ผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งผลการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแต่ละตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ความคิดเห็นด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “คลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี” วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อการศึกษาที่ ทันสมัย มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ก้าวไกลสู่ศตวรรษที่ 21” ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา” พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา คือ ศูนย์สื่อเป็นหลักในการผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อการศึกษา สนับสนุนการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ และมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา

2. ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิต และการใช้สื่อการศึกษา เป็นศูนย์กลางรวบรวมสื่อการศึกษาที่ทันสมัยครอบคลุมหลักสูตรอย่าง เป็นระบบเป็นศูนย์ประสานงาน แลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงการเก็บรักษาสื่อการศึกษา

3. ความคิดเห็นด้านประเภทของสื่อการศึกษา ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หลักสูตร เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน ตำรา แบบเรียน โบชัวร์ แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือสารคดี หนังสือบันเทิงคดี รายงานการวิจัย หนังสือพิมพ์ สารานุกรม พจนานุกรม วารสาร นิตยสาร จุลสาร สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ สื่อของจริง หุ่นจำลอง

ลูกโลกจำลอง แผนที่ แผนที่ภูมิ แผนที่แบบจำลอง วิดีทัศน์ สื่อที่เป็นภาพ แผนภาพ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ห้องเรียนเสมือนจริง แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เกมการศึกษา การเรียนการสอนออนไลน์ การฝึกอบรมผ่านเว็บ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ การทดสอบผ่านเว็บ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ สไลด์ อิเล็กทรอนิกส์ ไฟล์เสียงดิจิทัล เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและคอมพิวเตอร์พกพา เครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์ เครื่องฉายภาพที่บแสงและเครื่องฉายภาพ เครื่องถ่ายภาพ เอกสาร กล้องดิจิทัล เครื่องรับส่งโทรสาร ชุดเครื่องขยายเสียง กล้องวิดีโอ โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต โทรศัพท์ดิจิทัล ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หูฟัง กระจาดานอัจฉริยะ กระจาดานดำ เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องอ่านบัตรสมาชิกการ์ด เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย เครื่องยืม – คืนสื่อการศึกษา สื่อประเภทกิจกรรม ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติการศึกษา การจัดนิทรรศการ นาฏการณ การประชุมชน เพื่อการศึกษา สถานการณ์จำลอง การฝึกสมาธิ

4. ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา คือ จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่เป็นเอกเทศรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา คือ แบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษา การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา มีห้องประชุมย่อย มีห้องให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษาและงานวิจัย มีห้องสำหรับซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการศึกษา มีห้องบันทึกเสียงมีห้องตัดต่อวิดีโอ มีห้องถ่ายวิดีโอ มีพื้นที่คัดกรองก่อนเข้าสู่ศูนย์ มีพื้นที่ยืมคืนสื่อการศึกษา/สื่ออิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ มีห้องรับประทานอาหาร มีห้องสุขา มีพื้นที่สำหรับศึกษาด้วยตนเอง มีพื้นที่สำหรับตรวจดูสื่อก่อนนำไปใช้ มีพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการศึกษา มีพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการ มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการศึกษา มีพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สายเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา คือ สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับโรงเรียน

5. ความคิดเห็นด้านด้านการจัดหาสื่อการศึกษา ดังนี้

กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ คือ กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา คือ พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน พิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย พิจารณาจากงบประมาณ พิจารณาจากความทันสมัย พิจารณาจากความสอดคล้องกับภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น พิจารณาคุณภาพของสื่อได้มาตรฐาน พิจารณาราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสื่อ พิจารณาความปลอดภัยในการใช้งาน วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา ได้แก่ บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ จัดซื้อจากร้านค้า/บริษัทผลิตสื่อที่เชื่อถือได้จัดประกวดสื่อการศึกษาและรวบรวมไว้ที่ศูนย์สื่อการศึกษา เมื่อเสร็จกิจกรรมสำเนาจากหน่วยงานบริการสื่อสาธารณะ สมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง

6. ความคิดเห็นด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

งานบริหารมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ จัดการงานหนังสือรับ-ส่งของของศูนย์สื่อการศึกษาจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี การบริหาร และการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีรวม เก็บรักษาด้านการจัดการความรู้ของของศูนย์สื่อการศึกษา ควบคุมดูแล และเก็บเอกสาร การประกันคุณภาพ จัดทำรายงานพัสดุ – ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อการศึกษา จัดทำปฏิทินงานของศูนย์สื่อการศึกษาประชาสัมพันธ์งานให้กับหน่วยงานทั้งภายนอกและภายใน การจัดการความรู้และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้ ออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนศึกษา ค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสื่อการศึกษา จัดระบบและดำเนินงานการฝึกอบรม ผลิตพัฒนาสื่อการศึกษา พัฒนาทรัพยากรบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการสารสนเทศ เชื่อมโยงกันทั้งภายใน และภายนอก จัดทำการประเมินสื่อการศึกษา งานบริการผลิตและบริการ สื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้ ผลิตและบริการสื่อสิ่งพิมพ์ ผลิตและบริการสื่อโสตทัศน์ ผลิตและบริการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลิตและบริการสื่อชุดการสอน ผลิตและบริการสื่อกราฟิก บริการยืม-คืนสื่อ โสตทัศนอุปกรณ์ รวมทั้งติดตั้ง และเคลื่อนย้าย โสตทัศนอุปกรณ์ ให้บริการผลิตสื่อการศึกษาต่างๆ แก่ผู้สอน จัดหาและสืบค้นสื่อการศึกษาที่จำเป็นต่อการศึกษา บำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการศึกษาให้ใช้งานได้ตลอดเวลา ให้บริการจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้บริการและ คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาสื่อการศึกษา และ งานวิจัย ให้บริการจัดเก็บสื่อการศึกษา งานธุรการมี บทบาทหน้าที่ดังนี้ ด้านสารบรรณ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านพัสดุ – ครุภัณฑ์ ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ

7. ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาคือ ดำเนินการคัดเลือกและ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา ความคิดเห็นด้านตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความคิดเห็นด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา งานธุรการ ได้แก่ หัวหน้างานธุรการ เจ้าหน้าที่การเงินและงบประมาณ เจ้าหน้าที่พัสดุ – ครุภัณฑ์เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ งานวิชาการ ได้แก่ หัวหน้างาน วิชาการ หัวหน้างานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หัวหน้างานวิชาการการศึกษา หัวหน้างานวัดผล การศึกษา งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ได้แก่ หัวหน้างานผลิตและบริการสื่อการศึกษา เจ้าหน้าที่ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่งานโสตทัศน์ เจ้าหน้าที่งานกราฟิกและถ่ายภาพและถ่ายวิดีโอ เจ้าหน้าที่งาน บันทึกลายเสียงเจ้าหน้าที่ตัดต่อภาพและวิดีโอ เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บและซ่อมแซม เจ้าหน้าที่งานบริการและ ติดตั้งเครื่องมือเจ้าหน้าที่งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์ สื่อการศึกษา คือ จำนวน 9 – 12 คน

8. ความคิดเห็นด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา ได้แก่ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทต่าง ๆ เผยแพร่รายการสื่อการศึกษาในระบบสารสนเทศห้องสมุด เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบการจัดป้ายนิเทศ เผยแพร่ข้อมูลในรูปจุลสารหรือแผ่นพับเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ เผยแพร่ข่าวสารโดยนักเรียนรู้ชุมชนเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบ ประกาศเสียงตามสาย และ โสตทัศนูปกรณ์ เผยแพร่ข้อมูลสื่อใหม่ที่ไม่อยู่ในศูนย์สื่อการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล ความคิดเห็นด้านการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่ ได้แก่ อบรมการใช้สื่อการศึกษาสมัยใหม่ อบรมแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนสมัยใหม่ อบรมการผลิตและรวบรวมสื่อการศึกษาสมัยใหม่ อบรมการประเมินสื่อการศึกษา อบรมการซ่อมบำรุงสื่อการศึกษา อบรมการวิจัยสื่อการศึกษา การกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน/เวลา ไม่เกิน 3 ชิ้น / 1 สัปดาห์ การกำหนดการยืม-คืนสื่อสิ่งดิจิทัล จำนวน/เวลา ไม่เกิน 5 ชิ้น / 1 สัปดาห์ ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.) วิธีการยืม / จองสื่อการศึกษา ได้แก่ การยืมด้วยตนเองการยืมทางโทรศัพท์ การยืมผ่านระบบเว็บไซต์ การยืมผ่านแอปพลิเคชัน การยืมผ่านเครื่องยืม - คืนสื่อการศึกษา ความคิดเห็นด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อประจำศูนย์สื่อการศึกษา มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้บริการอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อการสืบค้น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สื่อการศึกษาอย่างถูกต้อง การจัดบรรยากาศภายในศูนย์ที่เหมาะสมกับการรับบริการ จัดตารางบริการให้เหมาะสม มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการสม่ำเสมอ มีสื่อโปรแกรม สำหรับผู้เข้ารับบริการใช้อย่างเพียงพอ บริการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษาออนไลน์ มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ความคิดเห็นด้านบริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา คือ มีบริการสมัครสมาชิก

9. ความคิดเห็นด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านที่มาของ งบประมาณ ดังนี้

งบประมาณประจำปี งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือ จากองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า - ผู้ปกครอง ที่มาของงบประมาณ ได้แก่ เงินเดือน ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

10. ความคิดเห็นด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

การจัดระบบการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย การดำเนินงานด้านการใช้จ่ายงบประมาณ การให้บริการ สื่อการศึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการ การประเมินระบบการดำเนินงาน

ความคิดเห็นด้านแนวทางการประเมิน ได้แก่ การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน การประเมินบุคลากรภายนอก การประเมินจากผู้รับบริการ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้ แสดงในภาคผนวก ก) เกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1. กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ภูมิคลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม ก้าวทัน เทคโนโลยี”

2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ศูนย์เครือข่ายนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีการพัฒนาด้วยองค์ความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการขยายโอกาสทางการศึกษา”

3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา คือ “ยกระดับการขยายโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐาน สามารถเข้าถึงได้ในทุกสถานการณ์”

4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา คือ (1) เป็นศูนย์กลางการผลิตและพัฒนานวัตกรรม สื่อการศึกษา (2) ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการสื่อการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการการศึกษาตลอดชีวิต

5) ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ (1) ผลิตและพัฒนานวัตกรรม สื่อการศึกษาที่ตรงตามความต้องการและมีคุณภาพ (2) ผู้รับบริการเข้าถึงบริการสื่อการศึกษาได้ในทุกสถานการณ์ และ (3) เป็นศูนย์สื่อการศึกษาตลอดชีวิต

2. การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ (1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา (3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ (6) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา

1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา พบว่า กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์ สื่อการศึกษา เป็นกิจกรรมดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งงานและการกำกับ ควบคุมการประสานงาน การรายงาน การจัดงบประมาณ และการติดตามและประเมิน

2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา คือ การบริหารรูปแบบโดยบุคคล แบบคณะบุคคล

3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา พบว่า บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) งานบริหาร (2) งานวิชาการ (3) งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษา และ (4) งานธุรการ

4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาประกอบด้วย (1) ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (2) ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา (3) บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา และ(4) อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา

(1) ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา คือ ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา

(2) ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา คือ ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารประจำศูนย์สื่อการศึกษา

(3) บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย งานบริหารได้แก่ ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา งานวิชาการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานวิชาการ เจ้าหน้าที่งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผลิตและบริการและ งานธุรการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานธุรการ

(4) อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา คือ อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำศูนย์สื่อการศึกษา ตามภาระงาน จำนวน 5 – 8 คน

5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีดังนี้ (1) แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา (2) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา และ (3) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา

(1) แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา คือ พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม

(2) รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา คือ ให้จัดแบบสมบูรณ์มีแบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษาอยู่ด้วยกัน

(3) การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการศึกษา มีพื้นที่ให้คำปรึกษาด้านสื่อการศึกษา มีพื้นที่ยืมคืนสื่อการศึกษา มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์สื่อการศึกษา และมีพื้นที่ให้บริการสื่อการศึกษา

3. การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา

การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (2) การผลิตสื่อการศึกษา (3) การบริการสื่อการศึกษา (4) การจัดหาสื่อการศึกษา (5) การบริการคำปรึกษา (6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา และ (7) ประเภทของสื่อ

1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์และ สแกนเนอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง กล้องดิจิทัล กล้องวิดีโอ ชุดเครื่องขยายเสียง เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย

2) การผลิตสื่อการศึกษา คือ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ผลิตสื่อโสตทัศน์ ผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลิตสื่อสามมิติ และ ผลิตสื่อสังคม

3) การบริการสื่อการศึกษา มีดังนี้ บริการสื่อสิ่งพิมพ์ บริการสื่อโสตทัศน์ บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บริการสื่อสามมิติ บริการสื่อสังคม และบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

4) การจัดหาสื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาให้บริการ วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา และ วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา

(1) กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการศึกษาใหม่เข้ามาบริการภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(2) วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน พิจารณาคุณภาพของสื่อ พิจารณาตามช่วงเวลา ความทันสมัย พิจารณาจากประโยชน์ ใช้ง่าย และพิจารณาจากงบประมาณ

(3) วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเองสมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ และความร่วมมือจากหน่วยงานภายในและภายนอก

5) การบริการคำปรึกษา คือ ผู้รับบริการมาปรึกษาด้วยตนเองเป็นการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ผู้รับบริการปรึกษาผ่านทางสื่อ ได้แก่ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ และคอมพิวเตอร์

6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย บริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา บริการรณีกรอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา บริการยืม – คืนสื่อการศึกษา บริการจองสื่อการศึกษา บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา และช่วงเวลาการเปิดให้บริการ

(1) บริการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษา มีดังนี้ เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ และ เผยแพร่ข้อมูลสื่อใหม่ที่ไม่อยู่ในศูนย์สื่อการศึกษา

(2) บริการฝึกอบรมการใช้และผลิตสื่อการศึกษา การฝึกอบรม การใช้ การผลิตสื่อการศึกษา มีดังนี้ การอบรมการใช้และการผลิตสื่อการศึกษาสมัยใหม่ การอบรมตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

(3) บริการยืม – คืนสื่อการศึกษาบริการยืม – คืนสื่อการศึกษา การกำหนดการยืม – คืน (1) สื่อสิ่งพิมพ์ (2) สื่อโสตทัศน (3) สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (4) สื่อสามมิติไม่เกิน 3 ชิ้น ต่อ 1 สัปดาห์

(4) บริการจองสื่อการศึกษา บริการจองสื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) การจองด้วยตนเอง (2) แอปพลิเคชัน และเว็บไซต์

(5) บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา มีดังนี้ มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อประจำศูนย์สื่อการศึกษา มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้บริการอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อการสืบค้น และมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการสม่ำเสมอ

(6) บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา คือ มีบริการสมัครสมาชิก

(7) ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ คือ วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30–16.30 น.)

7) ประเภทของสื่อ มีดังนี้ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ (2) สื่อโสตทัศน (3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) สื่อสามมิติ และ (5) สื่อสังคม

(1) สื่อสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือหนังสือ หนังสือเล่ม แผ่นพับ นิตยสาร ไปสเตอร์ จุลสาร สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ วารสาร ป้ายนิเทศ หนังสือพิมพ์ ใบความรู้ กล้องวิดีโอ กล้องดิจิทัล เครื่องพิมพ์และสแกนเนอร์

(2) สื่อโสตทัศน คือ สื่อโสตทัศนที่ให้ความรู้ประสบการณ์ทางหู ทางตา และแบบสื่อประสม

(3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ วิดีโอดิจิทัล ไฟล์เสียงดิจิทัล

(4) สื่อสามมิติ คือ สื่อของจริง สื่อของตัวอย่าง สื่อหุ่นจำลอง และ สื่อเสมือนจริง

(5) สื่อสังคม คือ การสร้างและประกาศตัวตน การสร้างและประกาศผลงาน ความชอบในสิ่งเดียวกัน เวทีทำงานร่วมกัน ประสบการณ์เสมือนจริง เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้

4. งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา

งบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

(1) ที่มาของงบประมาณ (2) การใช้จ่ายงบประมาณ และ (3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ

1) ที่มาของงบประมาณ

ที่มาของงบประมาณผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา มีดังนี้ (1) งบประมาณประจำปี (2) งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ (3) งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือจากองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน (4) งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และ (5) งบประมาณจากต้นสังกัด

2) การใช้จ่ายงบประมาณ

ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ มีดังนี้ (1) เงินเดือน (2) ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ (3) ค่าใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาสื่อการศึกษา (4) ค่าสาธารณูปโภค (5) ค่าตอบแทน และ (6) ค่าใช้สอยอื่น ๆ

3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ ดังนี้

(1) รายงานงบประมาณการรายงานงบประมาณ ประกอบด้วย ประเภทของรายงานงบประมาณ หลักการเขียนรายงานงบประมาณ และโครงสร้างของการรายงานงบประมาณ

(2) ประเมินงบประมาณ แนวทางการประเมินการใช้งบประมาณ ในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาการประเมินงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจะต้องประเมินมีลักษณะการประเมิน ดังต่อไปนี้ (1) การประเมินจากวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด (2) การประเมินจากเป้าหมาย (3) การประเมินจากประสิทธิภาพ และ (4) การประเมินจากประสิทธิผล ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

5. การประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

การประเมินศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการ มีดังนี้ (1) ประเด็นการประเมิน และ (2) แนวทางการประเมิน

1) ประเด็นการประเมิน คือ การประเมินการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย การประเมินการให้บริการสื่อการศึกษา การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ และการประเมินระบบการดำเนินงาน

2) แนวทางการประเมิน คือ การประเมินบุคลากรและเจ้าหน้าที่ภายใน การประเมินภายนอกและการประเมินจากผู้รับบริการ

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ข) รายละเอียดผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานมีดังนี้

ผลการประเมินตอนที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการ พัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี องค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) ได้แก่ กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านการประเมินของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลการประเมินตอนที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผลการประเมินรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี คลอบคลุมดังนี้ กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ หลักการบริหารของศูนย์สื่อศึกษารูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .35) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การผลิตสื่อการศึกษา การบริการสื่อการศึกษา การจัดหาสื่อการศึกษา การบริการคำปรึกษา การบริการและ ให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาและประเภทของสื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .29) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ ที่มาของงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ การรายงานและการประเมินงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) ด้านประเมินของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ ประเด็นการประเมินแนวทางการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .00) เงื่อนไขการนำการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .14) ได้แก่ เงื่อนไขการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาไปใช้ มาตรการและวิธีการนำไปใช้ ข้อเสนอแนะการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .58) ความเหมาะสมภาพรวมของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา

สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .31) ข้อเสนอแนะ จากปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา ควรเพิ่มภารกิจอีกประการหนึ่งคือการเผยแพร่ข่าวสารการศึกษา เป็น “ยกระดับการขยายโอกาสทางการศึกษา เผยแพร่ข่าวสารการศึกษา และการพัฒนาสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐาน สามารถเข้าถึงได้ในทุกสถานการณ์” จากประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็นศูนย์กลางการผลิตและพัฒนานวัตกรรม” เป็น ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา คือ เป็นศูนย์กลางการผลิต พัฒนาและบริการนวัตกรรม” ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา ควรแก้ไขเป็น ที่มาของผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา

2. อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการจัดระบบและการออกแบบระบบทางการศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาระบบและขั้นตอน การจัดระบบ เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการจัดองค์ประกอบสำคัญ ในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีประเด็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 อภิปรายผลความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และเขต 2 ได้เห็นถึงความสำคัญ และมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา โดยให้เป็นศูนย์บริการที่แยกเป็นเอกเทศ และการจัดระบบให้บริการสื่อการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาการศึกษาและเกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 5-15)

2.2 อภิปรายผลความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้

2.2.1 กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เป็นส่วนขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 22-24) กล่าถึงปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน พันธกิจศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นแนวทางกว้าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางแนวคิดและกรอบกลาง สำหรับการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา โดยกำหนดไว้ในรูปข้อความและมัก สรุปลั่น ๆ ในรูปคำขวัญ (2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษาการตั้งเป้าหมายของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่มุ่งให้ของศูนย์สื่อการศึกษาหรือองค์กรสมบูรณ์ยั่งยืนในระยะยาว (3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นข้อความที่แสดงสิ่งที่ศูนย์สื่อการศึกษาจะ ทำให้สำเร็จ (4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นข้อความกว้าง ๆ ที่ระบุภารกิจเหตุการณ์ กิจกรรม และผลที่ศูนย์สื่อการศึกษาคาดหวังที่จะดำเนินการให้ได้และไปให้ถึงในช่วงเวลาที่ กำหนดไว้ เช่น 10 ปี 15 ปี โดยจะมีการกำหนดปณิธานรองรับเพื่อให้ศูนย์สื่อการศึกษา ดำเนินการไปให้ถึงพันธกิจที่กำหนดไว้

2.2.2 การบริหารศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เป็นกิจกรรมดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตและบริการด้านเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2559, น. 5-6) กล่าวถึงการบริหารองค์กร เทคโนโลยีและสื่อสาร ดังนี้ (1) การวางแผนงาน (Planning: P) เป็นการกำหนดแผนงานและโครงการ ดำเนินการใน อนาคตให้บรรลุเป้าหมายรวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยกำหนดเป็นแผนแม่บทระยะยาวประมาณ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการรายปี (2) การจัดหน่วยงาน (Organizing: O) ศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่การแบ่งสายงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้โดยแบ่งเป็นฝ่าย หน่วยและ แผนกที่ครอบคลุมกิจกรรมและการให้บริการที่ ผู้รับบริการพึงพอใจโดยจัดให้เป็นสัดส่วนและอาจมีหน่วยงานที่ปรึกษาประกอบด้วยก็ได้ (3) การจัดบุคลากร (Staffing: S) เป็นการจัดอัตรากำลังคนหรือบุคลากรเข้าไปในหน่วยงาน หรือการจัดบุคคลให้เข้า กับงานโดยคำนึงถึงคุณสมบัติของบุคคลและปริมาณที่ เพียงพอกับปริมาณของงาน ดังนั้นการบริหารงาน ด้านบุคลากรต้องบริหารด้วยระบบคุณธรรม (Merit System) เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญ กำลังใจและ เสริมสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงาน (4) การอำนวยความสะดวก (Direction: D) เป็นการกระทำให้บุคลากร ในหน่วยงาน ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายฉะนั้นศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีระบบการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชาและการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน (5) การประสานงาน (Coordinating: C) คือ การประสานงานเพื่อให้เกิด ความร่วมมือในการปฏิบัติงานนอกนั้นศูนย์ สื่อการศึกษาต้องมีการจัดระบบการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานภายในกับหน่วยงานภายนอก ที่เกี่ยวข้องอย่างแข็งขัน (6) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating of Resources: A) ศูนย์สื่อการศึกษา ต้องจัดหาและจัดสรรทรัพยากรให้พอเพียงที่จะดำเนินการให้ได้ตามแผนโดยกำหนดแหล่งทรัพยากรและการ จัดหาทรัพยากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดงบประมาณเพื่อดำเนินงานให้ตรงกับ ความต้องการของ แผนงาน (7) การรายงาน (Reporting: R) การรายงานเป็นการแจ้งผลการปฏิบัติงานหรือรายงานผล การปฏิบัติงานความคืบหน้าของงานในหน่วยงาน การรายงานถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการประชาสัมพันธ์

หน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกหน่วยงานก็ตาม นอกจากนั้นการรายงานก็เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของกิจกรรม สม่่าเสมอด้วย (8) การติดตามประเมินการดำเนินงาน (Evaluation: E) ศูนย์สื่อการศึกษาต้องมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานด้านการผลิตและบริการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบ ข้อดีและข้อจำกัด เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องให้ดีขึ้น โดยประเมินจากการ รายงานผลการปฏิบัติงานหรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานเพื่อจะได้แน่ใจ ว่าการผลิตและบริการด้านสื่อการเรียนการสอนสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดีมากน้อย เพียงไร

2.2.3 การบริการในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัด อุทัยธานี เป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับวาทสนา ทวีกุลทรัพย์ (2559, น. 6) กล่าวถึงการบริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คือ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการให้ได้สำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ ตามขอบข่ายที่หน่วยบริการสื่อศึกษากำหนดไว้ การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการครอบคลุมตามประเภทของการบริการที่หน่วยบริการสื่อการศึกษาบริการไว้ให้ ได้แก่ การให้บริการจัดหาสื่อ การให้บริการผลิตสื่อ การให้บริการยืมสื่อ การให้บริการคำปรึกษา การให้บริการฝึกอบรม การให้บริการวิจัย

2.2.4 งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษาในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เป็นแหล่งที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา สอดคล้องกับบุญเลิศ ส่องสว่าง (2559, น. 11-13) กล่าวถึงประเภทงบประมาณในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คือ ที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไปจะแบ่งงบประมาณออกเป็น 2 ประเภท คือ งบประมาณเงินรายจ่าย และงบประมาณรายได้ ดังนี้

2.2.5 งบประมาณเงินรายจ่าย หมายถึง กลุ่มวัตถุประสงค์ของรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ๆ (1) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว (2) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว (3) งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่าย ในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นๆ ในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว (4) งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมิใช่ราชการส่วนกลางตาม

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์การระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึงเงินอุดหนุนงบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุนการศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงานประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ (5) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใด งบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่สำนักงานประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่าย เช่น เงินราชการลับเงินค่าปรับที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาวิจัย ประเมินผล หรือพัฒนาระบบต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เป็นต้น

2.2.6 งบประมาณเงินรายได้ เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษามีรายได้ หรือได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานอื่นที่มีเงินจากงบประมาณแผ่นดิน เช่น เงินบำรุงการศึกษาเงินบริจาค เงินอุดหนุนราชการ เงินทุนหมุนเวียน และเงินค่าบริการทางวิชาการ ดังนี้ (1) เงินบำรุงการศึกษา เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เพื่อนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา นอกเหนือไปจากงบประมาณแผ่นดิน เช่น มีรายได้จากเงินบำรุงการศึกษาหรือมีทรัพย์สินให้เข้าก็จะมีรายได้จากการจัดการทรัพย์สิน หน่วยงานเหล่านี้เมื่อได้รับเงินรายได้ก็สามารถเก็บไว้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง (2) เงินบริจาค เป็นเงินที่องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้รับจากบุคคลหรือองค์กรที่บริจาคเงินให้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เมื่อนำมาใช้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการใช้และเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ (3) เงินอุดหนุนราชการหรือเงินอุดหนุนจ่าย หมายถึง เงินที่ศูนย์สื่อการศึกษามีไว้ประจำสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่ต้องขออนุมัติองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เงินอุดหนุนจ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เป็นต้น (4) เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งได้รับอนุญาต ให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนเหมือนงบประมาณแผ่นดิน ตามปกติเงินทุนหมุนเวียนดังกล่าว ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตเอกสารสื่อพิมพ์ เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตเทปบันทึกภาพ เงินทุนหมุนเวียนในการบันทึกเสียง และเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตสื่อทัศนศาสตร์ กองทุน เงินทดแทน เป็นต้น (5) เงินค่าบริการทางวิชาการ เป็นเงินที่ได้จากการบริการทางวิชาการขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เช่น ค่าวัสดุการศึกษา ค่าวารสาร ค่าวัสดุและค่าบริการสำเนารายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ค่าผลิตรายการโทรทัศน์ ค่าผลิตรายการบันทึกภาพ ค่าบริการฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการรวมการพิมพ์ ค่าฝึกอบรมการใช้เครื่องมือโทรทัศน์ ค่าบริการผลิตสำเนาเอกสาร และการพิมพ์รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น

2.2.7 การประเมินศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี เป็นการตัดสินใจกระบวนการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับวราจกณาทิปโทธิไทย (2559, น. 24-26) กล่าวถึงการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร คือ การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินกระบวนการขององค์กร กระบวนการในที่นี้ครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างซึ่งจะเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็น

ผลผลิตที่องค์กรต้องการ การประเมินการดำเนินงานจะเกิดขึ้นหลังจากการประเมินปัจจัยนำเข้า คือ เมื่อองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาปฏิบัติงานตามแผนก็จำเป็นต้องมีการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับงานต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้การประเมินการดำเนินงานยังจะช่วยปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้นด้วยการค้นหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ กล่าวได้ว่าเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าขององค์กรซึ่งเกิดขึ้นขณะที่องค์กรกำลังดำเนินงานอยู่ ข้อมูลย้อนกลับมีประโยชน์ต่อผู้บริหารที่ใช้ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

2.2.8 ความหมายของการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หมายถึง การตัดสินกระบวนการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ผลจากการประเมินช่วยให้ทราบว่าองค์กรมีประสิทธิภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

2.2.9 องค์กรประกอบที่ต้องประเมินด้านการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาขององค์กรประกอบที่ต้องประเมินด้านการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำแนกเป็นระบบการผลิตและการบริการ ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมิน ดังนี้ (1) ระบบการผลิตและการบริการ เนื่องจากองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นหน่วยงานผลิตและให้บริการ ดังนั้น จึงต้องมีระบบการผลิตและการบริการที่มีประสิทธิภาพสนองความต้องการของผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์กร ระบบการผลิตเกี่ยวข้องกับการกำหนดขั้นตอนการผลิตการจัดหาสื่อการศึกษา การบริหารการผลิต การวางแผน การเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินการผลิต ระบบการบริการเกี่ยวข้องกับการให้ยืมสื่อ การจัดหา การให้คำปรึกษา เป็นต้น (2) ระบบการจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีประสิทธิภาพ องค์กรต้องมีระบบการจัดการ เช่น การจัดองค์กร การจัดแผนงานการบังคับบัญชาการสั่งการ การมอบหมายงานและการกระจายอำนาจ การควบคุม การจัดคนเข้าทำงานการติดต่อสื่อสารการจัดการงบประมาณรายรับรายจ่าย การบริหารเงิน การจัดซื้อจัดจ้างการตรวจสอบ การตลาดการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (3) การติดตามและประเมิน องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาต้องเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าองค์กรดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคในส่วนใดขององค์กรเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

2.2.10 แนวทางการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสาร เพื่อให้การประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีประสิทธิภาพผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้คือ ดังนี้ (1) การประเมินการดำเนินงาน เป็นการประเมินภายในเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าจึงเป็นเรื่องของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานหรือโครงการต่าง ๆ ขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกฝ่าย (2) ผู้ประเมินการดำเนินงานควรเป็นคนในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ ไม่ควรใช้นักประเมินอาชีพที่เป็นผู้ประเมินภายนอก ซึ่งต่างจากการประเมินผลผลิตที่ควรใช้ นักประเมินอาชีพที่ไม่เกี่ยวกับงานหรือโครงการขององค์กร (3) การประเมินการดำเนินงานต้อง

ประเมินหลายๆ ด้านหรือถ้าเป็นไปได้ ต้องประเมินทุกด้านพร้อม ๆ กัน เช่น วิธีการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การสื่อสารในองค์กร เป็นต้น (4) ผู้ประเมินการดำเนินงานและบุคลากรขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกฝ่ายต้องร่วมประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพราะผลการประเมินจะถูกนำมาใช้ในการพัฒนางานตลอดเวลา (5) การประเมินการดำเนินงานขึ้นอยู่กับผลประเมินปัจจัยนำเข้า คือ ถ้าองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสามารถประเมินปัจจัยนำเข้าได้ดี ผู้บริหารองค์กรก็มีความมั่นใจในการดำเนินงานมากขึ้นแต่หากปรากฏว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นตามที่คาดหวัง องค์กรก็ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น (6) การประเมินการดำเนินงานมีความสำคัญและมีผลต่อการประเมิน ผลผลิตขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กล่าวได้ว่า การประเมินการดำเนินงานและการประเมินผลผลิตขึ้นต่อกันและกันกล่าวคือ เมื่อองค์กรประเมินผลผลิตการอธิบายผลที่ได้อาจต้องอาศัยผลการประเมินการดำเนินงาน ขณะเดียวกันในการประเมินการดำเนินงานก็อาจต้องอาศัยผลการประเมินผลผลิตด้วยเช่นกัน (7) การประเมินการดำเนินงานอาจต้องกระทำทุกวันในช่วยระยะแรกของแผนงานหรือโครงการหรือบ่อยครั้งเท่าที่จำเป็น เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานอาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาใดก็ได้

2.2.11 วิธีการประเมินการดำเนินงานขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาใน

การรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินการดำเนินงานนั้นผู้ประเมินกระบวนการจะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ระบบการผลิตและการบริการ ระบบการจัดการ และการติดตามและประเมินการดำเนินงานต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายทั้งที่มีแบบแผนและไม่มีแบบแผนเช่น การศึกษาปฏิบัติการของบุคลากรในองค์กรและผู้ใช้บริการด้วยการสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานโดยใช้แบบสังเกตที่นักประเมินสร้างขึ้น การวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์บันทึกรายงานการบันทึกการประชุมคณะกรรมการ เอกสารที่ใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ

2.2.12 ลักษณะเด่นของงานวิจัยในครั้งนี้ มีจุดเด่นที่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์

สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์สื่อการศึกษา โดยที่ การเข้าถึงสื่อการศึกษาสมัยใหม่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หากได้มีการ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นจริง จะเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลิต พัฒนา และบริการ สื่อการศึกษาที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบขยายโอกาสอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ธีรารัตน์ ทองหนู (2556) โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการของ ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาล

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผลการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน โดยภาพรวมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวิมประภา เจริญ (2557) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่นำเสนอได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีไปใช้

3.1.1 แบบจำลองที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีขึ้นจริง ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาตอนต้นอื่น ๆ ได้ด้วย

3.1.2 ในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ควรมีสื่อการศึกษาให้บริการโดยระดับประถมศึกษาเน้นสื่อของจริง และระดับมัธยมศึกษาควรเน้นสื่อการสอนตามประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น ประสบการณ์ตรง ประสบการณ์จำลองหรือประสบการณ์จำลอง

3.1.3 ในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ ควรคำนึงถึงระยะเวลา ตลอดจนสื่อการศึกษา และวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีในอนาคต สื่อดั้งเดิม อาทิ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เปลี่ยนเป็น สื่อใหม่ หรือสื่อออนไลน์ อาทิ อีเมล บล็อก เว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ เพลงหรือภาพยนตร์แบบสตรีมมิ่ง สิ่งพิมพ์ดิจิทัล หรืออุปกรณ์ดิจิทัลมีสายเปลี่ยนเป็นไร้สาย

3.1.4 การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์อาคารสถานที่ ตลอดจนบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง และมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ เช่น ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอาจเป็นระยะสั้นคือ 6 เดือน หรือ 1 ปี หรือตามปีงบประมาณ เพื่อให้ศูนย์มีการดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายตามที่กำหนดไว้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปศึกษาวิจัยต่อยอด โดยนำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ปรับไปใช้ในสถานการณ์จริง

3.2.2 ควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้ กับการจัดการศึกษารูปแบบอื่น ๆ เพื่อจะได้แบบจำลอง ศูนย์สื่อการศึกษาที่เหมาะสมกับการใช้งานจริงที่สุด เช่น หน่วยงานที่จัดการศึกษา การศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย ตามความเหมาะสม

3.2.3 ควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้ กับศูนย์สื่อการศึกษาในรูปแบบอื่น เช่น ศูนย์สื่อเสมือนจริงหรือศูนย์สื่อออนไลน์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชัยยงค์ พรมวงศ์ (2559). การบริหารองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2559). องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐกิตติ์ ปานถาวร. (2556). *แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2543). *การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทิพย์เกสร บุญอำไพ. (2559). การจัดองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธงชัย หงษ์จร. (2553). *แบบจำลองความเป็นเลิศสำหรับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย*. (ดุชนิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุชนิพนธ์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ธิดารัตน์ ทองหนู. (2556). *แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิคม ทาแดง และศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์. (2563). การสร้างแบบจำลองระบบทางการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดระบบทางการศึกษา*. (หน่วยที่ 5). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล. (2558). *แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- บุญเลิศ ส่องสว่าง. (2559). การบริหารงบประมาณในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการการบริการศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ. (2559). การบริหารการผลิตและการจัดหาสื่อในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการการบริการศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 5). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรางคณา โตโพธิ์ไทย. (2559). การประเมินและพัฒนาองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการการบริการศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 13). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2559). การบริการในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการการบริการศูนย์สื่อการศึกษา*. (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิณประภา เชิงเขาว์. (2557). แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มตอยสุเทพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- คันสนีย์ สัจจรงค์อนันต์. (2563). การทดสอบระบบทางการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดระบบทางการศึกษา*. (หน่วยที่ 6). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. สืบค้นจาก <http://www.bpp.mua.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นและข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนา
 ต้นแบบชิ้นงาน โดยวิธี “การสนทนากลุ่มออนไลน์”
 เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา
 สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1. ชื่อ - สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศวิวัส ยอดกล้า
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน หัวหน้าหลักสูตรรายวิชาภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
2. ชื่อ - สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ชื่อ - สกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ชลารณณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
4. ชื่อ - สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาวุฒิ ธนวานิชย์
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน ประธานสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. ชื่อ - สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงษ์ ดวงตั้ง
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน คณบดีสำนักวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
6. ชื่อ - สกุล ดร.ถิรภัทร มีสำราญ
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์
 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
7. ชื่อ - สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์ ศิริโสม
 ตำแหน่ง/หน่วยงาน ผู้อำนวยการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิรับรองต้นแบบชิ้นงาน

รายนามผู้ทรงวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1. ชื่อ - สกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ
ตำแหน่ง/หน่วยงาน	กรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ชื่อ - สกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิต ภูศิริ
ตำแหน่ง/หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. ชื่อ - สกุล	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
ตำแหน่ง/หน่วยงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ
หนังสือขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา เทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา วิชาเอก เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์
สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้โดยการเข้าร่วมการสนทนา
กลุ่มทางออนไลน์ สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา 085-7296032

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินแบบจำลอง จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา เทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา วิชาเอก เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์
สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงต้นแบบชิ้นงานของนักศึกษา รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำ
เรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา 085-7296032

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความต้องการสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดอุทัยธานี
สำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
3. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่าน เพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความต้องการ โดยให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้
 - 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ต้องการมาก
 - 3 หมายถึง ต้องการปานกลาง
 - 2 หมายถึง ต้องการน้อย
 - 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด
5. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวม 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แบ่งออกเป็น 10 ด้าน รวม 290 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็น (1) ด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน (4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (5) ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (6) ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (7) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา (8) ด้านการบริการ และให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา (9) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

- (10) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในการอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายชัชวาลย์ ฝ้ายกระโทก

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวม 6 ข้อ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30-35 ปี 36-40 ปี
 41-45 ปี 46-50 ปี มากกว่า 50 ปี

3. คุณวุฒิทางการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การบริหาร/การสอน

- 1 - 5 ปี 6 -10 ปี
 11 - 15 ปี มากกว่า 15 ปี

5. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน
 ครู อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาหรือไม่

- ไม่มี
 มี (โปรดระบุแหล่งความรู้ของท่าน) ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
 เรียนจบสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับศูนย์สื่อสารการศึกษา
 เคยศึกษาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต
 เคยศึกษาเพิ่มเติมจาก หนังสือ เอกสาร ตำรา
 อื่นๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โปรดทำ
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและถ้าท่านมีคำตอบอื่นที่
 นอกเหนือ จากคำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้โปรดระบุคำตอบนั้นลงในช่องว่าง

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ความคิดเห็นด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.1 ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.1.1 สื่อนวัตกรรมทันสมัย เทคโนโลยีก้าวไกล สู้สังคมแห่งการเรียนรู้					
1.1.2 ศูนย์กลางการเรียนรู้ พัฒนาสื่อนวัตกรรมเชื่อมโยงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.1.3 คลังแห่งปัญญา พัฒนาสื่อนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี					
1.1.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.2 วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.2.1 ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสื่อการศึกษาที่ทันสมัย มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา ก้าวไกลสู่ศตวรรษที่ 21					
1.2.2 สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.2.3 ศูนย์คลังความรู้ทางการศึกษาส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาสื่อนวัตกรรม เลิศล้ำทางวิชาการ					
1.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.3 ภารกิจของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.3.1 เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสื่อการศึกษาให้ได้มาตรฐานเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้มุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.3.2 ศูนย์สื่อศึกษามุ่งเน้นการเป็นเป็นแหล่งรวบรวมสื่อการศึกษา พัฒนาบุคลากรนำสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างสรรค์ สนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.3.3 มุ่งเน้นการเป็นศูนย์รวบรวมขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนา ส่งเสริม สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต					
1.3.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1.4 พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.4.1 ศูนย์สื่อการศึกษาหลักในการผลิตและพัฒนานวัตกรรมสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ และมุ่งส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.4.2 เป็นแหล่งรวบรวมสื่อการศึกษาพัฒนาบุคลากรให้บริการที่มีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการศึกษาขั้นและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมและขยายโอกาสทางเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ					
1.4.3 ศูนย์กลางพัฒนาบริการทรัพยากรสารสนเทศสร้างสรรค์นวัตกรรม และสื่อการศึกษาที่ทันสมัยมีคุณภาพและมาตรฐานเอื้อต่อส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษา					
1.4.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2. ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1.1 เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน					
2.1.2 เป็นศูนย์กลางรวบรวมสื่อการศึกษาที่ทันสมัยครอบคลุมหลักสูตรอย่างเป็นระบบ					
2.1.3 เป็นศูนย์ประสานงาน แลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน					
2.1.4 เป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน					
2.1.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
3. ความคิดเห็นด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน					
3.1 สื่อสิ่งพิมพ์					
3.1.1 หลักสูตร (Curriculum)					
3.1.2 เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู (Manual)					
3.1.3 หนังสือเรียน ตำรา แบบเรียน (Text Book)					
3.1.4 โบชัวร์ (Brochure)					
3.1.5 แผ่นพับ (Flap)					
3.1.6 โปสเตอร์ (Poster)					
3.1.7 หนังสือสารคดี (Non-Fiction Book)					
3.1.8 หนังสือบันเทิงคดี (Fiction Book)					
3.1.9 รายงานการวิจัย (Research report)					
3.1.10 หนังสือพิมพ์ (Newspaper)					
3.1.11 สารานุกรม (Encyclopedias)					
3.1.12 พจนานุกรม (Dictionary)					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.1.13 วารสาร (Journal)					
3.1.14 นิตยสาร (Magazine)					
3.1.15 จุลสาร (Pamphlet)					
3.1.16 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.2 สื่อโสตทัศน					
3.2.1 สื่อของจริง (Real Objects)					
3.2.2 หุ่นจำลอง (Models)					
3.2.3 ลูกโลกจำลอง (Globe)					
3.2.4 แผนที่ (Map)					
3.2.5 แผนภูมิ (Chart)					
3.2.6 แผนสถิติ (Graphs)					
3.2.7 แบบจำลอง (Model)					
3.2.8 วีดิทัศน์ (video)					
3.2.9 สื่อที่เป็นภาพ (Visual Media)					
3.2.10 แผนภาพ (Diagram)					
3.2.11 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)					
3.3.2 การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)					
3.3.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)					
3.3.4 ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classrooms)					
3.3.5 แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา (Apps for Education)					
3.3.6 เกมการศึกษา (Game Based Learning)					
3.3.7 การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning)					
3.3.8 การฝึกอบรมผ่านเว็บ (Web based Training)					
3.3.9 แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning Platform)					
3.3.10 การทดสอบผ่านเว็บ (Web Quizzes)					
3.3.11 แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform)					
3.3.12 สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)					
3.2.13 สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ (Slides Electronic)					
3.2.14 ไฟล์เสียงดิจิทัล (Digital audio)					
3.3.15 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.4 เครื่องมือ / อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์					
3.4.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ / คอมพิวเตอร์พกพา (Desktop Computer/ notebook)					
3.4.2 เครื่องพิมพ์ / สแกนเนอร์ (Printer & Scanner)					
3.4.3 เครื่องฉายภาพทึบแสง / เครื่องฉายภาพ (Visualizer & Projector)					
3.4.4 เครื่องถ่ายเอกสาร (Copying Machine)					
3.4.5 กล้องดิจิทัล (Digital Camera)					
3.4.6 เครื่องรับส่งโทรสาร (Fax)					
3.4.7 ชุดเครื่องขยายเสียง (Audio Amplifiers)					
3.4.8 กล้องวิดีโอ (Video Camera)					
3.4.9 โทรศัพท์มือถือ / แท็บเล็ต (Smart Phone & Tablet)					
3.4.10 โทรทัศน์ดิจิทัล (Digital television)					
3.4.11 ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet Network)					
3.4.12 หูฟัง (Head phone)					
3.4.13 กระดานอัจฉริยะ (Smart Board)					
3.4.14 กระดานดำ (Whiteboard)					
3.4.15 เครื่องถ่ายเอกสาร (Photocopier)					
3.4.16 เครื่องอ่านบัตรสมาร์ทการ์ด (Smart card reader)					
3.4.17 เครื่องกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wi - Fi Hotspots)					
3.4.18 เครื่องยืม - คืนสื่อการเรียนการสอน					
3.4.19 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.5 สื่อประเภทกิจกรรม					
3.5.1 การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip)					
3.5.2 การฝึกปฏิบัติ (Practice)					
3.5.3 การสาธิต (Demonstration)					
3.5.4 การจัดนิทรรศการ (Exhibition)					
3.5.5 นาฏกรรม (Dramatization)					
3.5.6 การใช้ชุมชนเพื่อการศึกษา (Community Study)					
3.5.7 สถานการณ์จำลอง (Simulation)					
3.5.8 การฝึกสมาธิ (Meditation)					
3.5.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4. ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา					
4.1 แนวทางการจัดสร้างอาคาร / ที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา					
4.1.1 จัดสร้างอาคารขึ้นใหม่เป็นเอกเทศ					
4.1.2 พัฒนาจากห้องสมุดเดิม					
4.1.3 พัฒนาขึ้นจากอาคารหนึ่งอาคารใดที่มีอยู่เดิม					
4.1.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
4.2 รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา					
4.2.1 แบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษา					
4.2.2 แบบศูนย์บริการสื่อการศึกษา					
4.2.3 แบบศูนย์ผลิตสื่อการศึกษาและบริการสื่อการศึกษา					
4.2.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
4.3 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา					
4.3.1 มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับอบรมและผลิตสื่อการเรียนการสอน					
4.3.2 มีห้องประชุมย่อย					
4.3.3 มีห้องให้คำปรึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและงานวิจัย					
4.3.4 มีห้องสำหรับซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน					
4.3.5 มีห้องบันทึกเสียง					
4.3.6 มีห้องตัดต่อวิดีโอ					
4.3.7 มีห้องถ่ายวิดีโอ					
4.3.8 มีพื้นที่คัดกรองก่อนเข้าสู่ศูนย์					
4.3.9 มีพื้นที่ยืมคืนสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4.3.10 มีห้องรับประทานอาหาร					
4.3.11 มีห้องสุขา					
4.3.12 มีพื้นที่สำหรับศึกษาด้วยตนเอง					
4.3.13 มีพื้นที่สำหรับตรวจดูสื่อก่อนนำไปใช้					
4.3.14 มีพื้นที่บริการยืม-คืน สื่อการเรียนการสอน					
4.3.15 มีพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการ					
4.3.16 มีพื้นที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน					
4.3.17 มีพื้นที่บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สาย					
4.3.18 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4.4 ความต้องการด้านเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา					
4.4.1 สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับโรงเรียน					
4.4.2 สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน					
4.4.3 สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในระดับเขตพื้นที่					
4.4.4 สร้างเครือข่ายกับศูนย์สื่อการศึกษาในส่วนกลาง					
4.4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5. ความคิดเห็นด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน					
5.1 กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการเรียนการสอนใหม่เข้ามาให้บริการ					
5.1.1 ทุกเดือน					
5.1.2 ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
5.1.3 ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
5.1.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.2 วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน					
5.2.1 พิจารณาตามความต้องการของครูและนักเรียน					
5.2.2 พิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5.2.3 พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย					
5.2.4 พิจารณาจากงบประมาณ					
5.2.5 พิจารณาจากความทันสมัย					
5.2.6 พิจารณาจากความสอดคล้องกับภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น					
5.2.7 พิจารณาคุณภาพของสื่อได้มาตรฐาน					
5.2.8 พิจารณาราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสื่อ					
5.2.9 พิจารณาความปลอดภัยในการใช้งาน					
5.2.10 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
5.3 วิธีการจัดหาสื่อการเรียนการสอน					
5.3.1 บุคลากรเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง					
5.3.2 รับบริจาคจากบุคลากรที่มีผลงานวิชาการ					
5.3.3 จัดซื้อจากร้านค้า/บริษัทผลิตสื่อที่เชื่อถือได้					
5.3.4 จัดประกวดสื่อการสอนและรวบรวมไว้ที่ศูนย์สื่อการศึกษา เมื่อเสร็จกิจกรรม					
5.3.5 สำเนาจากหน่วยงานบริการสื่อสาธารณะ					
5.3.6 สมาชิกผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ผลิตขึ้นเอง					
5.3.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6. ความคิดเห็นด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา					
6.1 งานบริหารมีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
6.1.1 จัดการงานหนังสือรับ-ส่งของของศูนย์สื่อการศึกษา					
6.1.2 จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี					
6.1.3 การบริหาร และการจัดสรรงบประมาณประจำปี					
6.1.4 รวบรวม เก็บรักษาด้านการจัดการความรู้ของศูนย์สื่อการศึกษา					
6.1.5 ควบคุมดูแล และเก็บเอกสารการประกันคุณภาพ					
6.1.6 จัดทำรายงานพัสดุ - ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
6.1.7 จัดทำปฏิทินงานของศูนย์สื่อการศึกษา					
6.1.8 ประชาสัมพันธ์งานให้กับหน่วยงานทั้งภายนอก/ภายใน					
6.1.9 การจัดการความรู้และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
6.1.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
6.2 งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
6.2.1 ออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน					
6.2.2 ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน					
6.2.3 จัดระบบและดำเนินงานการฝึกอบรม ผลิตพัฒนาสื่อการเรียนการสอน					
6.2.4 พัฒนาทรัพยากรบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6.2.5 จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการสารสนเทศเชื่อมโยงกันทั้งภายใน และ ภายนอก					
6.2.6 จัดทำการประเมินสื่อการศึกษา					
6.2.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
6.3 งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
6.3.1 ผลิตและบริการสิ่งพิมพ์					
6.3.2 ผลิตและบริการสื่อโสตทัศน์					
6.3.3 ผลิตและบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6.3.4 ผลิตและบริการสื่อชุดการสอน					
6.3.5 ผลิตและบริการสื่อกราฟิก					
6.3.6 บริการยืม - คืนสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ รวมทั้งติดตั้ง และเคลื่อนย้าย โสตทัศนอุปกรณ์					
6.3.7 ให้บริการผลิตสื่อการเรียนการสอนต่างๆ แก่ผู้สอน					
6.3.8 จัดหา/สืบค้นสื่อการศึกษาที่จำเป็นต่อการศึกษา					
6.3.9 บำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการศึกษา วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียน การสอนให้ใช้งานได้ตลอดเวลา					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6.3.10 ให้บริการจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก					
6.3.11 ให้บริการและคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาสื่อการสอน และงานวิจัย					
6.3.12 ให้บริการจัดเก็บสื่อการศึกษา					
6.3.13 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
6.4 งานธุรการมีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
6.4.1 ด้านสารบรรณ					
6.4.2 ด้านการเงินและงบประมาณ					
6.4.3 ด้านประชาสัมพันธ์					
6.4.4 ด้านพัสดุ - ครุภัณฑ์					
6.4.5 ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ					
6.4.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7. ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
7.1 ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
7.1.1 ดำเนินการโอนย้ายครู/บุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์สื่อการศึกษา					
7.1.2 ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งครู/บุคลากรทางการศึกษาอื่น ในสังกัดมาประจำที่ศูนย์					
7.1.3 ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
7.1.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7.2 ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา					
7.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน					
7.2.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
7.2.3 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
7.2.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7.3 บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา					
7.3.1 งานธุรการ					
1) หัวหน้างานธุรการ					
2) เจ้าหน้าที่การเงินและงบประมาณ					
3) เจ้าหน้าที่พัสดุ - ครุภัณฑ์					
4) เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์					
5) เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
7.3.2 งานวิชาการ					
1) หัวหน้างานวิชาการ					
2) หัวหน้างานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา					
3) หัวหน้างานวิชาการการศึกษา					
4) หัวหน้างานวัดผลการศึกษา					
5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7.3.3 งานผลิตและบริการสื่อการศึกษา					
1) หัวหน้างานผลิตและบริการสื่อการศึกษา					
2) เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์					
3) เจ้าหน้าที่งานโสตทัศน					
4) เจ้าหน้าที่งานกราฟิก / ถ่ายภาพ / ถ่ายวิดีโอ					
5) เจ้าหน้าที่งานบันทึกเสียง					
6) เจ้าหน้าที่ตัดต่อภาพและวิดีโอ					
7) เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บและซ่อมแซม					
8) เจ้าหน้าที่งานบริการและติดตั้งเครื่องมือ					
9) เจ้าหน้าที่งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
10) อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7.4 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์สื่อการศึกษา					
7.4.1 จำนวน 5 – 8 คน					
7.4.2 จำนวน 9 – 12 คน					
7.4.3 จำนวน 12 คนขึ้นไป					
7.4.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8. ความคิดเห็นด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา					
8.1 การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน					
8.1.1 เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ					
8.1.2 เผยแพร่รายการสื่อการเรียนการสอนในระบบสารสนเทศห้องสมุด					
8.1.3 เผยแพร่ข้อมูลในรูปการจัดป้ายนิเทศ					
8.1.4 เผยแพร่ข้อมูลในรูปจุลสารหรือแผ่นพับ					
8.1.5 เผยแพร่ข้อมูลในรูปแสดงนิทรรศการ					
8.1.6 เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ (Social network)					
8.1.7 เผยแพร่ข่าวสารโดยนักเรียนสู่ชุมชน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
8.1.8 เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบ ประกาศเสียงตามสาย และโสตทัศนอุปกรณ์					
8.1.9 เผยแพร่ข้อมูลสื่อใหม่ที่ไม่อยู่ในศูนย์สื่อการศึกษา					
8.1.10 เผยแพร่ข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform)					
8.1.11 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.2 การฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอนสมัยใหม่					
8.2.1 อบรมการใช้สื่อการสอนสมัยใหม่					
8.2.2 อบรมแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนสมัยใหม่					
8.2.3 อบรมการผลิตและรวบรวมสื่อการสอนสมัยใหม่					
8.2.4 อบรมการประเมินสื่อการสอน					
8.2.5 อบรมการซ่อมบำรุงสื่อการสอน					
8.2.6 อบรมการวิจัยสื่อการสอน					
8.2.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.3 การกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน/เวลา					
8.3.1 ไม่เกิน 1 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.3.2 ไม่เกิน 3 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.3.3 ไม่เกิน 5 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.3.4 ไม่เกิน 7 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.3.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.4 การกำหนดการยืม-คืนสื่อสิ่งดิจิทัล จำนวน/เวลา					
8.4.1 ไม่เกิน 1 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.4.2 ไม่เกิน 3 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.4.3 ไม่เกิน 5 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.4.4 ไม่เกิน 7 ชั้น / 1 สัปดาห์					
8.4.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.5 ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ					
8.5.1 วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.)					
8.5.2 วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา (16.30 – 20.00 น.)					
8.5.3 วันจันทร์ - วันเสาร์ เวลา (08.30 – 16.30 น.)					
8.5.4 วันจันทร์ - วันเสาร์ เวลา (16.30 – 20.00 น.)					
8.5.5 วันหยุดราชการ (08.30 – 16.30 น.)					
8.5.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
8.6 วิธีการยืม / จองสื่อการสอน					
8.6.1 การยืมด้วยตนเอง					
8.6.2 การยืมทางโทรศัพท์					
8.6.3 การยืมผ่านระบบเว็บไซต์					
8.6.4 การยืมผ่านแอปพลิเคชัน					
8.6.5 การยืมผ่านเครื่องยืม - คินสื่อการเรียนการสอน					
8.6.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.7 บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา					
8.7.1 มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
8.7.2 มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
8.7.3 ให้บริการอินเทอร์เน็ต/อินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อการสืบค้น					
8.7.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สื่อการสอนอย่างถูกต้อง					
8.7.5 การจัดบรรยากาศภายในศูนย์ที่เหมาะสมกับการรับบริการ					
8.7.6 จัดตารางบริการให้เหมาะสม					
8.7.7 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการสม่ำเสมอ					
8.7.8 มีสื่อโปรแกรม (Software) สำหรับผู้เข้ารับบริการใช้อย่างเพียงพอ					
8.7.9 บริการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์					
8.7.10 มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอนออนไลน์					
8.7.11 มีบริการอบรมความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์					
8.7.12 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
8.8 บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา					
8.8.1 มีบริการสมัครสมาชิก					
8.8.2 ไม่มีบริการสมัครสมาชิก					
8.8.3 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
9. ความคิดเห็นด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา					
9.1 ที่มาของงบประมาณ					
9.1.1 งบประมาณประจำปี					
9.1.2 งบประมาณจากการจัดกิจกรรมพิเศษ					
9.1.3 งบประมาณจากการบริจาคหรือช่วยเหลือจากองค์กรอื่น ภาครัฐและเอกชน					
9.1.4 งบประมาณสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า - ผู้ปกครอง					
9.1.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
9.2 การใช้จ่ายงบประมาณ					
9.2.1 เงินเดือน					
9.2.2 ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์					
9.2.3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต/จัดหาสื่อการสอน					
9.2.4 ค่าสาธารณูปโภค					
9.2.5 ค่าตอบแทน					
9.2.6 ค่าใช้สอยอื่นๆ					
9.2.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
10. ความคิดเห็นด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา					
10.1 ประเด็นการประเมิน					
10.1.1 การจัดระบบการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย					
10.1.2 การดำเนินงานด้านการใช้จ่ายงบประมาณ					
10.1.3 การให้บริการสื่อการสอน					
10.1.4 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ					
10.1.5 การประเมินระบบการดำเนินงาน					
10.1.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
10.2 แนวทางการประเมิน					
10.2.1 การประเมินบุคลากร/เจ้าหน้าที่ภายใน					
10.2.2 การประเมินภายนอก					
10.2.3 การประเมินจากผู้รับบริการ					
10.2.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

เรื่อง ความต้องการในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

1. ด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

2. ด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

3. ด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

6. ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

7. ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

8. ด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

9. ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

10. ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
นายชัชวาลย์ ฝ้ายกระโทก
ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามการสนทนากลุ่มออนไลน์

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม

การศึกษาข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการสนทนากลุ่มออนไลน์ (Focus group online) เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มออนไลน์ (Focus group online)

2.1 ความคิดเห็นด้านนโยบายของศูนย์สื่อการศึกษา ครอบคลุมองค์ประกอบ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา ปณิธานของศูนย์ สื่อการศึกษา พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา

1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.2 ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นศูนย์กลางในการผลิต และบริการสื่อการสอนให้ผู้มารับบริการได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.3 ความคิดเห็นด้านประเภทของสื่อการเรียนการสอน ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.3.1 สื่อโสตทัศน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.3.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.3.3 เครื่องมือ / อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.3.4 เครื่องมือ / อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.3.5 สื่อประเภทกิจกรรม

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.4 ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจัดตั้งขึ้นอย่างอิสระไม่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นได้

2.4.1 แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษา แนวทางการจัดสร้างอาคารและที่ทำการศูนย์สื่อการศึกษาสามารถจัดตั้งขึ้นอย่างอิสระไม่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่น ๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอื่นได้

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.4.2 รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาของแต่ละหน่วยงานย่อมมีลักษณะต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะความต้องการและสภาพแวดล้อมของแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ สามารถแยกได้ออก 3 รูปแบบ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.4.3 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษาการจัดพื้นที่ภายในศูนย์ สื่อการศึกษาให้เหมาะสมสำหรับผลิต อบรมและบริการ สื่อการเรียนการสอนได้อย่างสะดวกรวดเร็วควรมีห้องและการจัดพื้นที่ภายในศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

2.4.4 ความต้องการด้านเครือข่ายศูนย์สื่อการศึกษา เป็นศูนย์ประสานงานตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้สอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

2.5 ความคิดเห็นด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน กระบวนการในการดำเนินการให้ได้มาซึ่งสื่อการเรียนการสอน สิ่งของที่จำเป็น ตามความต้องการของหน่วยงาน

2.5.1 กำหนดระยะเวลาจัดหาสื่อการเรียนการสอนใหม่เข้ามาให้บริการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

2.5.2 วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

2.5.3 วิธีการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

2.6 ความคิดเห็นด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการผลิตสื่อพัฒนา ให้คำปรึกษา คำแนะนำใน จัดเก็บ ซ่อมบำรุง การบริการสื่อการสอน ตลอดจน มีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมให้การสอนของ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.6.1 งานบริหารมีบทบาทหน้าที่

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.6.2 งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.6.3 งานบริการผลิตและบริการสื่อการศึกษามีบทบาทหน้าที่

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.6.4 งานธุรการมีบทบาทหน้าที่

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.7 ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา การได้มาซึ่งบุคลากรที่ควรมีในศูนย์สื่อการศึกษา ฝ่ายที่ทำหน้าที่บริหาร

2.7.1 ที่มาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.7.2 ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.7.3 บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.7.4 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.8 ความคิดเห็นด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา กิจกรรมในการให้บริการด้าน การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การฝึกอบรมการใช้ การผลิตสื่อการสอน การกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล ซ่อมบำรุงและบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

2.8.1 การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.8.2 การฝึกอบรมการใช้ การผลิตสื่อการสอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.8.3 การกำหนดการยืม - คืนสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน/เวลา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.8.4 การกำหนดการยืม-คืนสื่อสื่อดิจิทัล จำนวน/เวลา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.8.5 ช่วงเวลาการเปิดให้บริการ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.8.6 วิธีการยืม / จองสื่อการสอน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.8.7 บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.8.8 บริการสมัครสมาชิกของศูนย์สื่อการศึกษา

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....
.....
.....

2.9 ความคิดเห็นด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา งบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

2.9.1 ที่มาของงบประมาณ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.9.2 การใช้จ่ายงบประมาณ

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.10 ความคิดเห็นด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการให้บริการ

2.10.1 ประเด็นการประเมิน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

2.10.2 แนวทางการประเมิน

ผลจากการร่วมสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน/ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

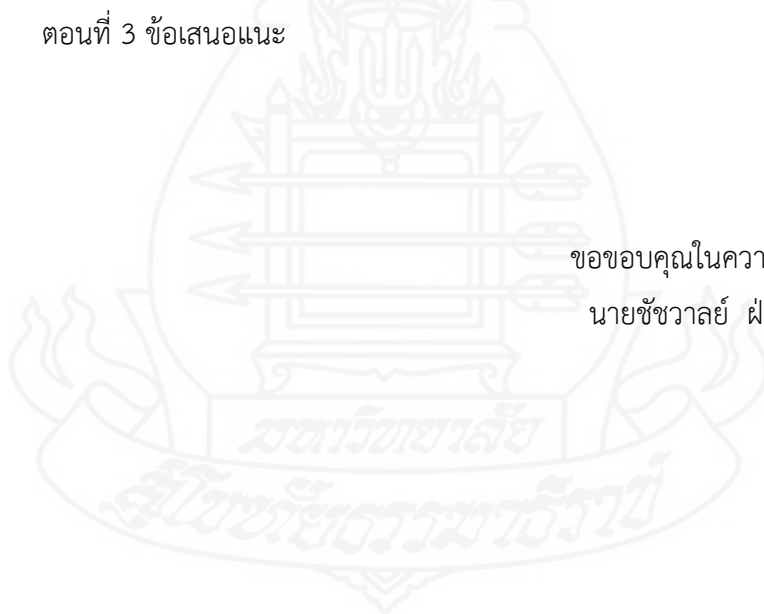
ภาคผนวก ฉ
แบบประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน

แบบประเมินคุณภาพสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ
การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัด
อุทัยธานี

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
2. ขอให้ท่านประเมินความคิดเห็นในแบบประเมินตามที่ตรงตามความต้องการมากที่สุด ซึ่งข้อมูลนี้มีความสำคัญจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น
3. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 การประเมินองค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
 - ตอนที่ 2 การประเมินรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัด อุทัยธานี

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดให้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีค่าน้ำหนักคะแนนกำหนดไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 การประเมินองค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี					
1) กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา					
2) ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา					
3) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา					
4) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา					
5) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา					

ตอนที่ 2 การประเมินรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี					
2.1 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาฯ อย่างไร					
1) ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา					
2) วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
3) ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา					
4) พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา					
5) ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.2 ท่านมีความคิดเห็นด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษาฯ อย่างไร					
1) หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา					
2) รูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษา					
3) บทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา					
4) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
5) การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม					
2.3 ท่านมีความคิดเห็นด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาฯ อย่างไร					
1) การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์					
2) การผลิตสื่อการศึกษา					
3) การบริการสื่อการศึกษา					
4) การจัดหาสื่อการศึกษา					
5) การบริการคำปรึกษา					
6) การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษา					

รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
7) ประเภทของสื่อ					
2.4 ท่านมีความคิดเห็นด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษาฯ อย่างไร					
1) ที่มาของงบประมาณ					
2) การใช้จ่ายงบประมาณ					
3) การรายงานและการประเมินงบประมาณ					
2.5 ท่านมีความคิดเห็นด้านประเมินของศูนย์สื่อการศึกษาฯ อย่างไร					
1) ประเด็นการประเมิน					
2) แนวทางการประเมิน					
3) การพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา					
2.6 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาฯ ไปใช้ อย่างไร					
1) เงื่อนไขการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาไปใช้					
(1) เงื่อนไขสำหรับต้นแบบชิ้นงาน					
(2) เงื่อนไขสำหรับผู้ให้บริการ					
2) มาตรการและวิธีการนำไปใช้					
3) การประเมินศูนย์สื่อการศึกษา					
4) ข้อเสนอแนะการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา					
2.7 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี อย่างไร					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

โดยภาพรวม การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดอุทัยธานี ท่านเห็นว่ามีความอยู่ในระดับใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชัชวาลย์ ฝ่ายกระโทก
วัน เดือน ปีเกิด	14 สิงหาคม 2532
ประวัติการศึกษา	ค.บ. (คอมพิวเตอร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอุทัยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

